

1/2010

OBSAH

0. NOVINKY - ÚČETNICTVÍ A DANĚ V ROCE 2010	1
Daň z příjmů	1
Účetnictví	2
Pojistné na sociální zabezpečení	4
Zdravotní pojištění	5
Silniční daň	5
Daň z nemovitostí	6
Spotřební daně	7
Zákon o DPH + řešení záloh a dobropisů v roce 2010 ve vztahu k roku 2009, finanční leasing	8
1. MZDY	19
1.1. Zákoník práce	19
1.2. Zákon o zaměstnanosti	21
1.3. Úprava nezabavitelných částek pro účely srážek	21
1.4. Úprava sazeb zahraničního stravného a průměrných cen PHM	22
1.5. Oznámení o plnění povinného podílu OZP	23
1.6. Změny v NV č. 567/2006 Sb. o minimální mzdě	24
1.7. Den platby daní, pojistného na SP a VZP	24
2. SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	25
3. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	26
4. ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	29
5. DAŇ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	30
6. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	39
7. ORGANIZACE A PROVÁDĚNÍ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ	42
8. STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA	44
9. RŮZNÉ - SPLATNOSTI DOKLADŮ PŘES DATOVOU SCHRÁNKU	44
10. ZÁVĚRKA V MODULU MZDY A JINÉ RADOSTI	45

0. NOVINKY - ÚČETNICTVÍ A DANĚ V ROCE 2010

Ing. Jiří Pavel, daňový poradce, auditor, pavel@mako.cz

DAŇ Z PŘÍJMŮ

Zákon o daních z příjmů byl novelizován od 1.1.2010 zákony č.261/2007 Sb., 306/2008 Sb., 304/2009 Sb., 362/2009 Sb. Důležité jsou pouze novely:

- 304/2009 Sb., která zavedla paušální výdaj na dopravu silničním motorovým vozidlem, podle přechodného ustanovení platila již i pro rok 2009.
- 362/2009 Sb. – tzv. Janotův balíček.

Paušální výdaje u podnikatelů fyzických osob

Výše paušálních výdajů byla upravena ve prospěch podnikatelů v roce 2009 novelou č.289/2009 Sb. Následně byla tato úprava korigována pro rok 2010 v rámci úsporných opatření novelou č.362/2009 Sb.

Tabulka: Výše paušálních výdajů u podnikatelů – fyzických osob podle §7 odst.7 ve zdaňovacích obdobích 2008 až 2010:

DRUH PŘÍJMŮ	§	2008	2009	2010
ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	§7/1a)	80%	80%	80%
z řemeslných živností	§7/1b)	60%	80%	80%
z ostatních (neřemeslných) živností	§7/1b)	50%	60%	60%
příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů a příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti	§7/1c) §7/2a)-d) Bez §7/6	40%	60%	40%

Sazba daně

Sazba daně pro právnické osoby byla pro rok 2010 snížena na 19%.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Roční částka daňového zvýhodnění na vyživované dítě byla zvýšena z částky 10.680 Kč na 11.604 Kč.

Změna definice invalidních důchodů

V návaznosti na změny v zákoně 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění zákonem 306/2008 Sb. došlo k technickým úpravám v zákoně o daních z příjmů. Plný invalidní důchod je nahrazen invalidním důchodem pro invaliditu třetího stupně a částečný invalidní důchod invalidním důchodem pro invaliditu prvního nebo druhého stupně.

Těmto změnám odpovídají nové definice typu invalidního důchodu u slev na dani v §35ba a §38l. Do 15.2.2010 by všichni invalidní důchodci měli obdržet dopis o zařazení do nové kategorie invalidního důchodu. Změna typu invalidního důchodu je pouze formální změnou, takže by u těchto zaměstnanců nemělo dojít ke změně v nároku na slevu na dani.

ZÁKON O SPRÁVĚ DANÍ A POPLATKŮ

Zákon o správě daní a poplatků byl novelizován celkem 4 x s účinností od 1.1.2010 zákony 304/2008 Sb., 41/2009 Sb., 218/2009 Sb. a 304/2009 Sb.

Základní změny:

Již od 1.11.2009 platí, že daň je uhrazena až přípsáním na účet správce daně (Finančního úřadu).

Od 1.1.2010 platí:

§46 odst.7: Pokud správce daně vydá dodatečný platební výměr po provedené daňové kontrole, má odvolání proti němu odkladný účinek.

§47 odst.1: Daň nelze vyměřit ani doměřit, či přiznat nárok na daňový odpočet po uplynutí tří let od konce zdaňovacího období, v němž vznikla daňová povinnost, nebo do tří let od vzniku daňové povinnosti u těch daní, které nemají zdaňovací období. Do zákona bylo doplněno na základě soudní judikatury.

§32 odst.3: Rozhodnutí správce daně obsahovat odůvodnění pokud nejde o případ, kdy správce daně reaguje na tvrzení daňového subjektu beze změny nebo je odůvodnění tomuto daňovému subjektu známé z jiného dokumentu. V takovém případě správce daně na tento dokument ve svém rozhodnutí odkáže. V odůvodnění správce daně stručně a jasně uvede důvody pro vydání rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí, které bylo vydáno na základě dokazování, správce daně dále uvede, které skutečnosti má za prokazané a o které důkazy opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a jak věc posoudil po právní stránce

ÚČETNICTVÍ

Novela č.304/2008 Sb.

K 1.1.2010 vstoupila v účinnost druhá část novely zákona o účetnictví, která řeší povinnosti při vedení účetnictví v elektronické formě.

Zrušení pokynu MFČR D-108

K 7.12.2009 byl zrušen pokyn D-108 Účtování o postoupených pohledávkách a o vydaných majetkových podílech v nižší než nominální hodnotě a ke zdaňování příjmů z nich plynoucích ve vazbě na zákon č.

229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku ve znění pozdějších předpisů a zákon č.42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

Zrušením tohoto pokynu byly zrušeny výjimky při účtování právně zaniklých závazků a je nutné postupovat podle standardních předpisů – Zákona o účetnictví, vyhlášky č.500/2002 Sb. a Českých účetních standardů.

ČÚS 019 náklady a výnosy bod 4.1.3.: Právně zaniklé závazky se vyúčtují na příslušný účet ostatních výnosů (s výjimkou například splnění, splynutí, započtení, dohody o nahrazení dosavadního závazku závazkem novým, narovnání, pokud jde o stejné částky (případný rozdíl se zaúčtuje do výnosů)).

Sdělení MFČR ke zrušení Pokynu č. D - 108

Referent : Ing. Drahomíra Martincová tel. 257 043 355

V Praze dne 7.12.2009

Č.j. 15/97 790/2009 – 151

Zákonem č. 216/2009 Sb. byla s účinností od 20. 7. 2009 provedena změna zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), spočívající m.j. v doplnění ustanovení § 23 odstavec 4 o nové písmeno m). Na základě této změny se do základu daně z příjmů nezahrnuje rozdíl mezi hodnotou majetkových podílů stanovených podle jiného právního předpisu o transformaci družstev a vyplacenou částkou podle dohody mezi povinnou a oprávněnou osobou. Tato úprava se použije pro zjištění základu daně za zdaňovací období započaté v roce 2009.

Ve vztahu k výše provedené změně se Pokyn č. D – 108, k účtování o postoupených pohledávkách a o vydaných majetkových podílech v nižší než nominální hodnotě a ke zdaňování příjmů z nich plynoucích ve vazbě na zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech, ve znění pozdějších předpisů, ruší.

Ing. Stanislav. Špringl, v.r.ředitel odboru 15 – Legislativa daně z příjmů

Interpretace Národní účetní rady I-15

Zúčtování nevyplacených priznaných podílů na zisku

14.12.2009 Národní účetní rada schválila novou interpretaci I-15 Zúčtování nevyplacených priznaných podílů na zisku. Tato interpretace řeší závazky evidované na účtu účtové skupiny 36 z titulu nevyplacených podílů na zisku (dividend), pokud je tento závazek více než 4 roky po splatnosti (uplynula promlčecí lhůta).

Interpretace NÚR umožňuje tyto závazky odúčtovat proti účtu vlastního kapitálu a dále evidovat závazek pouze v podrozvahové evidenci.

Příklad:

Akciová společnost eviduje na účtu 364 závazky z nevyplacených dividend splatných v roce 2004 ve výši 50.000 Kč. Závazky nebyly uhrazeny, protože tito akcionáři jsou nekontaktní.

Účetní jednotka může (ale nemusí) postupovat následovně:

364/42x 50 zúčtování závazku

7xx/7yy 50 zaevidování promlčeného závazku v podrozvaze

- Vyřazením závazku z rozvahových účtů nárok akcionáře na výplatu dividendy nezaniká.
- Účetní jednotka vyřazení závazku, představující nárok na výplatu dividendy, vykáže v účetní závěrce (ve výkazu o změnách vlastního kapitálu a popíše

v příloze k účetní závěrce), kterou předkládá ke schválení valné hromadě.

- Pokud by poté, co byl závazek z titulu neuplatněného nároku na výplatu dividend vyřazen z účetnictví, mělo dojít k uplatnění nároku na výplatu dividend původně určeným akcionářům a společnost

nenamítne promlčení, účtovala by se tato výplata na vrub vlastního kapitálu.

- Pokud valná hromada akcionářů rozhodne o výplatě této části vlastního kapitálu všem akcionářům

nebo prioritním akcionářům, případně o použití k jiným účelům (např. k úhradě ztráty), účtují se tyto transakce obvyklým způsobem.

Vyhláška č. 462/2009 Sb. – výše cestovních náhrad v roce 2010

Od 1.1.2010 platí nová vyhláška pro cestovní náhrady při pracovních cestách zaměstnanců. V roce 2010 ji budou používat i podnikatelé, protože nebude vyhlášována průměrná cena PHM jako tomu bylo dříve.

- **Sazba základní náhrady** za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí u osobních silničních motorových vozidel **3,90 Kč**.
- Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci **stravné** podle § 176 odst. 1 zákoníku práce ve výši
  - **61 Kč až 73 Kč** (2009 60 Kč až 72 Kč), trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
  - **93 Kč až 112 Kč** (2009 92 Kč až 110 Kč), trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,

- **146 Kč až 174 Kč** (2009 144 Kč až 172 Kč), trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.
Výše **průměrné ceny** za 1 litr pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce činí
  - **28,50 Kč** (2009 26,30 Kč) u benzínu automobilového 91 oktanů,
  - **28,70 Kč** (2009 26,80 Kč) u benzínu automobilového 95 oktanů,
  - **30,70 Kč** (2009 29,00 Kč) u benzínu automobilového 98 oktanů,
  - **27,20 Kč** (2009 28,50 Kč) u motorové nafty.

ZÁKON O REZERVÁCH pro zjištění základu daně z příjmu

Pro rok 2010 byla přijata pouze novela č.278/2009, která se vztahuje jen na pojišťovny.

Upozorňuji na jednu změnu ve tvorbě rezerv na opravy hmotného majetku, která platí již od roku 2009. V roce 2009 nebyly zcela sjednoceny výklady pozměněného ustanovení. Zákonem č.2/2009 Sb. se změnil podmínky pro tvorbu rezerv na opravy hmotného majetku, jejichž tvorba byla zahájena v roce 2009 nebo bude zahájena později. Pokud byla tvorba rezervy zahájena v roce 2008 nebo dříve, dotvoří se podle původních pravidel, která platila do konce roku 2008.

§7 odstavec 4 ve znění platném od 1.1.2009:

"(4) Ve zdaňovacím období je tvorba rezervy výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, pokud budou peněžní prostředky v plné výši rezervy připadající podle odstavců 5 a 7 na jedno zdaňovací období převedeny na samostatný účet v bance se sídlem na území členského státu Evropské unie, který je veden v českých korunách nebo v eurech a je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv tvořených podle tohoto ustanovení (dále jen "samostatný účet"), a to nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. Nebudou-li peněžní prostředky v plné výši rezervy připadající podle odstavců 5 a 7 na jedno zdaňovací období převedeny na samostatný účet nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání, rezerva se zruší v následujícím zdaňovacím období. Peněžní prostředky samostatného účtu mohou být čerpány pouze na účely, na které byla rezerva vytvořena."

Příklad:

Předpokládáte, že v roce 2012 provedete generální opravu stroje zařazeného ve 2.OS. Celkové náklady na opravu zalkulujete na 600 tis.Kč. Rezervu začnete tvořit v roce 2009 ve výši 200 tis.Kč a v tvorbě budete pokračovat v roce 2010 a 2011.

do 31.3. nebo 30.6.2010 (váš termín podání daňového přiznání) musíte uložit na zvláštní (tzv. vázaný) bankovní účet částku 200 tis.Kč. Tyto peníze nesmíte použít na nic jiného, než na plánovanou opravu stroje.

Pokud do tohoto data peníze neuložíte, v roce 2009 není náklad na tvorbu rezervy daňově uznatelný a navíc v roce 2010 musíte tvorbu rezervy ukončit a vytvořenou část rezervy zrušit (jako nedaňový výnos, protože souvisí s daňově neuznatelným nákladem v roce 2009 - §23 odst.3 písm.c) bod 3 ZDP).

Splníte-li podmínku 1), pokračujete v tvorbě i v roce 2010. A opět do 31.3. nebo 30.6.2011 (váš termín podání daňového přiznání) musíte uložit na bankovní účet, který je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv, částku 200 tis.Kč.

Pokud do tohoto data peníze neuložíte, v roce 2010 není náklad na tvorbu rezervy daňově uznatelný. Na náklad roku 2009 nemá nesplnění podmínky v roce 2011 vliv. Ale v roce 2011 musíte tvorbu rezervy ukončit a vytvořenou část rezervy zrušit (část vytvořenou v roce 2009 jako daňový výnos, část vytvořenou v roce 2010 jako nedaňový výnos, protože souvisí s daňově neuznatelným nákladem v roce 2010).

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

K 1. lednu 2010 je zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, novelizován zákony č. 306/2008 Sb., 285/2009 Sb., 362/2009 Sb.

Den platby

Zákonem č. 285/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku, se v § 19 odst.2 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, mění definice dne platby. Za den platby se při bankovním převodu od 1.1.2010 považuje den, kdy dojde k připsání pojistného na účet příslušné správy sociálního zabezpečení. Do konce roku 2009 to byl den odepsání z účtu plátce. V případě platby přes účet nebo poštovní poukázkou je tedy třeba provést platbu alespoň o dva dny dříve. U plateb v hotovosti v pokladně příslušné správy sociálního zabezpečení se nic nemění.

ČSSZ doporučuje podávat **příkazy k úhradě nejpozději 17. den kalendářního měsíce.**

U OSVČ současně upozorňuje, že pokud by platba pojistného na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc byla připsána na účet příslušné správy sociálního zabezpečení až po 20. dni následujícího kalendářního měsíce, došlo by k zániku účasti OSVČ na nemocenském pojištění, a to prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo pojistné ve stanovené lhůtě zapláceno.

Sazby pojistného

Zákonem č. 362/2009 Sb. (tzv. Janotův balíček), se o jeden rok odsouvá původně předpokládaný pokles sazby pojistného na nemocenské pojištění, které platí zaměstnavatel. Pro rok 2010 tak podle § 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, zůstane zachována stávající **sazba pojistného 2,3 %** a ke snížení na 1,4 % dojde až od roku 2011.

Podle § 9 zákona o pojistném na sociální zabezpečení zůstává v roce 2010 také zachována možnost zaměstnavatele odečíst si polovinu částky zúčtované na náhradu mzdy dočasně práceneschopným zaměstnancům.

Sleva na pojistném

Sleva na pojistném pro zaměstnavatele za zaměstnance, kteří mají nižší mzdu než je 1,15násobek průměrné mzdy, je od ledna roku 2010 zrušena, stejně jako celý §21a, který je od srpna 2009 zavedl.

Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ zaměstnance pro placení pojistného pro rok 2010 se podle nového §15b zákona o pojistném na sociální zabezpečení zvyšuje ze 48násobku na **72násobek průměrné měsíční mzdy**. Konkrétně to znamená, že z peněz nad **1.707.048 Kč**, které vydělá zaměstnanec u jednoho zaměstnavatele, již nebude platit pojistné. Pokud by měl více zaměstnavatelů, podle §15a odst.2 písm.b) je pojistné nad tento limit považováno za přeplatek na pojistném.

Maximální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a pří-

spěvek na státní politiku zaměstnanosti bude v roce 2010 stejný jako u zaměstnanců, tedy 72násobek průměrné mzdy, který činí 1.707.048 Kč. Maximální měsíční vyměřovací základ OSVČ pro placení záloh na pojistné v roce 2010 činí 94 836 Kč, tedy čtyřnásobek průměrné mzdy (§14 odst.2), to odpovídá měsíčním zálohám 27.693 Kč (29,2%). Minimální výše měsíčních záloh je **1731 Kč** pro hlavní činnost a 693 Kč pro vedlejší činnost.

Problematika neexistence definice vyměřovacího základu v 1.pol.roku 2007

Při novele zákona č.589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti článkem 64 zákona č. 264/2006 Sb. vypadla ze zákona omylem definice vyměřovacího základu zaměstnavatele od 1.1.2007. K této situaci došlo v důsledku posunu účinnosti zákona č. 189/2006 Sb., který tuto definici obsahoval (nově v § 5a zákona o pojistném na sociální zabezpečení místo v § 5 zákona o pojistném na sociální zabezpečení), z 1. ledna 2007 na 1. leden 2008. Chybu se pokusila napravit vláda svým nařízením č.39/2007 Sb s účinností od 1.3.2007. Definitivně byla chyba odstraněna až novelou č.153/2007 Sb. od 1.7.2007. V první polovině roku 2007 tak existovala výrazná nejistota ohledně povinnosti organizací hradit sociální pojištění.

Pro úplnost je dále uvedeno znění příslušného ustanovení zákona č.589/1992 Sb. o výši vyměřovacího základu v roce 2006, v 1.pol.roku 2007 a ve 2.pol.roku 2007 a později:

2006 Vyměřovací základ § 5

(1) Vyměřovacím základem

- a) zaměstnance je úhrn příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění, s výjimkou nezapočítatelných příjmů, jimiž jsou:.....
b) organizace a malé organizace je částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejích zaměstnanců.

1.1.- 30.6.2007 Vyměřovací základ § 5

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, jehož hodnota je na příslušném účtu zaměstnavatele účtována jako náklad nebo úbytek prostředků a které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě poskytnuto zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch.

od 1.7.2007 Vyměřovací základ § 5

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů³⁾ a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, jehož hodnota je na příslušném účtu zaměstnavatele účtována jako náklad nebo úbytek prostředků a které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě poskytnuto zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch.....

(6) Vyměřovacím základem organizace a malé organizace je částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců.

Na základě neexistence definice vyměřovacího základu byl vyvolán soudní spor u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci. Rozsudek soudu dal zapravdu plátcí pojistného, který se rozhodl pojistné za 1. polovinu roku 2007 neuhradit. Vzhledem k tomu, že finanční dopad této kauzy na státní rozpočet je odhadován na 100 miliard Kč, Česká správa sociálního zabezpečení již napadla rozhodnutí Krajského soudu kasační stížností u Nejvyššího správního soudu. Další postup ČSSZ bude zřejmě záviset na výsledku rozhodnutí NSS, které je očekáváno v roce 2010.

Pokud by Nejvyšší správní soud nevyhověl kasační stížnosti, plátcům pojistného by vznikl přeplatek

na pojistném ve výši pojistného uhrazeného zaměstnavatelem za období leden až červen 2007. Podle §17, odst.1 současného znění zákona se vrací přeplatek do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl. O přeplatek je možné požádat prostřednictvím písemné žádosti na příslušnou správu sociálního zabezpečení. Současně se žádostí musí zaměstnavatel opravit přehledy předložené za období leden až červen a zaslat je společně se žádostí na příslušnou správu.

Pokud Nejvyšší správní soud potvrdí rozhodnutí KS v Ústí nad Labem, pravděpodobně budou zaměstnavatelé muset podat dodatečné daňové přiznání k dani z příjmů na rok 2007, protože na účtu 524 zahrnuli do daňových nákladů částku podnikového odvodu, k jehož odvodu neměli zákonnou povinnost. Předpokládá se, že v tomto případě by MF ČR vydalo metodický pokyn k tomuto problému.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

K 1. lednu 2010 je zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, novelizován zákony č. 306/2008 Sb., 285/2009 Sb., 362/2009 Sb. Dochází k podobným změnám jako u pojistného na sociální zabezpečení.

Splatnost pojistného

Změny v termínech placení pojistného přinesl doprovodný zákon č. 285/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona č. 284/2009 Sb. o platebním styku. Ten mimo jiné upravuje i zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, a od ledna roku 2010 sjednocuje lhůty pro placení zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavateli se sociálním pojištěním, tedy **od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce**. Poprvé se takto postupuje u plateb za prosinec 2009. To v praxi znamená, že pojistné za prosinec 2009 musí být uhrazeno nejpozději 20. ledna 2010. Platba musí být provedena v české měně na účet zdravotní pojišťovny vedený u poskytovatele platebních služeb nebo vyplacením v hotovosti zaměstnanci příslušné zdravotní pojišťovny, který je pověřen přijímat pojistné.

Změna lhůty se týká i povinnosti zaměstnavatelů odevzdat nejpozději do 20. dne následujícího kalendářního měsíce vyplněný formulář „*Přehled o platbě pojistného*“.

Den platby

Za den platby zdravotního pojištění se od 1.1.2010 považuje den, kdy dojde k **připsání pojistného na**

účet poskytovatele platebních služeb zdravotní pojišťovny. Do konce roku 2009 to byl den odepsání z účtu plátce.

V případě placení hotově přímo zaměstnanci zdravotní pojišťovny je dnem platby den, kdy příslušný zaměstnanec hotovost přijal.

Maximální vyměřovací základ

Výši maximálního vyměřovacího základu změnil zákon č. 362/2009 Sb. (Janotův balíček), kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010. Pro rok 2010 byl maximální vyměřovací základ zvýšen z 48násobku na **72násobek průměrné mzdy**. Průměrná mzda pro daný účel je 23.709 Kč a její 72násobek činí **1.707.048 Kč**. Minimální vyměřovací základ je 142.254 Kč.

Minimální záloha a platby osob bez zdanitelných příjmů

Pro osoby samostatně výdělečně činné, jejichž samostatná výdělečná činnost je hlavním zdrojem jejich příjmů, se termíny splatnosti nemění a minimální výše zálohy od 1. 1. 2010 činí **1 601 Kč**. Maximální výše zálohy je 19.205 Kč (13,5% z 1/12 maximálního vyměřovacího základu).

Výše plateb osob bez zdanitelných příjmů zůstane pro rok 2010 stejná, tedy **1 080 Kč**. Změnit by se mohla pouze v případě, že by se zvýšila minimální mzda, ze které se tato částka vypočítává.

DAŇ SILNIČNÍ

V průběhu roku 2009 došlo k určitým posunům ve výkladu zákona.

Vozidla dočasně vyřazená z registru silničních vozidel

Tato vozidla nejsou předmětem daně silniční a proto se z nich daň neplatí.

V průběhu roku 2009 se objevovaly názory, že i u vozidel, u kterých byla uložena registrační značka do depozita, je nutno platit silniční daň. Konečné stanovisko daňové správy vyplývá z poučení k vyplnění daňového přiznání. V něm je uvedeno:

U vozidla, jehož tabulka registrační značky byla odevzdána podle § 15 odst. 5 zákona č. 168/1999 Sb., ve znění pozděj-

ších předpisů, a podle § 13 zákona č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na část zdaňovacího období u úřadu obce s rozšířenou působností, který vede registr vozidel (do tzv. depozita), uvedete za příslušný celý kalendářní měsíc nulu (0). Např. za celý kalendářní měsíc květen, pokud v měsících duben a červen je vozidlo používáno pro podnikání, uvedete ve sloupci 23/II (počet měsíců) „2“. Dané vozidlo nebylo totiž v tomto případě v měsíci květnu předmětem daně silniční. Pokud byla u vozidla tabulka jeho registrační značky odevzdána do tzv. depozita celoročně, dané vozidlo se v přiznání neuvádí.

- §15 odst.(5) 168/1999 Sb. Pokud pojištění odpovědnosti zaniklo a nebyla-li ve lhůtě 14 dnů ode dne tohoto zániku pojištění uzavřena nová pojistná smlouva týkající se téhož tuzemského vozidla, na základě které vznikla nejpozději uplynutím této lhůty povinnost pojistníka platit pojistné a povinnost pojistitele poskytnout pojistné plnění pro případ pojistné události, je vlastník tohoto vozidla povinen nejpozději ve stejné lhůtě odevzdat tabulku s registrační značkou a osvědčení o registraci nebo osvědčení o technickém průkazu (dále jen "osvědčení o registraci") tohoto vozidla příslušnému orgánu evidence. Nelze-li splnit povinnost odevzdat tabulku s registrační značkou a osvědčení o registraci vozidla příslušnému orgánu evidence, je vlastník vozidla povinen takovou skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit příslušnému orgánu evidence. Povinnost odevzdat tabulku s registrační značkou a osvědčení o registraci vozidla příslušnému orgánu evidence je splněna i tehdy, pokud tak učinil provozovatel vozidla zapsaný v registru vozidel.
- §13 odst.(3) 56/2001 Sb. Obecní úřad obce s rozšířenou působností dočasně vyřadí vozidlo z registru na žádost vlastníka motorového vozidla a přípojného vozidla. Doba dočasně vyřazení vozidla z registru nesmí přesáhnout 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Obecní úřad obce s rozšířenou působností v odůvodněných případech dobu dočasně vyřazení vozidla z registru na žádost vlastníka motorového vozidla a přípojného vozidla prodlouží. Doba dalšího prodloužení nesmí přesáhnout 6 měsíců od uplynutí předešlé doby dočasně vyřazení. Vlastník vozidla je v takovém případě povinen spolu se žádostí odevzdat obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností osvědčení o registraci vozidla, tabulku s přidělenou registrační značkou, paměťovou kartu vozidla, pokud byla vydána a předložit technický průkaz vozidla k vyznačení záznamu o jeho dočasném vyřazení z provozu na pozemních komunikacích. Obecní úřad obce s rozšířenou působností запиše do registru silničních vozidel údaj o počátku doby, během níž je vozidlo dočasně vyřazeno z provozu na pozemních komunikacích.

Dříve platilo, že vozidlo, jehož registrační značka byla na určitou dobu odevzdána do depozita, bylo předmětem daně silniční, ale podle pokynu D-205 nebo D-241 byla daň za příslušné měsíce prominuta.

Již za rok 2009 platí, že vozidlo, které splňuje jednu z výše uvedených podmínek, je dočasně vyřazeno z provozu na pozemních komunikacích a proto nesplňuje podmínky §2 odst.1 zákona o dani silniční. **Není proto předmětem daně** v kalendářních měsících, ve

Počty měsíců (dni) daňové povinnosti				
I	II	III	IV	V
23				

kterých je po celou dobu vyřazeno z registru silničních vozidel. Proto se již nepoužije pokyn D-205 ani D-241. Ve sloupci 23 daňového přiznání nebudou tyto kalendářní měsíce u vozidla uvedeny.

Vozidla provozovaná v zahraničí

Na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j.7Afs64/2008-52 došlo ke změně výkladu zákona v případě, že je vozidlo s nejvyšší povolenou hmotností alespoň 3,5 tuny registrováno v ČR, ale provozováno v zahraničí. U těchto vozidel bylo postupováno dříve tak, že nebyla předmětem daně v měsících, kdy byla provozována celý měsíc v zahraničí. V roce 2008 byla touto hranicí nejvyšší povolená hmotnost 12 tun.

Od roku 2009 budou správci daně u vozidel nad 3,5 tuny, určených k přepravě nákladů, vyžadovat zaplacení daně vždy a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou používána k podnikání a zároveň i bez ohledu na to zda jsou provozována v tuzemsku nebo v zahraničí. Jedinou výjimkou je situace, kdy bude vozidlo dočasně vyřazeno z registru silničních vozidel.

Poznámka: pokud provozujete v ČR jakékoliv vozidlo registrované v zahraničí (např. vozidlo zaměstnance, který jej používá k pracovním cestám), toto vozidlo není předmětem silniční daně a daň z něj neplatíte.

Poznámka

Nezapomeňte, že již za rok 2009 platí, že podle §6 odst.8 u vozidel registrovaných v České republice do 31. prosince 1989 se sazba daně zvyšuje o 25% (v roce 2008 o 15 %).

DAŇ Z NEMOVITOSTÍ

Zákonem č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010, se s účinností od 1.1.2010 mění také ustanovení § 6 odst. 2 a § 11 odst. 1 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitostí“), jimiž jsou upraveny sazby daně z nemovitostí. Z důvodu změny sazeb se nepodává daňové přiznání, novou výši daně stanoví správce daně.

POROVNÁNÍ SAZEB DANĚ Z NEMOVITOSTÍ V ROCE 2009 A 2010

1. Sazby daně z pozemků podle § 6 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí:	2009	2010
A - orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	0,75%	0,75%
B - trvalý travní porost	0,25%	0,25%
C - hospodářský les	0,25%	0,25%
D - rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0,25%	0,25%
2. Sazby daně z pozemků podle § 6 odst. 2 zákona o dani z nemovitostí:		
E - zastavěná plocha a nádvoří	0,10	0,20 Kč/m ²
F - stavební pozemek	1,00	2,00 Kč/m ²
G - ostatní plocha	0,10	0,20 Kč/m ²
3. Základní sazby daně ze staveb podle § 11 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí:		
Stavby:		
H - obytný dům	1	2 Kč/m ²
I - ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	1	2 Kč/m ²
J - stavba pro individuální rekreaci, rodinný dům využívaný pro individuální rekreaci	3	6 Kč/m ²
K - stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro individuální rekreaci	1	2 Kč/m ²
L - garáž vystavěná odděleně od obytného domu	4	8 Kč/m ²
M – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	1	2 Kč/m ²
N – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	5	10 Kč/m ²
O – ostatní podnikatelská činnost	10	10 Kč/m ²
P - ostatní stavba	3	6 Kč/m ²
Jednotky:		
R – byt	1	2 Kč/m ²
Samostatný nebytový prostor:		
S - zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	1	2 Kč/m ²
T - průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	5	10 Kč/m ²
U - ostatní podnikatelská činnost	10	10 Kč/m ²
V - samostatný nebytový prostor užívaný jako garáž	4	8 Kč/m ²
Z - ostatní samostatný nebytový prostor	1	2 Kč/m ²

Výnos daně z nemovitostí spadá podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, do daňových příjmů rozpočtů obcí. Konkrétním příjemcem této daně je ta obec, na jejímž území se zdaňovaná nemovitost nachází.

Přestože zákon 362/2009 Sb. (Janotův balíček) zvyšuje daně z nemovitostí jen na dvojnásobek, v některých městech a obcích může sazba ve srovnání s rokem 2008 vzrůst až na desetinásobek. Některé obce totiž již dříve využily zvýšit sazbu daně tzv. místním koeficientem, kterým se může vynásobit daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, nebytových prostorů a bytů. Místní koeficient může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce, a to ve výši 2, 3, 4 nebo 5.

Uvedené ustanovení o místním koeficientu sice nabylo účinnosti již 1. ledna 2008, nicméně k jeho realizaci mohlo dojít až od ledna 2009. Podle § 16a uvedeného

zákona obecně závazná vyhláška vydaná obcí musí nabýt platnosti nejpozději do 1. srpna předchozího zdaňovacího období a účinnosti nejpozději do 1. ledna následujícího zdaňovacího období. O změnách sazby na rok 2010 tedy měli obce rozhodnout nejpozději do konce července roku 2009 roku.

Janotův balíček umožnil obcím, které stanovily místní koeficient a daň z nemovitostí zvýšily, aby tuto sazbu pro příští rok opět snížily, pokud by se jim zvýšení Janotovým balíčkem zdálo být nepřiměřené. Do §16a zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, byl doplněn další odstavec, ze kterého vyplývá, že pro zdaňovací období roku 2010 mohly obce vydat obecně závaznou vyhlášku až do 30. listopadu 2009.

Zvýšení daně z nemovitostí se nijak nedotklo pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, travních porostů, hospodářských lesů a rybníků. Na tyto pozemky se nedá uplatnit ani tzv. místní koeficient.

SPOTŘEBNÍ DANĚ

Podstatnou součástí zákona 362/2009 Sb. (Janotova úsporného balíčku) byla i změna zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Spotřební daň byla zvýšena od 1. 1. 2010 u benzínu, lihu, piva a cigaret.

Pohonné hmoty

Benzín a nafta jsou zdaněny spotřební daní z minerálních olejů. Sečteme-li DPH a spotřební daň, tvoří daně více než polovinu ceny benzínu. Od 1. 1. 2010 stoupla spotřební daň o 1,- Kč na 1 litr benzínu nebo nafty. Vzhledem k tomu, že většinu zboží je nutné dopravo-

vat, bude mít nárůst cen přeprav zboží za následek růst spotřebitelských cen u většiny zboží.

Lih

Sazba spotřební daně z lihu se zvyšuje o 2000,- Kč/hl etanolu, u lihu v destilátech z pěstitelského pálení o 1000,- Kč na 1 hektolitr. Předpokládá se růst ceny o 5 Kč na půllitr 40 % lihoviny, včetně DPH (2000 / 100 x 0,4 / 2 x 1,2).

Pivo

Základní sazba u spotřební daně z piva se zvyšuje z 24 Kč/hl na každé celé procento extraktu původní mladiny na 32 Kč/hl. U malých nezávislých pivovarů se daň navyšuje adekvátně u jednotlivých skupin podle výroby piva v hektolitrech ročně.

Celkově se předpokládá růst ceny o 0,50 Kč na půllitr 10° piva.

Cigarety

Byla zvýšena daň z cigaret, tabáku ke kouření a ostatního tabáku. Sazba spotřební daně u doutníků a cigaretillos zůstává nezměněna. Cena cigaret se zvedne asi o 3,- Kč na krabičku. Nejlevnější cigarety na trhu budou stát 61,- Kč. Sazba daně z tabáku ke kouření a ostatního tabáku se zvyšuje o 60 Kč/kg. Daně z cigaret představují 82% z jejich celkové ceny.

Zatímco zvýšení DPH na tabákové výrobky z nynějších 19 na 20 procent začalo platit od 1. 1. 2010, spotřební daň na cigarety se zvedne až od 1. února. Důvodem je, že spotřební daň lze zvýšit až čtyři měsíce poté, co její novela vyjde ve Sbírce zákonů. Do konce března se budou doprodávat zásoby krabiček se starými kolky a v dubnu s největší pravděpodobností už nepůjde nikde v ČR sehnat cigarety za původní ceny, ale jen o tři koruny dražší. Výrobci cigaret navíc předpokládají, že koncem roku zvednou cenu cigaret o další jednu až dvě koruny na krabičku.

Zákon o DPH

Zákon o DPH byl s účinností od 1.1.2010 novelizován zákony č.362/2009 Sb. a 489/2009 Sb. První novela je součástí tzv. Janotova balíčku, druhá novela je z větší části reakcí na změny intrakomunitárního práva v oblasti DPH.

Nové sazby daně platné od 1.1.2010

Od 1.1.2010 se mění snížená sazba daně z 9% na 10% a základní sazba z 19% na 20%. Zákon obsahuje čtyři přechodná ustanovení, která by měla zajistit bezproblémové zavedení této změny do praxe. Vzhledem k tomu, že některá přechodná ustanovení zavedení nových sazeb spíše zkomplikovaly, vydalo MF ČR k aplikaci nových sazeb dne 11.12.2009 metodickou informaci č.j. 18/18/99264/2009:

Informace MF ČR k novele zákona o DPH od 1.1.2010 – zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010 (změny sazeb DPH)

Zákonem č. 362/2009 Sb., byly přijaty změny některých zákonů v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010. Část pátá obsahuje změnu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“), a to konkrétně změnu výše snížené a základní sazby DPH a přechodná ustanovení.

Cílem této informace je sjednocení výkladu a aplikace změn v praxi.

Novela obsahuje změny v § 37 odst. 1 a 2, v § 38 odst. 4 a v § 47 odst. 1 písm. a) a b), dále přechodná ustanovení.

1. Změny sazby daně

Změny v § 47 odst. 1 písm. a) a písm. b) znamenají od 1.1.2010 změnu snížené sazby daně z 9 % na 10 % a základní sazby daně z 19 % na 20 %.

Připomínáme, že podle § 47 odst. 2 zákona o DPH obecně platí, že plátce použije sazbu daně platnou

v den, kdy vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň, tj. ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, podle toho, který den nastane dříve.

Na změny ve výši sazeb navazují změny v § 37 odst. 1 a 2 a v § 38 odst. 4, kdy se mění číslovky znamenající výši snížené a základní sazby daně v ustanoveních o výpočtu daně u zdanitelných plnění a u dovozu zboží.

2. Přechodná ustanovení

a. Obecná přechodná ustanovení

Podle bodu 1 přechodného ustanovení platí pro vznik daňové povinnosti za zdaňovací období předcházející den nabytí účinnosti tohoto zákona (nejpozději do 31.12.2009), stejně jako pro uplatnění práv a povinností s daňovou povinností související, dosavadní právní předpisy, tj. zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění platném do 31.12.2009.

b. Dodání elektřiny, plynu, vody, tepla, chladu a poskytnutí telekomunikačních služeb

V bodě 2 přechodných ustanovení je řešeno použití sazby daně v případech, kdy plátce dodává elektřinu, plyn, vodu, teplo, chlad a nebo poskytuje telekomunikační služby a zúčtovací období dodání a spotřeby tohoto zboží nebo služeb zahrnuje jak část roku 2009, tak část roku 2010. V takových případech, i když není odečet z měřících zařízení stanoven k datu 31.12.2009, je plátce oprávněn odečet k tomuto datu provést, tím rozdělit zúčtovací období na část do 31.12.2009 a pro spotřebu použít sazbu platnou k tomuto datu, tj. 9 % nebo 19 % a na část období od 1.1.2010 a použít sazbu 10 % nebo 20 %. Úplaty přijaté před datem uskutečnění zdanitelného plnění přiřadí plátce ke zjištěné spotřebě zboží nebo služeb za období roku 2009 nebo roku 2010 také podle toho, zda byly přijaty do 31.12.2009 nebo po 1.1.2010.

Jestliže plátce neprovede odečet z měřicího zařízení k datu 31.12.2009, ale k datu po 1.1.2010, může provést propočet spotřeby na období do 31.12.2009 a na období od 1.1.2010. Plátce pak použije u období do 31.12.2009 sazbu daně 9 % nebo 19 % a u období od 1.1.2010 sazbu 10 % nebo 20 %.

Výše uvedený způsob zjištění skutečné spotřeby mohou plátci použít i u činnosti odvádění a čištění odpadních vod („stočné“), v souvislosti s dodáním vody.

Obdobný postup lze uplatnit při dodání elektřiny nebo plynu konečným spotřebitelům, kdy částka za zdanitelné plnění pro konečného spotřebitele zahrnuje dodání elektřiny nebo plynu a také jejich distribuci.

c. Zúčtování záloh

Ustanovení bodu 3 řeší situace, kdy v průběhu roku 2009 vznikla plátcí povinnost přiznat daň z úplaty podle § 36 odst. 1 zákona o DPH a k uskutečnění zdanitelného plnění dojde až po 1.1.2010. Plátce, kterému vznikne povinnost přiznat daň z úplaty přijaté přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění nejpozději do 31.12.2009 včetně, použije pro přiznání daně z této úplaty sazbu daně 9 % nebo 19 %, tj. sazbu daně platnou do 31.12.2009. Při vyúčtování zdanitelného plnění k datu jeho uskutečnění, které nastane nejdříve 1.1.2010 a později, se při stanovení základu daně podle § 37 odst. 3 zákona o DPH, tj. rozdílu mezi základem daně (celkovou sjednanou částkou) a částkou nebo součtem částek, ze kterých byla daň přiznána ke dni přijetí úplaty (zálohy), použije u úplat přijatých do 31.12.2009 sazba daně 9 nebo 19 %. U úplat přijatých po datu 1.1.2010 použije plátce sazbu daně 10 nebo 20 %.

V případě, kdy částka uskutečněného zdanitelného plnění převyšuje částku přijatých úplat, ze kterých daň byla přiznána přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění, podléhá tento rozdíl sazbě daně platné po 1.1.2010 – tj. buď 10 % nebo 20 %.

d. Smlouvy o finančním pronájmu do 31. prosince 2008

V bodě 4 přechodných ustanovení je uvedeno, že u smluv o finančním pronájmu uzavřených a s předmětem smlouvy předaným do 31.12.2008, se u zdanitelných plnění uskutečněných podle těchto smluv po 1.1.2010, použije sazba daně platná do 31.12.2008, tj. 9 % nebo 19 %. Připomínáme, že pro tyto smlouvy rovněž platí podle zákona č. 302/2008 Sb., přechodné ustanovení, podle kterého se u těchto smluv použijí (až do jejich ukončení) ta ustanovení zákona o DPH, která těchto smluv týkají (jakákoliv, nejen ustanovení o sazbách daně), podle znění zákona o DPH platného do 31.12.2008.

e. Dobropisy a vrubopisy

V souladu s § 42 odst. 5 zákona o dani z přidané hodnoty se u opravy základu daně a výše daně

uplatní vždy sazba daně platná ke dni uskutečnění původního zdanitelného plnění.

Jak tedy postupovat v praxi?

1. Zúčtování záloh

Nejdiskutovanějším problémem je, jakým způsobem postupovat při vyúčtování záloh přijatých před 1.1.2010, pokud ke zdanitelnému plnění dojde až 1.1.2010 nebo později. Situaci zkomplikovalo přechodné ustanovení uvedené v zákoně č.362/2009 Sb. v čl.VIII bod 3. Citace uvedeného ustanovení:

3. Plátce, kterému vznikla povinnost přiznat daň z úplat přijatých přede dnem uskutečnění zdanitelného plnění, a to nejpozději do 31. prosince 2009, použije při vyúčtování těchto přijatých úplat ke dni uskutečnění zdanitelného plnění po 1. lednu 2010 sazbu daně z přidané hodnoty platnou ke dni vzniku povinnosti přiznat daň z přidané hodnoty při přijetí úplaty.

Pro správné stanovení základu daně a daně je dále nutné postupovat v souladu s následujícími ustanoveními zákona:

§ 36 Základ daně

(1) Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněného zdanitelného plnění od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, vyjma daně za toto zdanitelné plnění.

(2) Základem daně v případě přijetí úplaty před uskutečněním zdanitelného plnění je částka přijaté platby snížená o daň.

§ 37 Výpočet daně u dodání zboží, převodu nemovitosti a poskytnutí služby

(1) Daň se vypočte ze základu daně stanoveného podle § 36 jako součin úplaty za zdanitelné plnění bez daně a koeficientu, který se vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je číslo 20 v případě základní sazby daně nebo číslo 10 v případě snížené sazby daně a ve jmenovateli číslo 100, vypočtený koeficient se zaokrouhlí na čtyři desetinná čísla, vypočtená daň se uvede zaokrouhlená na nejbližší měnovou jednotku v oběhu, popřípadě uvedená v haléřích. Cena včetně daně se pro účely tohoto zákona dopočte jako součet základu daně a vypočtené daně po případném zaokrouhlení.

(2) Daň může plátce rovněž vypočítat z úplaty za zdanitelné plnění, která je včetně daně, nebo z částky stanovené podle § 36 odst. 6, která je včetně daně, a koeficientu, který se vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je číslo 20 v případě základní sazby daně nebo číslo 10 v případě snížené sazby daně a ve jmenovateli součet údaje v čitateli a čísla 100, vypočtený koeficient se zaokrouhlí na čtyři desetinná místa, vypočtená daň se uvede způsobem podle § 28 odst. 2 písm. l). Cena bez daně se pro účely tohoto zákona dopočte jako rozdíl částky za zdanitelné plnění obsahující daň a vypočtené daně po případném zaokrouhlení.

(3) V případě, kdy vznikla povinnost přiznat daň z úplaty přijaté před uskutečněním zdanitelného plnění, vypočte se daň za uskutečněné zdanitelné plnění z rozdílu mezi základem daně podle § 36 odst. 1 a souhrnem základů daně podle § 36 odst. 2 nebo z rozdílu mezi úplatou, kterou má plátce obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění, a úplatami přijatými před uskutečněním zdanitelného plnění.

ním zdanitelného plnění.

Při respektování přechodného ustanovení zákona i metodické informace MF ČR se domnívám, že nejméně napadnutelný bude postup uvedený v následujících příkladech:

PŘÍKLAD 1

Plátce uzavřel v roce 2009 smlouvu na dodání zboží v základní sazbě DPH. Ve smlouvě byla sjednána cena **bez DPH** ve výši 125.000 Kč. Odběratel se zavázal uhradit a také uhradil 16.12.2009 zálohu ve výši 80% sjednané ceny + příslušnou DPH. Zbytek kupní ceny bude uhrazen po dodání zboží na základě faktury vystavené dodavatelem.

V příkladu je pro zjednodušení počítáno v tis.Kč

Dodavatel - teoretický postup:

➤ Vystavení zálohové faktury 1.12.2009	119	<u>neúčtuje se</u>
➤ Přijatá platba 16.12.2009	100	<u>221/324</u>
(vystaven daňový doklad k přijaté platbě)	19	<u>221/343</u>

POZNÁMKA: Pokud by na zálohové faktuře byla uvedena pouze celková částka zálohy bez rozdělení na základ daně a daň a bylo by postupováno striktně podle litery zákona (vazba §37 odst.3 na §37 odst.1 a 2), daň by se vypočítala shora pomocí koeficientu:

$$K = 19/100+19 = 0,1597$$

$$DPH = 119.000 \times 0,1597 = 19.004,30$$

$$\text{Základ daně} = 119.000 - 19.004,30 = 99.995,70$$

V praxi není zjednodušený způsob výpočtu správci daně napadán - je respektováno, že byla sjednána cena bez DPH a tato cena je také uvedena na daňovém dokladu k přijaté platbě.

- Zboží dodáno 15.1.2010, vystaven dodací list, přepravní doklady.....
- 18.1.2010 je vystaven daňový doklad, je nutné stanovit základ daně:

125	podle §37/3: základ daně podle §36/1 (vše co má plátce daně obdržet za uskutečněné plnění vyjma daně. <u>Zaúčtování 311/604</u>).
-100	minus souhrn základů daně podle §36/2, ze kterých již byla daň odvedena ke dni přijetí platby. <u>Zaúčtování 311/324</u>
<hr style="width: 10%; margin-left: 0;"/>	
25	rozdíl podle §37/3, ze kterého se vypočte daň sazbou platnou k datu uskutečnění zdanitelného plnění. Tato částka je základem pro výpočet DPH.
- Dále je nutno stanovit výši daně:

DPH = 25 x Koeficient
Koeficient(§37 odst.1) = 20/100 = 0,2000
» DPH = 25 x 0,2000 = 5. <u>Zaúčtování 311/343</u>
- CELKEM k úhradě 25 + 5 = 30.

Dodavatel - praktický postup v programu FINANCE - varianta 1

Základním předpokladem je správné nastavení sazeb daně pro období od 1.1.2010. Toto nastavení se provádí v nabídce Nastavení - Konfigurace - Programové vybavení - Daň z přidané hodnoty - Účtování a sazby

Vstupy	Vystupy	Číselníky	Servis	Nastavení	Různé	Program
				Programové vybavení		
				1. Přijaté faktury		
				2. Vystavené faktury		
				3. Daň z přidané hodnoty		
				4. Výstup dat		
				5. Komprimace dat		
				6. Účetnictví		
				7. Sestavy		
				Nastavení DPH		
ZE	DATUM OD	SS%	ZS%	ZAOKROUHLĚNÍ	VÝPOČTU DANĚ	
CZ	01.01.1993	5%	23%	Na haléře,	matematicky.	
CZ	01.08.1993	5%	23%	Na desetihaléře,	nahoru.	
CZ	01.01.1995	5%	22%	Na desetihaléře,	nahoru.	
CZ	01.05.2004	5%	19%	Na desetihaléře,	nahoru.	
CZ	01.01.2005	5%	19%	Na haléře,	matematicky.	
CZ	01.01.2008	9%	19%	Na haléře,	matematicky.	

Nejjednodušším způsobem vystavení faktury tak, aby nebylo nutno provádět rozúčtování faktury zvláštním dokladem je následující postup:

V prvním řádku faktury pořídíme hodnotu celého zdanitelného plnění bez DPH, tedy částku 125 a uvedeme sazbu daně platnou k datu plnění, tedy 20%. Důvodem tohoto postupu je, že celou hodnotu tržby můžeme zúčtovat přímo z vystavené faktury (311/604)

DPH			
Země : CZ	Sazba		
Datum od : 01.01.2010	Snížená: 10% základní: 20%		
Středisko : 0	Datum uskutečnění : 15.01.2010		
Trasa : 0	Datum vystavení : 18.01.2010		
Vyskladněno :	Datum splatnosti : 01.02.2010		
Vystavil(a) : Pavel	Forma úhrady : Převodní příkaz		
	Důvod zkr.splat :		
Označení dodávky - popis	Množství MJ	Cena	Celkem
01. 0 0 0000000000000000 Zboží objednané v roce 2009 dodané 15.1.2010	D 20% 1.00 x	125.00	125.00
02. 0 0 0000000000000000 Zúčtování zálohy přijátá platba ze dne 16.12.2009	D 20% 1.00 x	-100.00	-100.00
03. 0 0 0000000000000000 Hodnota 25,00 = DPH 5,00 =	D 0% 1.00 x		
		Celkem	30,00

Ve druhém řádku odečteme uhrazenou zálohu ve výši bez DPH. Uvedeme sazbu DPH 20%. Tím zajistíme, že program do celkového základu daně zahrne rozdíl mezi celkovou hodnotou plnění bez DPH a již zdaněnou přijatou platbou bez DPH jak požaduje ustanovení §37, odst.3. Zároveň je umožněno zúčtování přijaté zálohy -311/-324.

Faktura následně vytištěná z programu FINANCE má na 2.řádku, ve kterém provádíte zúčtování přijaté zálohy, uvedenou sazbu daně 20%. To z formálního hlediska není správné. Ovšem celkový základ daně uvedený v přehledu DPH je vykázán ve správné sazbě daně i ve správné výši. Tento způsob lze považovat za kompromis mezi požadavkem na jednoduché pořízení a zúčtování dokladu a současně správné vykázání pro účely DPH.

Popis dodávky	Sazba	Množství	MJ	Cena bez DPH	Celkem bez DPH
Číslo položky				Cena s DPH	Celkem s DPH
01. Zboží objednané v roce 2009 000000 00000 0000000000000000 dodané 15.1.2010	20%	1,--	x	125,-- 150,--	125,-- 150,--
02. Zúčtování zálohy 000000 00000 0000000000000000 přijátá platba ze dne 16.12.2009	20%	1,--	x	-100,-- -120,--	-100,-- -120,--
DPH					
Sazba :	** 0% **	**10% **	** 20% **		
Základ :	0,--	0,--	25,--		
DPH :	0,--	0,--	5,--		
Haléřové vyrovnání :		0,--			
Rekapitulace					
	Celkem bez DPH :				25,--
	DPH celkem :				5,--
	Cena včetně DPH :				30,--
	K úhradě :				30,--

Dodavatel - praktický postup v programu FINANCE - varianta 2

Popis dodávky Číslo položky	Sazba	Množství	MJ	Cena bez DPH Cena s DPH	Celkem bez DPH Celkem s DPH
01. Doúčtování dodávky zboží 000000 00000 0000000000000000 dodaného 15.1.2010	20%	1,--	x	25,-- 30,--	25,-- 30,--
DPH			Rekapitulace		
Sazba :	** 0% **	**10% **	** 20% **		
Základ :	0,--	0,--	25,--	Celkem bez DPH :	25,--
DPH :	0,--	0,--	5,--	DPH celkem :	5,--
Haléřové vyrovnání :	0,--			Cena včetně DPH :	30,--
			K úhradě :		
			30,--		
Sjednaná cena dle smlouvy bez DPH		125			
uhrazená záloha dne 16.12.2009 bez DPH		-100			
-----					
k úhradě bez DPH:		25			

V řádku faktury pořídíte pouze část ceny zboží bez DPH, která nebyla uhrazena zálohou. Klávesou F4 si otevřete textový dodatek k faktuře a v něm popíšete celou transakci. Při této variantě beze zbytku dodržíte literu zákona, odměnou vám ovšem bude složitější způsob následného zúčtování vystavené faktury:

Přímo ve faktuře zaúčtujete	25	311/395
Interním účetním dokladem doúčtujete:	125	395/604
	-100	395/324

PŘÍKLAD 2

Pro úplnost si uvedeme druhý typický příklad, který přichází v úvahu především v maloobchodním prodeji neplátcům DPH, pokud má prodejce v ceníku stanoveny ceny včetně DPH.

Plátce uzavřel v roce 2009 smlouvu na dodání zboží v základní sazbě DPH. Ve smlouvě byla sjednána konečná cena včetně DPH ve výši 148.750 Kč (cena byla konstruována jako 125.000 + 23.750 DPH 19%). Zákazník uhradil v hotovosti 16.12.2009 zálohu ve výši 80% sjednané ceny. Zbytek kupní ceny bude uhrazen po dodání zboží také v hotovosti. Zákazník trvá na dodržení sjednané ceny.

Dodavatel - teoretický postup:

- Přijatá platba 119.000 Kč dne 16.12.2009
daň se vypočítá podle §37 odst.2 shora pomocí koeficientu:

$$K = 19 / (100 + 19) = 0,1597$$

$$\text{DPH} = 119.000 \times 0,1597 = \mathbf{19.004,30 \text{ Kč}}$$

$$\text{Základ daně} = 119.000 - 19.004,30 = \mathbf{99.995,70 \text{ Kč}}$$

(neplátcí nemusí být vystaven daňový doklad k přijaté platbě, lze vystavit pouze příjmový pokladní doklad. Základ daně a daň jsou zaevidovány pouze pro účely přiznání k DPH).

Zaúčtování:	99995,70	211/324
	19004,30	211/343

- Zboží dodáno 15.1.2010, uhrazeno v hotovosti. Vystaven příjmový pokladní doklad na doplatek ve výši 148750 - 119000 = 29750 Kč.

Evidence pro účely DPH:

148750 postupujeme podle poslední části §37/3 a vypočítáme DPH z rozdílu mezi úplatou, kterou má plátce obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění, a úplatami přijatými před uskutečněním zdanitelného plnění.

-119000 úplaty přijaté před uskutečněním zdanitelného plnění

29750 Základ pro výpočet daně stanovený podle §37 odst.3

Výpočet daně provedeme podle §37 odst.2:

DPH = 29750 x Koeficient

Koeficient = $20 / (20 + 100) = 0,1667$

DPH = $29750 \times 0,1667 = 4959,33$ Kč (lze zaokrouhlit na 4959 Kč podle §28 odst.2 písm.1)

Základ daně = $29750 - 4959,33 = 24790,67$ Kč

Základ daně 24.790,67 Kč a daň ve výši 4.959,33 Kč zaevidujeme pro účely přiznání k DPH.

Zaúčtování

29750,00	211/604	24790,67	zaúčtování tržby z doplatku zboží
	/343	4959,33	DPH z doplatku za zboží
99995,70	324/604	99995,70	zúčtování přijaté zálohy do tržeb

- Celková dosažená tržba je $99995,70 + 24790,67 = 124786,37$ Kč, což je o 213,63 Kč méně než v 1.příkladu. Tato ztráta tržeb byla způsobena především tím, že konečná cena včetně DPH byla sjednána v roce 2009, kdy platila o 1% nižší sazba DPH.

PŘÍKLAD 3

Pro úplnost si uvedeme i příklad, kdy přijatá záloha převýšila konečnou hodnotu plnění.

Plátce uzavřel v roce 2009 smlouvu na dodání zboží v základní sazbě DPH. Ve smlouvě byla sjednána cena **bez DPH** ve výši 125.000 Kč. Odběratel se zavázal uhradit a také uhradil 16.12.2009 zálohu ve výši 80% sjednané ceny + příslušnou DPH. Zbytek kupní ceny měl být uhrazen po dodání zboží na základě faktury vystavené dodavatelem.

Dodavatel nakonec nedodal po dohodě s odběratelem celé dohodnuté množství, ale pouze 60%. Konečná cena se snížila na $125.000 \times 0,60 = 75.000$ Kč. Zbytek inkasované zálohy bude vrácen.

Dodavatel - teoretický postup:

- Vystavení zálohové faktury 1.12.2009 119000 neúčtuje se
- Přijatá platba 16.12.2009 100000 221/324
(vystaven daňový doklad k přijaté platbě) 19000 221/343
- 60% dohodnutého množství zboží dodáno 15.1.2010, vystaven dodací list, přepravní doklady..... Zbytek zboží nebude po dohodě dodán, záloha bude vyúčtována.
- 18.1.2010 je vystaven daňový doklad, je nutné stanovit základ daně:
75000 podle §37/3 základ daně podle §36/1 (vše co má plátce daně obdržet za uskutečněné plnění vyjma daně. Zaúčtování 311/604).
- 100000 souhrn základů daně podle §36/2, ze kterých již byla daň odvedena ke dni přijetí platby. Zaúčtování 311/324
- 25000 rozdíl podle §37/3, ze kterého se vypočítá daň podle §37 odst.1, neboť se jedná o částku bez DPH. Problematické je ovšem stanovení sazby daně.

- V tomto případě bude použita sazba daně 19% v souladu s přechodným ustanovením zákona č.362/2009 Sb.

Výpočet DPH:

DPH = $25.000 \times$ Koeficient

Koeficient (§37 odst.1) = $19 / 100 = 0,1900$

» DPH = $-25.000 \times 0,1900 = -4.750,00$ Kč. Zaúčtování 311/343

- CELKEM k úhradě $-25.000 - 4.750 = -29.750$ Kč.

(1) Základem daně je cena obvyklá bez daně, zjištěná k datu uskutečnění zdanitelného plnění, je-li zdanitelné plnění uskutečněno pro osobu uvedenou v odstavci 3 a je-li úplata za zdanitelné plnění

- a) nižší než cena obvyklá a osoba, pro kterou bylo zdanitelné plnění uskutečněno, nemá nárok na odpočet daně nebo nemá nárok na odpočet daně v plné výši, nebo
- b) vyšší než cena obvyklá a plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění, je povinen krátiť nárok na odpočet daně podle § 72 odst. 3.

(2) Hodnotou plnění osvobozeného od daně bez nároku na odpočet daně je cena obvyklá zjištěná k datu jeho uskutečnění, je-li plnění uskutečněno pro osobu uvedenou v odstavci 3 a je-li úplata nižší než cena obvyklá a plátce, který uskutečnil plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně, je povinen krátiť nárok na odpočet daně podle § 72 odst. 4.

(3) Osobami, na které se vztahují odstavce 1 a 2, jsou

- a) kapitálově spojené osoby podle § 5a odst. 3 s tím, že výše podílu představuje alespoň 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv těchto osob,
- b) jinak spojené osoby podle § 5a odst. 4; za jinak spojené osoby se nepovažují osoby, kdy je jedna osoba členem dozorčích rad obou osob,
- c) osoby blízké,
- d) osoby, které jsou v pracovněprávním nebo v jiném obdobném vztahu k plátcí,

- e) osoby, které podnikají s plátcem společně na základě smlouvy o sdružení nebo jiné obdobné smlouvy.

V praxi bude nejčastějším případem prodej zboží nebo služeb „spojené“ osobě nebo zaměstnanci, který není plátcem daně, za cenu nižší, než je cena obvyklá. Pokud k tomu dojde, DPH na výstupu musí dodavatel vypočítat nikoliv ze sjednané ceny, ale z ceny obvyklé (postup podle §36a odst.1, písm.a).

Obvyklou cenou se rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění. Přitom se zvažují všechny okolnosti, které mají na cenu vliv, avšak do její výše se nepromítají vlivy mimořádných okolností trhu, osobních poměrů prodávajícího nebo kupujícího ani vliv zvláštní obliby. Mimořádnými okolnostmi trhu se rozumějí například stav tísně prodávajícího nebo kupujícího, důsledky přírodních či jiných kalamit. Osobními poměry se rozumějí zejména vztahy majetkové, rodinné nebo jiné osobní vztahy mezi prodávajícím a kupujícím. Zvláštní oblibou se rozumí zvláštní hodnota přikládána majetku nebo službě vyplývající z osobního vztahu k nim.

Toto ustanovení bude nutno aplikovat např. při prodeji obědů vlastním zaměstnancům.

Poznámka: Níže uvedené příklady zohledňují výklady ustanovení §36a ZDPH známé v polovině ledna 2010. V průběhu února 2009 došlo k dohodě v rámci Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tzv. tripartity) o vypuštění písm.d) v odst.3. Pokud tuto změnu schválí Parlament ČR, ustanovení §36a by se přestalo vztahovat na benefity poskytované zaměstnancům (včetně obědů).

PŘÍKLAD

Zaměstnavatel (plátce DPH) nakupuje obědy pro své zaměstnance od jiného plátce ve várnících. Nakoupené obědy zaměstnancům servíruje ve své jídelně (poskytuje zaměstnancům stravovací službu). Jeden oběd nakoupí za cenu 60 Kč + DPH ve snížené sazbě. Zaměstnancům prodává oběd za cenu 20 Kč. Tuto cenu pro zaměstnance chce zachovat i v roce 2010.

Postup v roce 2009:

➤ Faktura za oběd	60,00	52x/321	65,40
	5,40	343/	
➤ Srážka z mezd zaměstnanci	20,00	331/335	20,00
➤ Zúčtování srážky	20,00	335/602	16,81
		/343019	3,19

- Částku na účtu 52x je nutno rozdělit na náklad daňově uznatelný ve výši 55% z 60 = 33 zvýšenou o tržbu od zaměstnance 16,81 Kč. Celkem bude daňový náklad 49,81 Kč. Zbylou část ve výši 60 – 49,81 = 10,19 je nutno vyloučit na řádku 40 daňového přiznání jako nedaňový náklad (eventuelně je možné tento výdaj pokrýt např. ze sociálního fondu – zúčtovat na účet 427).

Nový postup v roce 2010:

➤ Faktura za oběd	60,00	52x/321	66,00
	6,00	343/	
➤ Srážka z mezd zaměstnanci	20,00	331/335	20,00
➤ Zúčtování srážky	20,00	335/602	8,00

V roce 2010 platí ustanovení §36a o ceně obvyklé. To znamená, že při prodeji stravovací služby zaměstnanci musíte vypočítat a odvést DPH nikoliv z částky, kterou zaměstnanec uhradil, ale z obvyklé ceny. V příkladu je použita cena obvyklá ve výši ceny bez DPH, za kterou jste oběd nakoupili, tedy 60 Kč → z toho 20% DPH = 12 Kč.

V praxi se cena obvyklá může od této ceny lišit – např. pokud se ve vašem okolí obvykle prodávají stejné obědy za cenu jinou (zejména vyšší). Pokud jako cenu obvyklou použijete v tomto případě cenu 60 Kč (vaše pořizovací cena), je velmi pravděpodobné, že při kontrole správce daně tuto cenu napadne a stanoví obvyklou cenu vyšší.

Ve vámi použité ceně obvyklé byste měli vzít v úvahu i náklady, které vám vznikají s provozem jídelny (personál, energie, materiálové náklady, odpisy.....). Určitým vodítkem by pro vás mohla být cena, za kterou byste prodávali obědy cizímu subjektu, tedy za standardních podnikatelských podmínek – právě tato cena je k ceně obvyklé pravděpodobně nejbližší.

- Částku na účtu 52x je nutno rozdělit na náklad daňově uznatelný ve výši 55% z 60 = 33 zvýšenou o tržbu od zaměstnance 8 Kč. Celkem bude daňový náklad 41 Kč. Zbylou část ve výši 60 – 41 = 19 Kč je nutno vyloučit na řádku 40 daňového přiznání jako nedaňový náklad (eventuelně je možné tento výdaj pokrýt např. ze sociálního fondu – zúčtovat na účet 427).

Pokud si obědy vaříte ve své kuchyni, postupujete při odvodu DPH obdobně. DPH na výstupu z obědů prodaných vašim zaměstnancům musíte vypočítat z ceny obvyklé. V praxi budete mít největší problém právě s určením ceny obvyklé. Platí pro ni stejná pravidla jako již byla uvedena.

Pokud prodáváte zaměstnancům stravenky, nejedná se o zdanitelné plnění a proto se vás problémy s §36a netýkají.

Nová pravidla pro stanovení místa plnění u služeb

Obecným principem fungování DPH v rámci EU je, aby příjemcem daně byl stát, ve kterém dochází ke konečné spotřebě toho, co je zdaňováno. Místo spotřeby lze v mnoha případech určit velmi obtížně. Navíc absolutní uplatňování tohoto principu by vedlo k velmi složitým ustanovením zákonů. Proto je tento základní princip pro praxi zjednodušen a má mnoho výjimek. Smyslem změn ve zdaňování služeb od 1.1.2010 je zjednodušení používaných postupů v rámci EU.

Pokud řešíme nějaký případ z hlediska DPH, vždy je nutné nejprve zjistit, kde se nalézá místo plnění – to indikuje, kteřý stát je příjemcem DPH. Pokud zjistíme, který členský stát inkasuje DPH, je dále nutné, aby zákon stanovil, od koho ji tento stát inkasuje (kdo mu tuto daň uhradí). Nakonec je samozřejmě nutné zjistit částku daně.

Obecné pravidlo pro určení místa plnění je uvedeno v §9. Za určitých okolností nejsou obecná pravidla o místě poskytnutí služby osobám povinným i nepovinným k dani použitelná a místo nich se uplatňují výjimky. Tyto výjimky jsou od roku 2010 uvedeny v §§10 až 10k. Kdo má daň státu uhradit je uvedeno v §108.

Z hlediska fungování DPH je velký rozdíl v tom, zda je plnění poskytováno pro osobu povinnou k dani (většinou podnikateli) nebo pro osobu nepovinnou k dani (většinou občanovi – nepodnikateli).

B2B (vztah podnikatel – podnikatel)

Základní změnou od roku 2010, na které potom navazují změny další je, že při poskytnutí služby osobám povinným k dani se mění obecné pravidlo o místě poskytnutí služby. Od roku 2010 se již místo plnění v těchto případech neurčuje podle místa, kde je usa-

zen poskytovatel služby, ale podle místa, kde je usazen příjemce služby.

Pro tento typ transakcí se vžil pojem B2B (Business to Business). Zjednodušeně řečeno toto pravidlo znamená, že princip určení místa plnění podle sídla příjemce služby je používán při poskytování služeb mezi podnikateli.

Pokud službu poskytne osoba povinná k dani, která není usazená v členském státě, kde se nachází místo plnění, uplatní se v souladu s článkem 196 Směrnice EU při poskytování těchto služeb reverse-charge = daň přizná a zaplatí příjemce služby.

§5 odst.1) Osoba povinná k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Osobou povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti.

§108 odst.2) Osobou povinnou k dani neusazenou v tuzemsku se rozumí zahraniční osoba povinná k dani, která nemá provozovnu v tuzemsku, nebo osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo, místo podnikání ani provozovnu v tuzemsku. Pokud zahraniční osoba nebo osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá v tuzemsku sídlo nebo místo podnikání, mají v tuzemsku provozovnu, považují se za osobu povinnou k dani neusazenou v tuzemsku za podmínky, že tato provozovna se neúčastní daného zdanitelného plnění dodání zboží nebo poskytnutí služby

Toto pravidlo platí i pro plnění vůči tuzemským plátcům, resp. osobám povinným k dani, jež se z titulu přijetí těchto služeb od osoby neusazené v tuzemsku stanou dnem poskytnutí dané služby plátcem!

Již z první poskytnuté služby jsou povinni odvést DPH.

Stejným způsobem je upraven reverse-charge i v případě dalších služeb, u nichž se místo plnění nachází v

České republiky podle nových §§10 až 10d a 10j. Jedná se o

- služby vztahující se k nemovitosti (§10),
- přepravu osob (§10a),
- služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání, zábavy a podobných služeb (§10b),
- stravovací služby (§10c),
- nájem dopravního prostředku (§9, §10d, §10j),

V podstatě lze říci, že toto pravidlo platí vždy, když místo plnění je v České republice, poskytovatelem služby je osoba povinná k dani neusazená v ČR a příjemcem služby je tuzemská povinná osoba. Stejně pravidlo platí i při dodání zboží s montáží nebo instalací s místem plnění v České republice osobou povinnou k dani neusazenou v ČR pokud příjemcem zboží je tuzemská povinná osoba.

B2C (vztah podnikatel – „konečný spotřebitel“)

V případě poskytnutí služby osobě nepovinné k dani (chápejme: neplátcí-nepodnikateli, občanovi) se bude i nadále postupovat podle obecného pravidla, podle něhož je místem plnění místo, kde má poskytovatel služby sídlo ekonomické činnosti. Tyto transakce bývají označovány jako B2C (Business to Customer).

Výjimky z obecných pravidel

Služby vztahující se k nemovitosti

Místem plnění při poskytnutí služby vztahující se k nemovitosti je podle nového §10i i nadále místo, kde se nemovitost nachází. Do příkladného výčtu tohoto typu služeb novela doplnila i služby ubytovací a udělení práv na užívání nemovitosti. Toto doplnění není faktickou změnou zákona, jedná se jen o upřesnění. U tohoto typu služeb se v případě, že se místo plnění bude nacházet v tuzemsku a poskytovatelem bude osoba povinná k dani neusazená v České republice, uplatní reverse-charge - daň odvede plátce, resp. osoba povinná k dani, jež danou službu přijala.

Přepravní služby

Místem plnění při poskytnutí služby přepravy osob je v souladu s novým § 10a stejně jako v roce 2009 místo, kde se příslušný úsek přepravy uskutečňuje. V případě přepravy zboží uskutečňované pro osobu povinnou k dani se nově uplatní základní pravidlo dle § 9 odst. 1 (místo plnění se zásadně nachází v zemi sídla příjemce služby nebo v zemi, kde je umístěna provozovna, která je příjemcem daných služeb). Tento postup se uplatní jak v případě intrakomunitární tak i tuzemské přepravy. Přepravce si již také v případě intrakomunitární přepravy nemůže volit, v které zemi plnění zdaní na základě volby poskytnutého DIČ jako doposud.

Přeprava zboží zajišťovaná pro osobu nepovinnou k dani (nový §10f) je naopak i nadále zdaňována v tom členském státě, kde se příslušný úsek přepravy uskutečňuje. V případě přepravy zboží mezi členskými státy pro osobu nepovinnou k dani pak bude místo plnění stejně jako doposud v zemi, kde bude přeprava zahájena. Stejně tak služby přímo související s přepravou zboží jako je nakládka, vykládka, manipulace a podob-

né činnosti poskytované osobě nepovinné k dani jsou v souladu s novým §10g zdaňovány i nadále v zemi, kde jsou tyto služby skutečně poskytnuty. V případě jejich poskytnutí osobě povinné k dani by se místo plnění nacházelo podle nového základního pravidla pro stanovení místa plnění u služeb v zemi, kde má příjemce služby sídlo, místo podnikání (provozovny). I u tohoto typu služeb novela stanoví, že pokud se místo plnění bude nacházet v tuzemsku a poskytovatelem bude osoba povinná k dani neusazená v České republice, uplatní se reverse-charge, kdy daň odvede plátce nebo osoba povinná k dani, která danou službu přijala.

Služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy

Místem plnění při poskytnutí služby vztahující se k tomuto typu služeb nebo podobné akci jako je veletrh nebo výstava včetně přímo související služby, jakož i služby organizátora této akce, je i nadále místo, kde se tato akce skutečně koná. I tyto služby poskytované osobou povinnou k dani neusazenou v České republice i nadále podléhají v tuzemsku reverse-charge, kdy daň uplatní plátce nebo osoba povinná k dani, jež danou službu přijala.

Stravovací služby

Zcela nová úprava §10c stanoví, že při poskytnutí stravovací služby se místo plnění nachází v zemi, kde je tato služba skutečně poskytnuta. Doposud podléhaly tyto služby zdanění podle základního pravidla, tj. řídily se sídlem (umístěním provozovny), kde byly poskytovány. Tato změna nicméně nepřinese žádný praktický posun u běžných kamenných restaurací, které jsou schopny naplnit definici provozovny pro účely DPH, resp. v nichž se přímo nachází i sídlo poskytovatele těchto služeb. Nová úprava má nicméně své opodstatnění u stravovacích služeb poskytovaných během přepravy. Novela totiž stanoví, že v případě stravovacích služeb poskytovaných na palubě lodí, letadla anebo ve vlaku během úseku přepravy osob uskutečněného na území Evropského společenství, bude místem plnění místo zahájení přepravy osob.

Nájem dopravního prostředku

Novela prolomila původní pravidlo, podle něhož se místo plnění v případě nájmu prostředku pro dopravu stanovilo podle základního pravidla (podle sídla poskytovatele nebo umístění provozovny, jejímž prostřednictvím byly tyto služby poskytovány). Tato úprava byla poměrně jasná a bezproblémová.

Novela zákona musela nicméně implementovat změnu pravidla pro stanovení místa plnění, jež v praxi může činit značné problémy. Podle nové úpravy by tak místem plnění při poskytnutí krátkodobého nájmu dopravního prostředku mělo být místo, kde je dopravní prostředek skutečně předán zákazníkovi do držení nebo užívání. Lze předpokládat určité problémy v mezních případech.

Pokud se jedná o dlouhodobý pronájem dopravního prostředku, stanoví se místo plnění podle základního pravidla uvedeného v § 9. Místo plnění se řídí sídlem, místem podnikání nebo umístěním provozovny příjemce služby, pokud se jedná o osobu povinnou k dani nebo sídlem, místem podnikání nebo umístěním poskytovatele služby, pokud je příjemcem osoba nepovinná k dani. Pokud by se místo plnění u nájmu do-

právního prostředku (krátkodobého i dlouhodobého) nacházelo v tuzemsku a ke skutečnému užití nebo spotřebě docházelo ve třetí zemi, místo plnění by se nacházelo mimo Evropské společenství. Pokud by bylo místo plnění naopak ve třetí zemi a ke skutečnému užití nebo spotřebě by docházelo v tuzemsku, za místo plnění bude považováno tuzemsko. Novela zákona tedy u nájmu dopravních prostředků v těchto případech zachovává pravidlo skutečného užití.

I u tohoto typu služeb novela stanoví, že pokud se místo plnění bude nacházet v tuzemsku a poskytovatelem bude osoba povinná k dani neusazená v České republice, uplatní se reverse-charge a daň odvede plátce, nebo osoba povinná k dani, jež danou službu přijala.

Poskytnutí služby zprostředkovatelem

V případě služeb zprostředkování jménem a na účet jiné osoby poskytovaných osobu povinnou k dani se uplatní základní pravidlo dle § 9 odst. 1 (místo plnění se zásadně určuje podle sídla nebo místa podnikání nebo umístění provozovny příjemce služby). Jestliže však bude příjemcem těchto služeb osoba nepovinná k dani, nachází se místo plnění podle nového §10e stejně jako dříve tam, kde je místo plnění u zajišťovaného plnění.

Služby oceňování movité věci a práce na movité věci

V případě poskytnutí těchto služeb jinému podnikateli se místo plnění nachází podle § 9 odst. 1 v zemi sídla nebo místa podnikání příjemce služby (nebo umístění provozovny, je-li příjemcem). Dosavadní postup při stanovení místa plnění bude zachován v případě, že příjemcem služeb je osoba nepovinná k dani. V těchto případech je ocenění nebo práce na movité věci podle nového §10g i nadále zdaněny v zemi, kde jsou tyto služby skutečně poskytnuty.

Poskytnutí tzv. intelektuálních služeb

Novela Směrnice a tedy i novela zákona o DPH v podstatě zachovává dosavadní způsob stanovení místa plnění při poskytnutí tzv. intelektuálních služeb, jež byly vyjmenovány do konce roku 2009 v § 10 odst. 6. Poskytování těchto služeb osobě povinné k dani, a to ať již se sídlem v tuzemsku, jiném členském státě, nebo v zahraničí sice spadá do úpravy nového §9 odst. 1, ale místo plnění se fakticky nezměnilo, tj. i nadále se řídí podle sídla, místa podnikání (umístění provozovny, jsou-li služby poskytnuty pro tuto provozovnu). Drobný rozdíl je u osob se sídlem, místem podnikání nebo provozovnou v jiném členském státě EU v tom, že pro přesun místa plnění do České republiky podle novely zákona není podstatné, zda je poskytovatel služby registrován k DPH v jiném členském státě, či nikoliv. Novela si vyžádala samostatnou úpravu poskytování tohoto typu služeb zahraničním osobám nepovinným k dani, tj. osobám, které nemají na území Evropského společenství sídlo, místo podnikání ani provozovnu. Tu přináší nový §10h, který vyjmenovává jednotlivé služby, na něž se tato úprava vztahuje:

- a) převod a postoupení autorského práva, patentu, licence, ochranné známky a podobného práva,
- b) reklamní službu,
- c) poradenskou, inženýrskou, konzultační, právní, účetní a jinou podobnou službu, stejně jako zpracování dat a poskytnutí informací,

- d) přijetí závazku zdržet se zcela nebo zčásti uskutečňování ekonomické činnosti nebo práva uvedeného v tomto odstavci,
- e) bankovní, finanční a pojišťovací služby, s výjimkou nájmu bezpečnostních schránek,
- f) poskytnutí pracovníků,
- g) nájem movitého hmotného majetku, s výjimkou dopravních prostředků,
- h) poskytnutí přístupu k přepravní a distribuční soustavě pro plyn nebo přenosové a distribuční soustavě pro elektřinu a poskytnutí přepravy a distribuce plynu nebo přenosu a distribuce elektřiny prostřednictvím těchto soustav, včetně poskytnutí přímo souvisejících služeb,
- i) telekomunikační službu,
- j) službu rozhlasového a televizního vysílání,
- k) elektronicky poskytovanou službu.

U těchto služeb je místem plnění při jejich poskytnutí zahraniční osobě nepovinné k dani místo, kde má osoba, které je služba poskytnuta, sídlo nebo místo pobytu. Je tak odstraněn nedostatek bývalého znění zákona o DPH, z něhož novelou zákona k 1. 1. 2009 způsob stanovení místa plnění při poskytnutí těchto služeb zahraničnímu nepodnikateli nedopatřením vypadl.

Souhrnné hlášení

V souvislosti s novými pravidly pro stanovení místa plnění platí, že v případě poskytování služeb osobě povinné k dani, kdy se místo plnění bude podle § 9 odst. 1 nacházet v jiném členském státě a nebude se jednat o osvobozené plnění, vznikne plátcovi povinnost uvést tyto služby v souhrnném hlášení. Plátce si ale bude muset dát pozor, aby do souhrnného hlášení nezahrnul i služby, u nichž se místo plnění stanoví podle některého z nových ustanovení §10 až §10d, tj. mimo jiné služby kulturní, stravovací, služby vztahující se k nemovitosti apod. U těchto služeb bude plátce navíc muset zkoumat, zda v daném členském státě podléhají režimu reverse-charge, nebo zda se zde musí registrovat jako plátce. Souhrnné hlášení se podává pouze ve formě datové zprávy opatřené uznávaným elektronickým podpisem osoby odpovědné za jeho převod nebo prostřednictvím datové schránky, vždy ve formátu a struktuře stanovené správcem daně. Pokud elektronický podpis nemáte, je možné datovou zprávu odeslat prostřednictvím datové schránky.

Souhrnné hlášení podává plátce za každý kalendářní měsíc do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce.

Pokud plátce uskutečňuje pouze plnění podle §102, odst.1, písm. d) = poskytuje do EU pouze služby, podává souhrnné hlášení současně s daňovým přiznáním ve lhůtě pro podání daňového přiznání. V praxi to znamená, že čtvrtletní plátce podává v tomto případě souhrnné hlášení čtvrtletně. Pokud by dodal zboží, od měsíce dodávky podává souhrnné hlášení měsíčně.

Poprvé se souhrnná hlášení budou podávat podle nových pravidel za leden 2010.

Souhrnné hlášení za IV.Q 2009 se podává podle původních pravidel.

1. MZDY

1.1. ZÁKONÍK PRÁCE

1.1.1. Názvosloví

Změny v zákoníku práce vyplývající ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony např. **§ 224 odst. 2 písm. a)** se za slova invalidního důchodu vkládají slova pro „invaliditu třetího stupně“, z čehož vyplývá, že

zaměstnavatel může poskytnout odměnu při prvním skončení pracovního poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. Při přiznání invalidity prvního a druhého stupně odměna nenáleží.

1.1.2. Zvýšení redukčních hranic pro náhradu při PN

NV č. 339/2009 Sb., kterým se vyhlašuje VVZ a koeficient pro jeho přepočítání za rok 2008 ovlivňuje výpočet redukovaného průměrného výdělku pro náhradu mzdy po dobu prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti (**§ 192 odst. 2**) pro I. čtvrtletí roku 2010, který vypočte roční uzávěrka po doplnění nových redukčních hranic v období 01/10. Nově najdete tento údaj v matričním souboru Průměry.

V roce 2010 činí pro výpočet náhrady mzdy (viz MZDY 6.3.1. Přepínače – Průměry sociální – Redukční hranice)

- první redukční hranice = **138,43 Kč** (791x0,175)

- druhá redukční hranice = **207,55 Kč** (1186x0,175)
- třetí redukční hranice = **414,93 Kč** (2371x0,175).

Pro účely výpočtu náhrady mzdy se pak pracovní právní hodinový průměr upraví:

- do částky první redukční hranice na **90 %**,
- z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice na **60 %**,
- z částky nad druhou redukční hranici do třetí redukční hranice na **30 %**
- k částce nad třetí redukční hranici se nepřihlíží

1.1.3. Uzavírání pracovních smluv na dobu určitou

Zákonem č. 306/2008 Sb byl v § 39 odst. 3 písm. a) zákoníku práce byl zrušen odkaz na § 37 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

Z nového textu §37 odst.1 zákona o důchodovém pojištění č.155/1995 Sb. vyplývá, že již není třeba uzavírat dobu určitou nejdéle na dobu jednoho roku u pracujících starobních důchodců. Od roku 2010 bude možno sjednat nebo ponechat i dobu neurčitou.

Pokud budete chtít uzavírat nadále smlouvy na dobu určitou, vzniká problém s § 39 Zákoníku práce, který omezuje sjednávání doby určité na dobu nejvýše 2 let. Důchodci měli doposud výjimku podle odst. 3 písm. a), která padá, protože zvláštní právní předpis už dobu určitou nevyžaduje a v § 39 odst. 3 písm. a) zákoníku práce byl zrušen odkaz na § 37 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

Poslední výklad JUDr. Jakubky (publikován ve Mzdové účetní č. 12), kde k dané problematice mimo jiné uvádí :

„Při praktické aplikaci zákona máme dvě možnosti:

Dosud pracujícím důchodcům **započteme zpětně dobu trvání jejich pracovních poměrů na dobu určitou**, přičemž, pokud pracují v pracovním poměru déle než 2 roky, zaměstnáme je dále na dobu neurčitou, nebo jim dáme „šestiměsíční pauzu“ ve smyslu § 39 odst. 2 ZP. Toto řešení nemá žádná právní rizika a je

zcela v pravomoci zaměstnavatele jako smluvního partnera při uzavírání pracovního poměru.

Dnem 1. ledna 2010 uděláme „tlustou čáru“ a **postupujeme v počítání času „nově“**. Doba zákonného omezení 2 let budeme v tomto případě počítat od prvního skončení či prodloužení pracovního poměru na dobu určitou v roce 2010, tedy po nabytí účinnosti novelizovaného zákona 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Toto řešení však má určité právní riziko. Podle § 39 odst. 5 totiž platí, že sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem trvání pracovního poměru na dobu určitou, ačkoliv nebyly splněny podmínky stanovené v § 39 odst. 2 až 4 ZP, a oznámí-li zaměstnanec před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou. Návrh na určení, zda byly splněny výše uvedené podmínky, může jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit uplynutím sjednané doby. Takže pokud nechceme riskovat možný soudní spor o to, zda je důchodce zaměstnán na dobu určitou či neurčitou, je výhodnější při skončení (doběhnutí) dříve uzavřené pracovní smlouvy na dobu určitou „minimálně“ neprodlužovat dřívější pracovní smlouvy s důchodci a uzavřít s nimi novou pracovní smlouvu (při zvýraznění podmínek uvedených v § 39 odst. 2 ZP). **Při prodloužení již existujícího pracovního poměru na dobu určitou může (s větší pravděpodobností) nastat později**

spor, zda neměla být do doby 2 let započtena i doba předchozího trvání pracovního poměru. Při úrovni našich soudů (a zjevně chybějícímu přechodnému ustanovení zákona) totiž není jisté, jakým výkladem a úvahami se budou soudci řídit při zkoumání otázky, zda byly či nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro uzavření pracovního poměru na dobu určitou.“

Takže jednoznačně platí:

- Uzavřete po skončení sjednané doby určité novou smlouvu a od tohoto sjednání začne běžet doba 2 let pro opakované sjednávání doby určité.
- Pokud se chcete vystavit riziku sporu, můžete pokračovat i nadále v prodlužování pracovních poměrů na dobu určitou. V žádném případě ale nemůže začít běžet doba 2 let pro uzavírání opakované doby určité dříve než od 1. 1. 2010. (Viz judikát Nejvyššího soudu 21 Cdo 69/2008 vydaného dne 22. 10. 2009.)
- Pokud chcete od 1. 1. 2010 změnit dodatkem k pracovní smlouvě dobu určitou na dobu neurčitou, nic tomu nebrání. Pokud důchodce necháte pracovat po uplynutí doby určité, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou (§ 65 odst. 2).

Z výše uvedeného vyplývá, že pro zaměstnavatele skončila ochranná doba 1 roku pro uzavírání pracovních smluv se starobními důchodci. Proto zaměstnanec, který pobírá starobní důchod, již nemusí souhlasit při odchodu do důchodu se změnou stávající smlouvy a může mu být dána výpověď pouze podle § 52 zákonníku práce.

Pak podle § 67 zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v [§ 52 písm. a\)](#) až c) nebo dohodou z těchto důvodů,

- a) ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část,
- b) přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část,
- c) stane-li se zaměstnanec nadbytečným vzhledem k rozhodnutí zaměstnavatele nebo příslušného orgánu o změně jeho úkolů, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo o jiných organizačních změnách,
- a) zaměstnanci, který okamžitě zrušil pracovní poměr podle § 56, přísluší při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně trojnásobku průměrného výdělku. Zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v [§ 52 písm. d\)](#) nebo dohodou z těchto důvodů, přísluší při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně dvanásobku průměrného výdělku.
- d) nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného zařízením závodní preventivní péče nebo rozhodnutí příslušného správního úřadu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice,

Pokud ani jedna z možností nepřichází v úvahu, můžete použít další písmena z § 52:

e) pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného zařízením závodní preventivní péče nebo rozhodnutí příslušného správního úřadu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci,

f) nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce nebo nesplňuje-li bez zavinění zaměstnavatele požadavky pro řádný výkon této práce; spočívá-li nesplňování těchto požadavků v neuspokojivých pracovních výsledcích, je možné zaměstnanci z tohoto důvodu dát výpověď, jen jestliže byl zaměstnavatelem v době posledních 12 měsíců písemně vyzván k jejich odstranění a zaměstnanec je v přiměřené době neodstranil,

g) jsou-li u zaměstnance dány důvody, pro které by s ním zaměstnavatel mohl okamžitě zrušit pracovní poměr, nebo pro závažné porušení povinnosti vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci; pro soustavně méně závažné porušování povinnosti vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci je možné dát zaměstnanci výpověď, jestliže byl v době posledních 6 měsíců v souvislosti s porušením povinnosti vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k vykonávané práci písemně upozorněn na možnost výpovědi.

Z jiných důvodů nelze pracovní poměr ze strany zaměstnavatele ukončit. Pokud zaměstnanec souhlasí se změnou pracovní smlouvy, doporučuji uzavřít **novou** smlouvu:

- **pracovní smlouvu (PS)** na dobu určitou dle Vašeho uvážení, pokud pracuje pravidelně, má rozvrh směn stejný jako ostatní zaměstnanci, nikdy nezavírejte pracovní smlouvu na tzv. nepravidelnou výpomoc. **Použijete PPV 114**, byť na zkrácený úvazek
- **Dohodu o pracovní činnosti (DPČ)**, pokud rozsah práce nepřekročí polovinu základní pracovní doby stanovené v organizaci (zpravidla 20 hodin týdně – nevypisujte do smlouvy, vyplývá z § 76 odstavce (2) zákoníku práce). Nezapomeňte na § 76 odstavec (3).

a) U dohody, kdy zaměstnanec pracuje pravidelně (má plánovací kalendář) a jeho příjem činí alespoň 2000 Kč, nejde o zaměstnání malého rozsahu a zaměstnanec je nemocensky a důchodově pojištěn. Dohoda má 15-denní výpovědní lhůtu, lze ji proto uzavřít na dobu neurčitou. **Použijete PPV 612.**

b) U dohody, kdy zaměstnanec pracuje pravidelně a jeho sjednaný příjem je nižší než 2000, nebo pracuje nepravidelně na výzvu organizace (sjednaný příjem je 0), zaměstnanec je nemocensky a důchodově pojištěn, pokud jeho příjem dosáhne 2000 a víc (přihlásíte zaměstnance k pojištění ode dne nástupu do zaměstnání na základě této dohody). **Použijete PPV 622.**

Poznámka: Do pracovní smlouvy a DPČ dle a) **vždy** uveďte týdenní rozsah a rozvrh práce např:

- 40 hodin týdně a to v 5 pracovních směnách po 8 hodinách
- 39 hodin týdně a to v 6 pracovních směnách po 6,5 hodinách

- 20 hodin týdně a to v 5 pracovních směnách po 4 hodinách
- 12 hodin týdně a to ve 3 pracovních směnách po 4 hodinách atd. ,

přestože § 34 tuto povinnost do pracovní smlouvy neukládá, stejně pak musíte dle § 37 písemně informovat zaměstnance o této skutečnosti (a mnoha dal-

ších – nastudujte, je nový rok, jistě došlo ve Vašem vnitřním předpisu (kolektivní smlouvě) k mnoha změnám). Nedoporučuji u pracovní doby odkaz na vnitřní předpis (každý zaměstnanec by Vám musel při jakémoliv změně stejně podepsat protokol o informaci podle §37), vyhněte se tím soudním sporům ohledně průměrného výdělku.

1.2. ZÁKON O ZAMĚSTNANOSTI

Změny v zákonu o zaměstnanosti vyplývají rovněž ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

1.2.1. Názvosloví

Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění, např. dle § 41 odst. 3 písm. b) stanovuje, že za náhradní dobu zaměstnání se pro účely zákona o zaměstnanosti považuje doba pobírání invalidního důchodu pro **invaliditu třetího stupně**. Podle přechodného ustanovení se za náhradní dobu zaměstnání považuje též pobírání plného invalidního důchodu před 1. lednem 2010.

1.2.2. Zrušení §50a

V zákonu o zaměstnanosti se zákonem k státnímu rozpočtu **zrušil nově vkládaný § 50a**, který měl prodloužit podpůrní dobu pobírání podpory v nezaměstnanosti o 1 měsíc a zvýšit její výši v období od 1. 11. 2009 do 31. 12. 2010. Vzhledem k tomu, že tento paragraf nenabude účinnosti, bude podpora v nezaměstnanosti poskytována po dobu a ve výši, která platí v současné době, tj. podpůrní doba 5, 8 resp. 11 měsíců podle stáří uchazeče a výše 65% první dva měsíce podpůrní doby, 50% další 2 měsíce podpůrní doby a po zbytek podpůrní doby 45%.

1.3. ÚPRAVA NEZABAVITELNÝCH ČÁSTEK PRO ÚČELY SRÁŽEK

Podle NV č. 595/2006 Sb. se při výpočtu nezabavitelných částek použije

- částka ŽM jednotlivce podle zákona č. 110/2006 Sb., která se pro rok 2010 nemění, tzn., že zůstává ve výši **3126 Kč**.
- částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu (pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy pro obec od 50000 do 99999 obyvatel, která se pro rok **2010** mění **NV č. 461/2009** Sb. na **4597 Kč** (dosud 3804 Kč)

Součet těchto částek činí **7723 Kč**, což je částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy sráží bez omezení.

Zvýšení nezabavitelných částek pro rok 2010:

Základní částka, která nesmí být sražena povinnému je součet

základní částky na osobu povinného **5148,67 Kč** (2/3 z (3126+4597=7723), dosud to bylo 4620 Kč,

násobku počtu osob, kterým je povinen poskytovat obživu a základní částky **1287,17 Kč** (5148,67:4), dosud to bylo 1155 Kč.

Příklad: Povinný je ženatý a má dvě děti. Základní částka: 5148,67+(3x1287,17)=9010,18 Kč, zaokrouhleno na 9011 Kč.

Vlastní výpočet srážky ze mzdy se provede takto:

1. Od základu pro exekuce (zpravidla čistá mzda) se odečte základní částka, která nesmí být sražena povinnému.
2. Rozdíl se porovná s částkou 7723 Kč.
3. Částka přesahující hodnotu 7723 Kč se srazí bez omezení a použije se na úhradu přednostních pohledávek. Pokud nejsou přednostní pohledávky, použije se tato částka na úhradu nepřednostních pohledávek, a to podle pořadí došlých.
4. Pokud je částka rovna nebo nižší než 7723 Kč, zaokrouhlí se na částku dělitelnou třemi směrem dolu (7722). Jedna třetina z této částky činí **2574 Kč** (dosud 2310 Kč).
5. a) Jestliže se jedná o přednostní pohledávku, můžeme na její uspokojení použít až dvě třetiny (5148 Kč) a vše, co je nad 7723 Kč.
b) Jestliže se jedná o nepřednostní pohledávku, může se na ní srazit jedna třetina a vše, co je nad 7723 Kč.

Zaměstnanec má přednostní pohledávku a je sám

Doplatek= základní nesrazitelná částka 5149 + třetí třetina ze zbytku čisté mzdy = max. 5149+2574+1 Kč (ze zaokrouhlování) tj. 7724 Kč. Dosud zbylo pouze 6930 Kč.

Tyto hodnoty platí od 1.1.2010, proto se zvýší základní částky a mez pro srážky bez omezení až za výplatní období, které započalo po tomto datu, tj. při výpočtu

srážek ze mzdy až z výplaty za období 01/10. Při srážkách v období 12/09 se použily ještě nezabavitelné částky původní.

Poznámka: Nezapomeňte přiložit k Příloze k žádosti o dávky (MZDY 3.4.1.5.) potvrzení s údaji pro provádění srážek, které jsou uváděny v potvrzení o zaměstnání (§313 odst.1 písm. f) ZP) a kopie rozhodnutí. Jesliže

OSSZ vyplácí dávky nemocenského pojištění po skončení PPV, musí zaměstnavatel potvrdit OSSZ všechny údaje týkající se provádění srážek ze mzdy a předat OSSZ rovněž kopii nařízení výkonu rozhodnutí. Pozor, musíte vyhotovit nové samostatné potvrzení, zápočtový list není určen pro OSSZ (MZDY – 3.6.4.8. - vytiskněte str. 2 zápočtového listu – Příloha k potvrzení o zaměstnání – doplníme samostatný formulář).

1.4. ÚPRAVA SAZEB ZAHRANIČNÍHO STRAVNÉHO A PRŮMĚRNÝCH CEN PHM

pro účely poskytování cestovních náhrad.

Vyhláškou č. 459/2009 Sb. se mění sazby zahraničního stravného pro rok 2010. Jejich výši pro jednotlivé státy najdete v příloze zákona, změny v následující tabulce

Země	Měnový kód	Měna	2010	2009
Irák	EUR	euro	40	35
Katar	USD	americký dolar	50	40
Kuvajt	EUR	euro	40	35
Mexiko	USD	americký dolar	50	45
Pákistán	EUR	euro	35	30
Spojené arabské emiráty	USD	americký dolar	55	50
Svatý Tomáš a Princův ostrov	EUR	euro	35	45
Tanzanie	USD	americký dolar	55	50
Uganda	USD	americký dolar	55	50
Venezuela	USD	americký dolar	55	50
ostatní neuvedené země	EUR	euro	35	nebylo

Vyhláškou č. **462/2009 Sb.** se stanoví **sazba základní náhrady** za používání silničních motorových vozidel a stanoví se průměrná cena pohonných hmot takto:

sazba základní náhrady za 1 km jízdy podle § 157 odst. 4 zákoníku práce činí nejméně u

- jednostopých vozidel a tříkolek **1,10 Kč** (dosud 1,10 Kč)
- osobních silničních motorových vozidel **3,90 Kč** (dosud 3,90 Kč).

Sazby stravného při tuzemských pracovních cestách zaměstnanců se pro rok 2010 **mění** tak, že v podnikatelské sféře činí podle § 163 odst. 1 ZP nejméně

- 61 Kč** při pracovní cestě 5 až 12 hodin (dosud 60 Kč)
- 93 Kč** při pracovní cestě 12 až 18 hodin (dosud 92 Kč)
- 146 Kč** při pracovní cestě nad 18 hodin (dosud 144 Kč).

Ve státní správě se mění rozpětí pro stravné podle § 176 odst.1 zákoníku práce v jednotlivých pásmech:

- 61 až 73 Kč** při pracovní cestě 5 až 12 hodin (dosud 60 Kč až 72 Kč),

- 93 až 112 Kč** při pracovní cestě 12 až 18 hodin (dosud 92 Kč až 110 Kč)
- 146 až 174 Kč** při pracovní cestě nad 18 hodin (dosud 144 Kč až 172 Kč).

Do horní hranice těchto pásem není stravné předmětem daně z příjmů u všech skupin zaměstnanců, tzn., že horní hranice uvedená u státní správy platí i pro podnikatelskou sféru.

Výše průměrné ceny pohonné hmoty podle § 158 odst. 3 zákoníku práce činí

- 28,50 Kč** u benzínu automobilového 91 oktanů (dosud 26,30 Kč)
- 28,70 Kč** u benzínu automobilového 95 oktanů (dosud 26,80 Kč)
- 30,70 Kč** u benzínu automobilového 98 oktanů (dosud 29,00 Kč)
- 27,20 Kč** u motorové nafty (dosud 28,50 Kč).

Tyto sazby se použijí u zaměstnance, který neprokáže cenu pohonné hmoty dokladem o čerpání.

1.5. OZNÁMENÍ O PLNĚNÍ POVINNÉHO PODÍLU OZP

Zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 25 zaměstnanců v pracovním poměru je v § 83 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, (dále jen „zákon“), uložena povinnost oznámit místně příslušnému úřadu práce plnění povinného podílu za uplynulý kalendářní rok a způsob jeho plnění. Při zjišťování počtu zaměstnanců zaměstnavatele je pro tyto účely rozhodný **průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců**. Zaměstnavatelé zjišťují průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců podle § 15 vyhl. č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Do počtu odpracovaných hodin se **započítávají všechny skutečně odpracované hodiny**, tzn. i hodiny odpracované přesčas, zaměstnanci v pracovním poměru, včetně zaměstnanců pracujících na místech obsazovaných volbou nebo jmenováním.

Do počtu odpracovaných hodin se **nezapočítávají** hodiny

- odpracované zaměstnanci, na jejichž zaměstnávání se povinnost uvedená v § 81 zákona nevztahuje (§ 147 zákona - příslušníci a vojáci z povolání ve služebním poměru, zaměstnanci obce zařazení do obecní policie a báňští inspektoři),
- odpracované na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr – PPV 4xx, 6xx a ani hodiny **odpracované učni na výrobní praxi PPV 145**.

Počet odpracovaných hodin se zvyšuje o neodpracované hodiny:

- v důsledku čerpání dovolené na zotavenou
- v důsledku dočasné pracovní neschopnosti, za kterou je poskytováno nemocenské
- z důvodu překážek v práci na straně zaměstnavatele
- překážek v práci na straně zaměstnance, pokud se jedná o překážky, při kterých má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy (hodiny za první tři dny pracovní neschopnosti se nezapočtou)
- v důsledku ošetřování nemocného člena rodiny, za které náleží podpora při ošetřování člena rodiny (hodiny za ošetřovné po vyčerpání podpůrné doby se nezapočtou)

Do počtu neodpracovaných hodin **se započítávají** pouze hodiny, které by zaměstnanec odpracoval v rámci rozvržení své pracovní doby.

Do počtu neodpracovaných hodin **se nezapočítávají**

doby pracovní neschopnosti, za které nejsou poskytovány dávky nemocenského pojištění

doby, za které jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění, ale které nejsou pracovní neschopností (mateřská dovolená).

Celkovou stanovenou týdenní pracovní dobou bez svátků se rozumí fond pracovní doby bez svátků, sta-

novený u zaměstnavatele nebo vyplývající z obecně závazných právních předpisů. Jestliže zaměstnavatel zaměstnává zaměstnance v různých pracovních režimech (např. jednosměnný a směnný provoz), zjišťuje se průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců v každém pracovním režimu samostatně a součet průměrných přepočtených počtů z jednotlivých pracovních režimů, který se provádí na dvě platná desetinná místa, tvoří celkový roční přepočtený počet zaměstnanců zaměstnavatele. K individuálním úpravám pracovní doby se nepřihlíží, použije se při nich celkový roční fond pracovní doby, odpovídající fondu pracovní doby zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu v příslušném pracovním režimu. Při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby a u domáckých zaměstnanců se vychází z nominálního fondu pracovní doby. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se provádí na dvě platná desetinná místa.

Ze zjištěného průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se stanoví **povinný podíl 4 %**, rovněž s přesností na dvě platná desetinná místa.

Formulář včetně výše uvedených vysvětlivek najdete na adrese:

http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zamestnaniosob/ozna_menioplneni

Sdělení MPSV č. 466/2009 Sb. stanovuje průměrnou mzdu za 1. až 3. čtvrtletí 2009 na částku **22 896,- Kč**.

Odvod do státního rozpočtu za jednoho přepočteného zaměstnance činí ročně **2,5 násobek** této částky, tj. **57 240,- Kč**.

Zaměstnavatel uvede počet zaměstnanců, za které bude odvod provádět, tento počet vynásobí částkou **57 240,- Kč** a uvede výslednou sumu zaokrouhlenou na celé koruny nahoru.

Při plnění povinného podílu tzv. „**náhradním plněním**“ (tj. odběrem výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50% osob se zdravotním postižením), je třeba odebrat výrobky nebo služby za **160272 Kč** (22896x7), aby byla naplněna jedna osoba se ZP.

V období 12/09 jako obvykle najdete formulář pro naplnění a tisk v menu 3.4.5.1. Oznámení o plnění povinného podílu OZP včetně podkladových sestav.

Vyplněný tiskopis je třeba předat úřadu práce nejpozději do **15. února 2010**, stejně jako případný odvod do státního rozpočtu měl by měl uhradit v tomto termínu na číslo účtu příslušného úřadu práce.

Poznámka: Pokud se Vám v modulu MZDY ještě na verzi 14.06. rozcházejí položky uvedené na vstupním formuláři s položkami na výstupní sestavě, prosím o zaslání dat formou informační diskety na moji mailovou adresu. Od příštího roku bude vstupní formulář po natažení přístupný ve všech vyplňovaných položkách.

1.6. ZMĚNA V NV Č. 567/2006 SB. O MINIMÁLNÍ MZDĚ

Nařízením vlády č. 452/2009 Sb. z důvodu změn v zákoně č. 155/95 Sb. o důchodovém pojištění dochází ke změně v nejnižších úrovních zaručené mzdy, kdy od 1. 1. 2010 se změnil text § 4 písm. :

c) 75% částek stanovených v § 2 a § 3 odst. 1, jde-li o zaměstnance, **kteřý je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně,**

d) 50% částek stanovených v § 2 a § 3 odst. 1, jde-li o zaměstnance, **kteřý je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, nebo o mladistvého zaměstnance, kteřý je invalidní ve třetím stupni a nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.**

Z těchto změn vyplývá, že zaměstnancům pobírajícím invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně musí být poskytnuta minimální mzda nebo zaručená mzda nejméně ve výši 50% resp. 75%. Poživatelé částečného nebo plného invalidního důchodu jsou v současné době postupně informováni o tom, na který důchod se jim jejich stávající důchod změnil.

Poznámka: Doplňte u zaměstnanců, kterých se to týká, v matičním souboru Mzdové údaje, položka Procento zaručené mzdy, ať Vás neobtěžuje zpracování hrubých mezd dotazy, pokud zaměstnanec v těchto případech nedosáhne 100% zaručené mzdy.

1.7. DEN PLATBY DANÍ, POJISTNÉHO NA SP A VZP

Zákonem č. 285/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o platebním styku, se s účinností od 1. listopadu 2009 se za den platby daně a od 1. ledna 2010 za den platby pojistného na SZ a VZP u bezhotovostní platby považuje

- den, kdy dojde k připsání platby na bankovní účet poskytovatele platebních služeb správce daně,
- den, kdy dojde k připsání platby na účet příslušné OSSZ vedený u poskytovatele peněžních služeb nebo
- den, kdy dojde k připsání pojistného na účet poskytovatele peněžních služeb zdravotní pojišťovny.

Poskyvatel peněžních služeb (banky apod.) by měly zajistit, aby peněžní prostředky byly připsány na účet příjemce nejpozději v následující pracovní den po okamžiku přijetí platebního příkazu.

Ke splnění této povinnosti mělo stačit, předání platebního příkazu bance jeden pracovní den před datem splatnosti daně nebo pojistného.

Vzhledem k tomu, že si banky můžou ve svých podmínkách definovat „okamžik přijetí platebního příkazu“ tak, že pokud je příkaz přijat po „okamžiku blízko konce provozní doby“ bude se považovat za přijatý až následující pracovní den, je třeba si u konkrétní banky

zjistit, do kolika hodin je třeba platební příkaz do banky předat, aby byl považován za přijatý tentýž den.

Ověřte u své banky, jaké má termíny pro přijetí platebního příkazu (aby peníze odešly ten samý den):

podání přes internet nebo telefon

podání na pobočce -

podání do sběrného boxu – zpravidla bude považováno za přijaté až následujícím dnem.

Pokud podáte platební příkaz po těchto hodinách nebo do sběrného boxu, nebude platba provedena následující pracovní den, ale až o den později. Příslušné instituce (FÚ, OSSZ nebo zdravotní pojišťovny) neobdrží platbu v den určení a budou Vás z tohoto důvodu penalizovat.

Pro banku plátce se lhůta pro odeslání platby novým zákonem nezměnila. I za dřívější právní úpravy platila lhůta pro banku plátce D+1. Nový zákon přinesl pouze zkrácení lhůty pro banku příjemce.

Termín pro připsání plateb daně a pojistného se od 1. 1. 2010 sjednotil na nejpozději 20. den v následujícím kalendářním měsíci (pouze u zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti může správce daně stanovit lhůtu pro odvod záloh na pozdější termín - § 38h odst. 9 zákona o daních z příjmů). Na výplatním termínu zaměstnavatele vůbec nezáleží.

Měsíc 2010	Měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků	20	prosinec	Odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně		
leden	středa	20	prosinec			za
únor	pondělí	22	leden	pondělí	1	prosinec
březen	pondělí	22	únor	pondělí	1	leden
				středa	31	únor
duben	úterý	20	březen	pátek	30	březen
květen	čtvrtek	20	duben	pondělí	31	duben
červen	pondělí	21	květen	středa	30	květen
červenec	úterý	20	červen			
srpen	pátek	20	červenec	pondělí	2	červen
				úterý	31	červenec
září	pondělí	20	srpen	čtvrtek	30	srpen
říjen	středa	20	září			
listopad	pondělí	22	říjen	pondělí	1	září
				úterý	30	říjen
prosinec	pondělí	20	listopad	pátek	31	listopad

Pozor: V zákoně č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení je uvedeno v § 9:

(1) Zaměstnavatel odvádí pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce. Pojistné za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce. Pojistné se odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

(6) Zaměstnavatel, který platí pojistné ve výši sazby uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) bodě 2 a bodě 3, je povinen ve lhůtě stanovené v odstavci 1 předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacích základů stanovených podle § 5a písm. a) a b), o výši pojistného, které je povinen odvádět, o výši částky, kterou zúčtoval v kalendářním měsíci zaměstnancům na náhradu mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti, a o výši rozdílu mezi pojistným a polovinou těchto zúčtovaných náhrad mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena.

V zákoně č. 592/1992 Sb. se uvádí v § 5

(2) Pojistné podle odstavce 1 se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.

a v § 25

(3) Zaměstnavatelé jsou povinni nejpozději v den splatnosti pojistného předat každé zdravotní pojišťovně, u které jsou pojištěni jejich zaměstnanci, přehled o platbách pojistného, který obsahuje součet vyměřovacích základů zaměstnanců pojištěných u příslušné zdravotní pojišťovny, celkovou výši pojistného vypočtenou jako součet pojistného jednotlivých zaměstnanců pojištěných u příslušné zdravotní pojišťovny a počet zaměstnanců, na které se údaje vztahují.

Z toho vyplývá, že např. za období 01/10 musíte uhradit pojistné a odeslat Přehledy tak, aby byly doručeny do 19.2.2010.

Příkaz k úhradě musíte tedy dát do banky nejlépe a nejdéle 18. dopoledne nebo odeslat příkaz prostřednictvím internetového bankovníctví v pracovní době 19., úhrada se provede včas. Papírové přehledy raději odešlete už 17., pokud jdou poštou. Mnozí jste se o tom přesvědčili, pokud Vám OSSZ neuznala slevu na pojistném, protože obdržela přehled např. 21. prosince, mám osobní zkušenost.

V § 9 ani v § 25 se neuvádí, že by oznamovací povinnost byla splněna včas, pokud je na obálce datum podání Přehledu na poštovním úřadě do 20 včetně.

2. SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o pojistném na SZ vyplývají ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony.

Dále od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 platí úsporná opatření v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), která se týkají pojistného na sociální zabezpečení, státní sociální podpory, zaměstnanosti a nemocenského pojištění. Stanovuje to zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v sou-

2.1. NÁZVOSLOVÍ

Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění, např. text § 5 odst. 2 písm. f) bude nově znít:

„plnění, které bylo poskytnuto poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro **invaliditu**

vislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010.

Opatření jsou součástí tzv. úsporného balíčku, jehož podstatou je snížení výdajů a zvýšení

příjmů státního rozpočtu tak, aby se Česká republika co nejméně zadlužovala. Změny v pojistném na sociální zabezpečení se týkají sazeb pojistného, maximálního vyměřovacího základu a slev na pojistném.

třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání

Pojistné na SZ se nebude odvádět z plnění vyplacených po uplynutí jednoho roku starobním nebo invalidním důchodcům pro invaliditu třetího stupně.

2.2. SAZBY POJISTNÉHO V ROCE 2010

Od 1. ledna 2010 nedochází oproti roku 2009 ke změně sazeb pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Zaměstnavatelé si nadále mohou odečítat od odváděného pojistného polovinu náhrady mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti (karantény) za všechny zaměstnance a nikoliv jen za zaměstnance se zdravotním postižením.

Text § 7 odst. 1 a 2 mění data účinnosti sazeb pojistného, z čehož vyplývá, že pro pojistné v roce 2010 budou platit stejné sazby jako v roce 2009

(1) Sazby pojistného činí

a) u zaměstnavatele

1. v roce **2010 25 %** z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. a)
2. **21,5 %** z vyměřovacího základu uvedeného v § 5a písm. b),

b) u zaměstnance **6,5 %** z vyměřovacího základu,

2.3. SNÍŽENÍ ODVODU

V textu § 9 odst. 2 až 5 se vkládají nová data pro platnost snižování odvodu pojistného o polovinu vyplacené náhrady mzdy.

Z těchto změn vyplývá, že si zaměstnavatelé budou po celý rok 2010 odečítat od částky pojistného polovi-

nu částky, kterou v kalendářním měsíci zúčtovali zaměstnancům na náhradě mzdy za dobu prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti.

2.4. MAXIMÁLNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

Za § 15a, který řeší maximální vyměřovací základy, se vkládá § 15b s tímto textem:

„Za období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 je maximálním vyměřovacím základem podle § 15a odst. 1 a 5 částka ve výši sedmdesátidvounásobku průměrné mzdy.“

Průměrná mzda pro výpočet maximálního vyměřovacího základu činí v roce 2009 po zaokrouhlení směrem nahoru **23 709 Kč** (23280x1,0184).

72násobek průměrné mzdy je **1 707 048 Kč** (23709x72), což odpovídá měsíčnímu příjmu zaměstnance 142 254 Kč a to:

- pokud má zaměstnanec pouze jednoho zaměstnavatele, bude se pojistné odvádět až do doby, kdy zaměstnancův vyměřovací základ dosáhne částky

1707048 Kč. Potom se již pojistné na SZ odvádět nebude.

- pokud má zaměstnanec více zaměstnavatelů, bude se u všech těchto zaměstnavatelů odvádět do doby než dosáhne jeho vyměřovací základ částky 1707048 Kč. Po skončení roku požádá zaměstnanec o potvrzení úhrnu vyměřovacích základů své zaměstnavatele a v případě překročení částky 1 707 048 Kč, požádá o vrácení pojistného na SZ z částky nad tuto hranici.

Tento § 15b by měl platit ale pouze pro rok 2010. V roce 2011 by se měl vrátit maximální vyměřovací základ na čtyřicetiosminásobek průměrné mzdy.

2.5. ZRUŠENÍ § 21A - SLEVA NA POJISTNÉM

Sleva na pojistném na SZ, která začala platit v roce 2009, se zákonem č. 362/2009 Sb. ruší. Podle přechodného ustanovení zákona sleva na pojistném **naposledy náleží za měsíc prosinec 2009**, tzn., že se

uplatní v „Přehledu...“ za měsíc prosinec 2009, který musí být podán na OSSZ nejpozději do 20. ledna 2010.

2.6. NOVÝ FORMULÁŘ PŘEHLED O VÝŠI POJISTNÉHO

Upraven formulář pro rok 2010 - vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2010 byla zrušena sleva na pojistném podle § 20a zákona o pojistném na SZ a zároveň byla ukončena výplata dávek nemocenského pojištění, které přecházely z roku 2008, tiskopis **vzor 89 542 6**

bude nyní uvádět pouze pojistné za zaměstnance a zaměstnavatele a odečty od pojistného, kterými je nyní pouze polovina vyplacené náhrady mzdy.

Poznámka: Najdete v modulu MZDY ver. 14.06. a v programu Atilla ver. 14.08.

3. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o nemocenském pojištění vyplývají ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony, ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010, ze

3.1. NÁZVOSLOVÍ

Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění, např. v textu § 15 odst. 4, § 28 odst. 1 a § 40 odst. 3 se slova plného invalidního důchodu nahrazují „**invalidním důchodem pro invaliditu třetího stupně**“. Tzn., že např. nemo-

zákona č. 302/2009, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb. o NP a z NV č. 339/2009 Sb., kterým se vyhláší VVZ a koeficient pro jeho přepočítání za rok 2008.

censké se poživateli invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně bude poskytovat nejvýše 70 kalendářních dnů (§ 28 odst. 1) stejně jako se dosud poskytuje poživateli plného invalidního důchodu.

3.2. REDUKCE DVZ PRO PPM A VYROVNÁVACÍ PŘÍSPĚVEK

Za § 21 se vkládá **nový paragraf 21a**, který zní:

V období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 se při úpravě denního vyměřovacího základu podle § 21 odst. 1 písm. b) pro výpočet peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství počítá do částky první redukční hranice 90 %.

Z této změny vyplývá, že **denní vyměřovací základ pro výpočet PPM a vyrovnávacího příspěvku se bude redukovat** v roce 2010 stejně jako se redukuje denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského a ošetřovného, tj. **90% do první redukční hranice**, 60% mezi první a druhou redukční hranicí a 30% mezi druhou a třetí redukční hranicí.

3.3. ZVÝŠENÍ REDUKČNÍCH HRANIC PRO DÁVKY

Podle § 22 se od 1. 1. 2010 zvýší redukční hranice pro výpočet dávek NP, které se odvíjí od součinu VVZ a koeficientu pro jeho přepočtení za rok, který o dva roky předchází rok, pro který se výše red. hranic stanoví. V roce 2008 činil VVZ 23280 Kč a koeficient pro jeho přepočtení 1,0184. Přepočtený VVZ pro výpočet redukčních hranic je 23708,35. Redukční hranice se zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru.

Redukční hranice	Způsob výpočtu	2010	2009	% zápočtu
První	Jedna třicetina z přepočteného VVZ	791	786	90
Druhá	1,5násobek první RH (790,27x1,5=1185,41)	1186	1178	60
Třetí	3násobek první RH (790,27x3=2370,81)	2371	2356	30

K částce nad třetí redukční hranici se nepřihlíží.

Od 1. ledna 2010 se na jeden rok ruší výhoda pro redukcí denního vyměřovacího základu pojištěnce pro výpočet peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství ve výši 100 %.

3.4. VÝŠE DÁVEK

- nemocenské

Za § 29 se vkládá paragraf 29a, který stanoví výši nemocenského za kalendářní den v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 na **60 %** denního vyměřovacího základu.

Z této změny vyplývá, že **výše nemocenského** bude činit v roce 2010 po celou dobu jejího trvání **60%**, a to bez ohledu na délku jejího trvání. Tato změna se dotkne pouze zaměstnanců v dlouhodobé pracovní neschopnosti, protože do 30. kalendářního dne jejího trvání zůstává výše stejná.

- PPM

Za § 37 se vkládá paragraf 37a, který stanoví výši peněžité pomoci v mateřství za kalendářní den v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 na **60 %** denního vyměřovacího základu.

Výše PPM se v roce 2010 sníží ze 70% denního vyměřovacího základu na **60%**. Navíc se těchto 60% bude počítat z denního vyměřovacího základu redukováného do první redukční hranice z 90%.

- Ošetřovné

Za § 40 se vkládá paragraf 40a, který stanovuje, že v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 činí podpůrní doba u ošetřovného podle § 40 odst. 1 písm. a) nejdéle **6 kalendářních dnů** a podle § 40 odst. 1 písm. b) nejdéle **13 kalendářních dnů**. Podpůrní doba počíná od čtvrtého dne potřeby ošetřování nebo péče.“

Z této změny vyplývá, že i u ošetřovného se zavádí tzv. **karenční doba v délce 3 kalendářních dnů (NEPLACENÉ DNY)** a ošetřovné se tedy bude poskytovat maximálně 6 resp. 13 kalendářních dnů u osamělých.

3.5. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

K změnám v zákonu o nemocenském pojištění jsou vydána ještě tato přechodná ustanovení:

1. *Vznikl-li nárok na nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009, upraví se výše této dávky za kalendářní den od 1. ledna 2010 podle § 21a, 29a a 37a zákona č. 187/2006 Sb., ve znění účinném ode dne 1. ledna 2010.*

Z tohoto **přechodného ustanovení** vyplývá, že pokud bude nemocenské, PPM nebo vyrovnávací příspěvek

přecházet z roku 2009 do roku 2010, upraví se výše dávky za kalendářní den podle nového znění zákona o NP, takže nemocenská se u pracovních neschopností trvajících již déle než 30 KD přepočte tak, že se bude poskytovat ve výši 60% denního vyměřovacího základu.

Peněžítá pomoc v mateřství bude rovněž poskytována od 1. 1. 2010 ve výši 60%, a to se navíc upraví denní vyměřovací základ do první redukční hranice na 90%. Stejným způsobem se upraví denní vyměřovací základ pro výpočet vyrovnávacího příspěvku.

2. Vznikla-li potřeba ošetřování (péče) před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009, vyplácí se ošetřovné za podmínek a po dobu podle předpisů účinných do dne 1. ledna 2010; to platí i v případě, kdy potřeba ošetřování (péče) vznikla před 1. lednem 2010 a trvá i po 31. prosinci 2009 a v průběhu tohoto ošetřování (péče) druhý z oprávněných převezme ošetřování (péči) nebo se zastaví běh podpůrní doby.

Z toho vyplývá, že pokud vznikla potřeba ošetřování před 1. lednem 2010, bude ošetřovné poskytováno podle předpisů platných před tímto datem, a to i v případě, že by došlo v roce 2010 k převzetí ošetřování.

3. Vznikl-li nárok na nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství před 1. lednem 2011 a trvá i po 31. prosinci

2010, upraví se výše této dávky za kalendářní den od 1. ledna 2011 podle právních předpisů účinných ode dne 1. ledna 2011.

4. Vznikla-li potřeba ošetřování (péče) před 1. lednem 2011 a trvá i po 31. prosinci 2010, vyplácí se ošetřovné od 1. ledna 2011 za podmínek a po dobu podle právních předpisů účinných ode dne 1. ledna 2011.

Z třetího a čtvrtého přechodného ustanovení zatím vyplývá, že pokud nárok na některou dávku vznikne před 1. 1. 2011, bude od 1. 1. 2011 poskytována dávka podle předpisů platných od 1. 1. 2011, tj. podle znění zákona, který platilo v roce 2009. Nově vložené paragrafy 21a, 29a, 37a a 40a pozbývají účinnosti k 31. 12. 2010.

3.6. ZMĚNY TISKOPISŮ

S účinností od 1. prosince 2009 se používají nové tiskopisy:

- Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti

Snižuje se počet dílů rozhodnutí z šesti na pět. Pro zaměstnavatele se mění jen to, že na dílu V. - ukončení pracovní neschopnosti bude od lékaře uvedeno „Neschopen práce do“, dosud se uvádělo „schopen práce od“.

- Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)

Snižuje se počet dílů na dva a oba se budou předávat prostřednictvím zaměstnavatele na OSSZ.

- Náhradní hlášení

Je nový tiskopis, který vystavuje ošetřující lékař v případě, že došlo ke ztrátě nebo znehodnocení některého z dílů rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti.

Na webu MPSV jsou zveřejněny **kalkulačky pro výpočet nemocenského, ošetřovného a peněžitě pomoci v mateřství** od 1. ledna 2010 na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/4215>.

Opatření se dotknou všech, kteří výše uvedené dávky pobírají či pobírat budou. Těm lidem, kteří například dávky nemocenského pojištění pobírají už v letošním roce, se s účinností od 1. ledna 2010 sníží na úroveň, kterou stanovuje úsporný balíček. Těm, kteří dávky nemocenského pojištění začnou pobírat v příštím roce, se vypočítají podle právních předpisů platných v roce 2010. Od 1. ledna 2011 se zase přepočítají na vyšší platnou před úsporným balíčkem. Obdobný postup se týká všech oblastí v kompetenci MPSV.

- Příloha k žádosti o dávky

Je nový tiskopis pro rok 2010 – vzor č. 896 213 – 1 a pokyny pro jeho vyplnění vzor č. 896 191 – 1, kde se již nevyplňují předchozí pracovní neschopnosti.

- ONZ

Upraveny druhy důchodu a podrobně popsány jednotlivé položky, proto Vám doporučuji vytisknout si z <http://www.cssz.cz/cz/tiskopisy/nemocenske-pojisteni.htm> kompletní Všeobecné zásady pro vyplňování tiskopisu

oznámení o nástupu do zaměstnání - skončení zaměstnání“ platné od 1. ledna 2010

Druh důchodu (1) – použije se číselník důchodů pro ONZ. Uvádí se druh pobíraného důchodu, a to v případech starobního, invalidního pro invaliditu třetího stupně, invalidního pro invaliditu prvního nebo druhého stupně a důchodů ze zahraničí, které mají charakter starobního, invalidního pro invaliditu třetího stupně a invalidního pro invaliditu prvního nebo druhého stupně. Údaj se nevyplňuje v případě, kdy je zaměstnanec poživitelem jiného důchodu, než je uveden v číselníku, nebo není poživitelem žádného z uvedených důchodů. Údaj není nutné vyplnit v případě, kdy je plátcem důchodu ČSSZ.

1 – starobní

2 – invalidní 3. stupně

8 – invalidní 1. nebo 2. stupně

A – cizí charakteru starobního

B – cizí charakteru invalidního 3. stupně

C – cizí charakteru invalidního 1. nebo 2. stupně

Nevyplněné pole – nepobírá žádný z uvedených důchodů (popř. je plátcem důchodu ČSSZ).

Poznámka: V programu MZDY je nutno ve verzi 14.06. projít a aktualizovat matriční soubor Důchody a slevy nejpozději před zpracováním čistých mezd za období 01/10.

4. ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Změny v zákonu o pojistném na VZP vyplývají ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

4.1. NÁZVOSLOVÍ

Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění, např. „plnění, které bylo poskytnuto požiteli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro **invaliditu třetího stupně** po uplynutí jednoho roku ode dne skončení za-

městnání“, z čehož vyplývá, že pojistné na VZP se nebude odvádět z plnění vyplacených po uplynutí jednoho roku starobním nebo invalidním důchodcům pro invaliditu třetího stupně.

4.2. MAXIMÁLNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD

V § 3 odst. 15, § 3a odst. 2 a § 3a odst. 5 se slovo „čtyřicetiosminásobku“ nahrazuje slovem „sedmdesátidvounásobek“

72násobek průměrné mzdy je **1 707 048 Kč** (23709x72), což odpovídá měsíčnímu příjmu zaměstnance 142 254 Kč. Uplatnění maximálního vyměřovacího základu u pojistného na VZP bude stejné jako u pojistného na SZ, tzn., že se bude odvádět až do doby, kdy bude dosaženo maximálního vyměřovacího základu a poté se odvody zastaví (platí v případě, že má pouze jednoho zaměstnavatele). Pokud je více zaměstnavatelů bude se odvádět u všech do doby než

dosáhne 1 707 048 Kč. Po skončení roku požádá všechny zaměstnavatele o potvrzení vyměřovacích základů a odvody pojistného na VZP, které byly odvedeny z vyměřovacího základu nad 1 707 048 Kč, budou zaměstnanci vráceny.

V zákonu o pojistném na VZP je zvýšení maximálního vyměřovacího základu na 72násobek průměrné mzdy provedeno na trvalo, ale v zákonu o pojistném na SZ je zvýšení jen pro rok 2010 a od roku 2011 by měl být maximální vyměřovací základ opět 48násobek průměrné mzdy.

4.3. VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD PRO OSOBY, ZA NĚŽ JE PLÁTCEM POJISTNÉHO STÁT

V § 3c se změnil text takto:

(1) Vyměřovací základ pro pojistné hrazené státem za osobu, za kterou je podle zvláštního právního předpisu ³⁷⁾ (Zákon č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů) plátcem pojistného stát, se stanoví ve výši 5 355 Kč na kalendářní měsíc.

(2) Částku vyměřovacího základu uvedenou v odstavci 1 může vláda vždy do 30. června změnit svým nařízením, a to s účinností k 1. lednu roku následujícího; přihlíží přitom k vývoji průměrné mzdy zveřejňované Českým statistickým úřadem, k možnostem státního rozpočtu a k vývoji finanční bilance veřejného zdravotního pojištění.

Z této změny vyplývá, že stát bude přispívat na své pojištěnce částkou vypočtenou z **5355,- Kč**. Dosud se částka, z které odváděl stát za své pojištěnce, odvíjela z 25% všeobecného vyměřovacího základu.

Částka 5 355 Kč se podle § 3 odst. 7 použije rovněž u **zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 50% osob se zdravotním postižením** z celkového počtu svých zaměstnanců. Zde se u osob, kterým byl přiznán invalidní důchod podle novelizovaného zákona č.155/95 Sb. o důchodovém pojištění, tj. invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně, vypočte pojistné na VZP z částky, která překročí 5 355 Kč.

4.2. DŮLEŽITÉ OSOBNÍ PŘEKÁŽKY V PRÁCI

Pokud bylo zaměstnanci poskytnuto pracovní volno pro důležité osobní překážky v práci (§ 191 zákoníku práce), snižuje se minimální vyměřovací základ na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních dnů, ve kterých takové pracovní volno netrvalo. Jedná se o dobu omluvené nepřítomnosti v práci po dobu pracovní neschopnosti pro nemoc, úraz, lázeňskou péči nebo přijetí do ústavní péče ve zdravotnickém zařízení, po dobu mateřské a rodičovské dovolené, po dobu karantény, ošetřování člena rodiny a po dobu péče o dítě

mladší než 10 let, které nemůže být z důležitých důvodů v péči dětského výchovného zařízení nebo školy. **Záleží vždy na tom, jak je příslušné období kvalifikováno lékařem, bez ohledu na to, zda je v tomto období vyplácena dávka nemocenského pojištění, podpora při ošetřování člena rodiny, apod.** Nepřítomnost v práci v takových případech musí být doložena dokladem, který stvrzuje, že se jedná o osobní překážku v práci v souladu s § 191 zákoníku práce (např.

pracovní neschopnost, ošetřování člena rodiny, karanténa atd.).

Z toho vyplývá, že pokud je doba nepřítomnosti v práci kvalifikována lékařem jako pracovní neschopnost (i když již není nemocenské vypláceno), snižuje se minimální vyměřovací základ na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních dnů, kdy takové pracovní volno netrvalo.

Např. zaměstnanec vyčerpal dne 15. 12. podpůrčí dobu u nemocenského a od 16. 12. požádal OSSZ o přiznání plného invalidního důchodu. Žádost o přiznání důchodu je vyřizována, ale lékař ponechal zaměstnance i nadále v pracovní neschopnosti. V tomto případě není třeba odvádět pojistné na VZP, protože je mu poskytnuto po celý kal. měsíc volno pro důležité přecházky v práci.

Obdobně by se postupovalo např. při ošetřovném, které vystavil lékař osamělé zaměstnankyni na dobu

delší než 16 kal. dnů. Minimálním vyměřovacím základem této zaměstnankyně bude poměrná část minimální mzdy odpovídající počtu kal. dnů, které nebyly označeny jako ošetřování.

Naopak je třeba si uvědomit, že pokud je nemocenské vystaveno od 4.1.2010 do 29.1.2010, bude pravděpodobně zaměstnanec doplácet do minimálního základu na všeobecné zdravotní pojištění, protože jeho náhrada za svátek 1.1. nedosáhne 1291 Kč (minimální vyměřovací základ za 5 KD ledna, kdy neměl pracovní neschopnost). Při pracovní neschopnosti od 4.1. do 31.1.2010 bude činit minimální vyměřovací základ za 3 KD $8000/31 \cdot 3 = 775$ Kč. Odvod z dopočtu do minimální mzdy platí zaměstnanec.

Poznámka: V programu MZDY odpovíte při zpracování čistých mezd na první dotaz u zaměstnance ANO.

5. DAŇ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Změny v zákonu č. 586/92 Sb. o daních z příjmů vyplývají ze zákona č. 326/2009 Sb. o podpoře hospodářského růstu, ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

5.1. NÁZVOSLOVÍ

Změny u slev na dani z titulu invalidity podle § 35ba odst. 1 písm. c) a d) se podle novelizovaného zákona 155/95 Sb. o důchodovém pojištění od 1. 1. 2010 bude uplatňovat sleva u poplatníka, který

- **pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně = sleva 2520 Kč**
- **pobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně = sleva 5040 Kč**

Invalidita prvního nebo druhého stupně nahrazuje v současné době používaný termín částečný invalidní důchod (ČID).

Invalidita třetího stupně nahrazuje tzv. plný invalidní důchod (ID).

Nové formulace u invalidity se objevují i v některých dalších ustanoveních zákona o daních z příjmů (např. v § 6 odst. 9 písm. p), § 15 odst. 1, § 35c odst. 6 písm. b) a v § 38l odst. 2 písm. b) a c). Plátce důchodu (ČSSZ) je povinen nejpozději do 31. ledna 2010 zaslat poživateli invalidního důchodu písemné oznámení o tom, zda mu náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího, druhého nebo prvního stupně.

Požádejte své invalidní zaměstnance, aby Vám doručili toto oznámení a jeho kopii založte do osobního spisu zaměstnance, případně také upravte typ slevy.

5.2. ZVÝŠENÍ DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ NA DÍTĚ

Od 1. 1. 2010 se zvyšuje daňové zvýhodnění na dítě z 10680 Kč na **11604 Kč**, tj. o 924 Kč. Při měsíčním výpočtu daňové zálohy se bude odečítat **967 Kč** místo 890 Kč, tj. **nárůst o 77 Kč**. Tzn., že při výpočtu mzdy za měsíc leden 2010 bude zaměstnancům odečteno daňové zvýhodnění ve výši 967 Kč.

5.3. TISKOPISY ZA ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ 2009 A PRO ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ 2010

5241- vzor č. 4 Žádost podle § 35d odst. 5 zákona o daních z příjmů

na kterém mohou plátcí daně žádat FÚ o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na měsíčních daňových busech (§ 35d odst. 5 zákona o daních z příjmů).

5246 - vzor č. 4 Žádost podle § 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů

na kterém mohou plátcí daně žádat FÚ o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na doplatku na daňovém bonusu z ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění (§ 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů).

5457 - vzor č. 20 Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob

ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Na základě zákona č.306/2008 Sb., se s účinností od 1.1.2010 mění zákon o daních z příjmů (změna v tiskopise u vzoru č. 20 oproti vzoru č. 19 se týká pouze úpravy textu v části I. pod bodem 2. písm. a) a b) a bodu 3. písm. b), např. slova „plný invalidní důchod“ se nahrazují slovy „invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně“ a slova „částečný invalidní důchod“ se nahrazují slovy „invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně“), se pro zdaňovací období 2010 vy-

dává nový vzor č. 20 ([25 5457 MFin 5457 vzor č. 20](#)). Pro zdaňovací období 2010 lze používat i předcházející vzory 19 – 16. Upozorňujeme však, že je nutné, aby plátce daně u vzorů č. 16 – 18 vyznačil změnu částky u slevy na manželku/manžela z 38 040 Kč na 68 000 Kč. Dále upozorňujeme, že na vzoru č. 16 a 17 u poplatníků-poživatelů starobního důchodu se nevyplňuje v části II. bod č. 2 a v části III. s názvem "Kromě nároku na slevy na dani a nároku na daňové zvýhodnění .." bod č. 1. písmeno b). Upozorňujeme také na skutečnost, že vzor č. 16 neobsahuje nezdanitelnou část základu daně podle § 15 odst. 8 zákona o daních z příjmů - úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

5457 - Aj vzor č. 20 - Prohlášení poplatníka - anglická verze

Nezapomeňte:

Měsíc 2010	1. Podpis prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků na zdaňovací období 2010 a podpis k provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňové zvýhodnění za zdaňovací období 2009 2. Podání žádosti o provedení ročního zúčtování správcem daně	Podání vyúčtování za zdaňovací období 2009 *1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků **2. daně vybírané srážkou
leden		
únor	15	22*
březen		2**

5459 - vzor č. 15 Vyúčtování daně

Uveřejněný tiskopis "Vyúčtování k dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků" ([25 5459 MFin 5459 vzor č. 15](#)), pokyny k jeho vyplnění ([25 5459/1 MFin 5459/1 vzor č. 14](#)) se použije pro podání vyúčtování za zdaňovací období/za část zdaňovacího období 2009. Povinnou přílohou tohoto tiskopisu je pro plátce daně podle § 38j odst. 4 zákona o daních z příjmů Příloha č. 1 "Počet zaměstnanců ke dni 1.12.2009" ([25 5490/1 MFin 5490/1 vzor č. 9](#)) a pro plátce daně, kteří zaměstnávali poplatníky uvedené

v § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů Příloha č. 2 "Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů" ([25 5530 MFin 5530 vzor č. 6](#)). Dále je povinnou přílohou pro plátce daně provádějící opravy podle § 38i zákona o daních z příjmů "Příloha č. 3 k Vyúčtování" ([25 5490 MFin 5490 vzor č. 10](#)), případně "Příloha č. 4 k Vyúčtování" ([25 5531 MFin 5531 vzor č. 5](#)).

5459/1- vzor č. 14 Pokyny k vyúčtování daně

Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za zdaňovací období roku 2009 (dále jen „Vyúčtování“) je po uplynutí tohoto zdaňovacího období nebo po ukončení činnosti povinen plátce daně (§ 6 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správdání a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) předložit příslušnému fi nančnímu úřadu do třiceti dnů ode dne, v němž byl povinen za zdaňovací období odvést poslední daňovou povinnost (§ 69 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků a § 38h odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)). **Podat Vyúčtování je rovněž povinen plátce, který ve zdaňovacím období poskytoval zaměstnancům slevy na dani podle § 35ba zákona nebo daňové zvýhodnění (§ 38j odst. 7 zákona). Společně s Vyúčtováním se předkládá Příloha č. 1 „Počet zaměstnanců“ a plátci, kteří zaměstnávali poplatníky uvedené v § 2 odst. 3 zákona, předkládají podle § 38j odst. 6 zákona i Přílohu č. 2 „Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů“. Dále je povinnou pří-**

lohou Vyúčtování pro plátce provádějící opravy podle § 38i zákona „Příloha č. 3 k Vyúčtování“, případně „Příloha č. 4 k Vyúčtování“. Dále pak podat Vyúčtování mají plátci daně z důvodů a ve lhůtách uvedených v § 40b zákona o správě daní a poplatků. Za část zdaňovacího období, za kterou plátce daně (insolvenční správce) podává Vyúčtování, se podávají současně i související Přílohy Vyúčtování č. 1, 2, případně Příloha Vyúčtování č. 3 a 4, které se tohoto období obsahově týkají.

ÚDAJE O PODEPISUJÍCÍ OSOBE

Údaje o zástupci: tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je Vyúčtování (vztahuje se i na přílohy Vyúčtování) zpracováváno a podáváno zástupcem za daňový subjekt.

Kód zástupce: bude vyplněn číselný kód podle níže uvedených typů zástupců

1 – zákonný zástupce;

2 – ustanovený zástupce;

3 – společný zástupce, smluvní zástupce;

4a – obecný zmocněnec – fyzická osoba i právnická osoba;

4b – fyzická osoba daňový poradce nebo advokát;

4c – právnická osoba vykonávající daňové poradenství.

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby: bude vyplněno datum narození zástupce – fyzické osoby, nebo evidenční číslo osvědčení daňového poradce – fyzické osoby, nebo IČ právnické osoby – zástupce daňového subjektu.

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou) s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.): tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je Vyúčtování (vztahuje se i

na přílohy Vyúčtování) podáváno právnickou osobou, včetně případů kdy je právnická osoba v postavení zástupce daňového subjektu, za nějž zpracovává a podává Vyúčtování (vztahuje se i na přílohy Vyúčtování).

Vlastnoruční podpis daňového subjektu/ Osoby oprávněné k podpisu: Vyúčtování (vztahuje se i na přílohy Vyúčtování) bude opatřeno vlastnoručním podpisem buď přímo daňovým subjektem – fyzickou osobou podávající své Vyúčtování (vztahuje se i na přílohy Vyúčtování), nebo fyzickou osobou oprávněnou podepsat Vyúčtování (vztahuje se i na přílohy Vyúčtování) za daňový subjekt – právnickou osobu a v případě zastoupení daňového subjektu zmocněnou fyzickou osobou (včetně daňového poradce), nebo fyzickou osobou oprávněnou podepsat za zmocněnou právnickou osobu (včetně právnické osoby vykonávající daňové poradenství).

5490/1 - vzor č. 9 Příloha č. 1 vyúčtování daně – Počet zaměstnanců

Upozornění k tiskopisu "Počet zaměstnanců ke dni 1.12.2009" (Příloha č. 1 vyúčtování, tiskopis [25 5490/1 MFin 5490/1 - vzor č.9](#))

Tak jako i v předcházejících letech se do počtu zaměstnanců podle mzdových listů evidovaných k 1. prosinci vykazovaného zdaňovacího období, kteří mají příjmy podle § 6 zákona daních z příjmů zahrnují i zaměstnanci ve služebním poměru, kromě zaměstnanců, kteří jsou příslušníky ve služebním poměru podle zákona č. 153/1994 Sb., zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Připomínáme, že na Přílohu č. 1 se uvádí počet zaměstnanců podle mzdových listů evidovaných k 1. prosinci vykazovaného zdaňovacího období, kteří mají příjmy podle § 6 zákona o daních z příjmů (tzn. i v případě zdanění srážkou podle zvláštní sazby daně).

Čísla obcí (ZÚJ) pro vyplnění tiskopisu "Počet zaměstnanců ke dni 1.12.2009"

Údaje o obcích České republiky uvedené v odkazu jsou přílohou [Vyhlášky MF 276/2009 Sb.](#), která mimo jiné obsahuje sloupce Název obce a Kód základní územní jednotky (ZÚJ).

[Příloha Vyhlášky MF č.276/2009 Sb](#) . "Podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů"

Kódy států pro vyplnění Přílohy č. 2 - Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů" ([25 5530 MFin 5530 vzor č. 6](#)) a "Přiznání k daní z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2009" naleznete [Kódy států](#)

5530 - vzor č. 6 Příloha č. 2 vyúčtování daně – Nerezidenti

Uvádějí se všichni nerezidenti, i ti, kteří mají srážkovou daň.

5490 - vzor č. 10 Příloha č. 3 vyúčtování daně – Opravy zálohové daně

5531 - vzor č. 5 Příloha č. 4 vyúčtování daně – Opravy bonusu

Postup pro vyplňování příloh najdete v kapitole 5.4. Vzorové příklady

Elektronické podání:

Za zdaňovací období 2009 bude možné učinit již v lednu 2010 podání v nové technologii EPO 2, zároveň bude možné podat vyúčtování i za část zdaňovacího období:

ČDS: Elektronické podání vyúčtování doporučujeme zejména plátcům daně, kteří zaměstnávají poplatníky podle § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů tj. daňové nerezidenty ČR a vyplňují rozsáhlou Přílohu č. 2 Vyúčtování.

Upozornění k elektronickému podání Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků: povinnost podávat toto vyúčtování včetně příloh pouze elektronicky vyplývá pro plát-

ce daně u nichž je vybírána nebo srážena daň nebo záloha na daň z příjmů poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 zákona o daních z příjmů - z ustanovení § 38j odst. 4 zákona o daních z příjmů, **a to poprvé za zdaňovací období, které započalo v roce 2010, tzn. až v roce 2011 (prodloužen termín pro podání do 20.3.2011).**

Povinnost ze zákona o daních z příjmů podávat výše uvedené vyúčtování včetně příloh elektronicky **nemá pouze plátce daně, který je fyzickou osobou**, ani plátcova pokladna této fyzické osoby, **pokud celkový počet poplatníků podle § 2 odst. 3, kterým vyplácí příjem ze závislé činnosti a funkční požitky, nečiní v průběhu vykazovaného zdaňovacího období více než 10.**

Upozornění pro plátce daně vybírané srážkou

podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických nebo právnických osob za zdaňovací období 2009

Uveřejněný tiskopis: "Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických nebo právnických osob" označený [25 5466 MFin 5466 vzor č. 12](#) pokyn k jeho vyplnění "Pokyny k vyplnění vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických nebo právnických osob" označený [25 5466/1 MFin 5466/1 vzor č. 8](#) se použije pro podání vyúčtování za zdaňovací období/za část zdaňovacího období 2009. Pro plátce daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků, vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, který ve zdaňovacím období tohoto vyúčtování prováděl opravy srážení podle § 38d odst. 8 zákona o daních z příjmů, je povinnou přílohou vyúčtování "Příloha k Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických osob" označená [25 5466/A MFin 5466/A vzor č. 8](#).

NOVĚ lze podat elektronicky:

Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmů fyzických/právnických osob za zdaňovací období 2009, a to již v lednu 2010 v nové technologii EPO 2, zároveň bude možné podat vyúčtování i za část zdaňovacího období.

5460/1 - vzor č. 14 Výpočet daně a daňového zvýhodnění

Poznámka: V modulu MZDY ne formuláři nejsou **Pokyny**:

Záporné hodnoty uvádějte se znaménkem „minus“

ř. 1 - Uvedte pouze příjmy vyplacené nebo obdržené do 31. ledna 2010

ř. 2 - Uvedte úhrn povinného pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel podle § 6 odst. 13 zákona z příjmů na řádku 1. Povinné pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru

ř. 21 - Uvedte úhrn sražených záloh po slevě na dani z příjmů uvedených na řádku 1

ř. 22 - Pokud poplatník neuplatňuje daňové zvýhodnění podle § 35c a 35d zákona, výpočet daně končí řádkem 22. Údaj o vratitelném přeplatku z tohoto řádku plátce daně uvede do Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za zdaňovací období 2010 na stranu 1 na řádek označený „06“. Pokud poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění, řádek 22 se nevyplňuje a pokračuje se ve výpočtu řádkem 23 až 31

ř. 24 - Maximálně do výše částky uvedené na řádku 20

ř. 25 - Výše daňového bonusu za zdaňovací období musí činit alespoň 100 Kč, maximálně však lze vyplatit do výše 52 200 Kč

ř. 29 - Jestliže u poplatníka úhrn příjmů ve zdaňovacím období nedosáhl alespoň 48 000 Kč, tj. šestnásobku minimální mzdy podle § 35c odst. 4 zákona, na řádek uveďte "0". Na vyplacený měsíční daňový bonus v kalendářních měsících, v nichž úhrn příjmů dosáhl alespoň výše 4 000 Kč, tj. poloviny minimální mzdy podle § 35d odst. 6 zákona, poplatník již nárok neztrácí

ř. 30 - Doplátek ze zúčtování (tj. přeplatek na dani po slevě, doplatek na daňovém bonusu nebo přeplatek na dani po slevě a doplatek na daňovém bonusu) označte (+), nedoplatek ze zúčtování označte (-). Doplatek nižší než 51 Kč se nevrací. Nedoplatek ze zúčtování se nesráží

ř. 31 - Je určen pro klíčování doplatku ze zúčtování a slouží pro správné vyplnění tiskopisu Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Údaj o vratitelném přeplatku z řádku 31 uvedený pod písmenem a) plátce daně uvede do Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za zdaňovací období 2010 na stranu 1 na řádek označený „06“

Údaj o vratitelném doplatku z řádku 31 uvedený pod písmenem b) plátce daně uvede do Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků za zdaňovací období 2010 na stranu 1 na řádek označený „06a“.

Poznámky: 1) U cizích státních příslušníků uveďte datum narození 2) Nehodící se škrtněte

Roční zúčtování daně provedeme zaměstnanci, který

1. **pobíral zdanitelnou mzdu pouze od jednoho plátce.** Příjmy do 5000 Kč vyplacené dalším plátcem, které byly zdaněny 15% srážkovou daní do daňového základu nevstupují, protože toto je daň konečná a nikde se již neuvádí. Režim do 5000 Kč se nemohl ani v roce 2009 použít u společníků a jednatelů s.r.o., u členů družstev a u členů statutárních orgánů. Zde musela být vždy použita zálohová daň ve výši 15%.
2. **pobíral zdanitelnou mzdu od více plátců daně postupně.** Mzda vyplacená poplatníkovi dodatečně po skončení pracovního poměru od předchozího plátce není na závadu. Musí být ale vyplacena ve stejném zdaňovacím období. Poplatník, kterému byly vyplaceny příjmy za předchozí období, tj. po 31. 1., musí podat vždy daňové přiznání.
3. **podepsal u všech postupných plátců prohlášení k dani** nejpozději do 15. února následujícího roku a do téhož data požádal o provedení ročního zúčtování.
4. **neměl ostatní příjmy (podle §§ 7 až 10) vyšší než 6000 Kč.**

Mezi ostatní příjmy patří příjmy:

- z pronájmu
- z podnikání
- **ostatní příjmy uvedené v § 10 např. důchody nad 288 tis. Kč ročně, příjmy podle odst. 1 písm. a), které jsou do 20000 Kč od daně osvobozeny - sem patří např. příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného pronájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby, která není provozována samostatně hospodařícím rolníkem.**

Pro posouzení, zda nebyla překročena hranice 6000 Kč se berou veškeré **příjmy** podle §§ 7 až 10 **nesnížené o výdaje**.

6. U poplatníka, který se sám nerozhodne podat daňové přiznání

7. **předložil potvrzení o příjmu** od předchozích plátců mzdy do 15. 2. následujícího roku

8. neměl po část roku **příjmy plynoucí ze zahraničí**.

9. do 15. 2. požádal o provedení ročního zúčtování

Žádat bude vždy svého posledního plátce ve zdaňovacím období, u kterého pobíral příjmy ze závislé činnosti a měl u něho podepsáno nebo dodatečně podepsal prohlášení k dani. Zde je třeba počítat s větším množstvím žádostí, protože v průběhu roku docházelo k snižování stavů a někteří zaměstnanci byli po skončení zaměstnání evidováni na úřadech práce. Pokud poplatník **nepožádá** do 15. února o provedení ročního zúčtování, je u něho **daňová povinnost splněna srážením záloh na daň**, nic dalšího se neprovádí.

- do 15. 2. může poplatník **dodatečně prokázat nárok na slevy na dani**, které v průběhu roku neuplatnil.
- do 15. 2. musí **předložit potvrzení o zdanitelných příjmech** od předchozích plátců mzdy.

Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění **musí být na vzoru č. 17**. Starší vzory nejde za rok 2009 použít, protože **neobsahují „povinné pojistné“** a členění dodatečně vyplacených mezd a tudíž by byl špatně stanoven základ daně.

- do 15. 2. může poplatník dodatečně podepsat prohlášení k dani

Pokud prohlášení dodatečně podepíše a předloží všechny požadované náležitosti, může se u něho rovněž roční zúčtování provést. Jestliže by poplatník prohlášení zpětně podepsal i za měsíce, kdy měl příjem do 5000 Kč, zdaněný 15% srážkovou daní, bude třeba provést opravu **ze srážkové daně na zálohovou**. Zpětně nemůže podepsat prohlášení u svého předchozího plátce, ale jen u plátce, kde je v pracovním poměru ke konci zdaňovacího období.

Roční zúčtování nelze provést v žádném případě:

1. u poplatníka, který obdržel po 31. 1. 2009 **příjmy ze závislé činnosti**, které se vztahují k příjmům zúčtovaným v jeho prospěch v předchozích letech, jenž se tenkrát nepovažovaly za jeho příjmy, protože mu nebyly vyplaceny,
2. u **daňového nerezidenta**, který chce uplatnit slevy na dani podle § 35ba odst. písm. b) až e) a daňové zvýhodnění na dítě podle § 35c.

V těchto případech se musí vždy podat daňové přiznání.

Postup výpočtu:

1. **Zjistíme základ daně u poplatníka** do řádků 1 až 3
2. **Odečteme nezdanitelné částky §15 ZDP v ř. 4 až 9**

- **ř. 4. DARY** - 2% resp. 10% **počítat ze základu daně**, který tvoří příjmy ze závislé činnosti navýšené o „povinné pojistné“.

Pro uznání daru musí být splněny tyto podmínky :

- **úhrnná hodnota darů přesáhne 2% ze základu daně** (hrubý příjem + povinné pojistné) **anebo činí alespoň 1000 Kč**

Pokud je dar 1000 Kč a vyšší, nemusí se podmínka 2% ze základu daně sledovat. Pouze u darů do 1000 Kč je třeba porovnat 2% ze základu daně s výší daru.

- v úhrnu lze **odečíst nejvýše 10% ze základu daně**
- poskytnuté **dary prokáže** dárce dokladem, ze kterého musí být zřejmé, kdo je **příjemcem daru, hodnota daru, účel, na který byl dar poskytnut a datum darování** (pokyn D-300). Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje částkou **2000 Kč**
- hodnotu poskytnutých darů lze **odečíst v tom zdaňovacím období, ve kterém byly prokazatelně poskytnuty** (pokyn D-300).

- **ř. 5 - ODPOČET ÚROKŮ** - dochází ke změně v posuzování úvěrů na **refinancování** bytové potřeby

Na základě Pokynu MF D-324, k výkladu pojmu „bytová potřeba“, bude u zaměstnance, kterému byl poskytnut úvěr na splácení následného hypotečního úvěru, kterým je refinancován předchozí úvěr na financování bytových potřeb uvedených v § 15 odst. 3 písm. a) až h), může se u něho uplatnit odpočet nezdaněné částky z titulu zaplacených úroků.

Ke změně došlo i v **prokazování nároku na odpočet úroků užívatelům bytu** podle § 15 odst. 3 písm. e), tj. u „*úvěru použitého na údržbu a změnu stavby bytové domy, rodinného domu nebo bytu ve vlastnictví a bytů v nájmu nebo užívání*“. Zde se může od 1. 7. 2009 prokazovat **byt v užívání pouze dokladem o trvalém pobytu**. Vypustilo se prokazování bytu v užívání občanským průkazem, protože občanský průkaz již nemusí údaj o trvalém pobytu obsahovat.

Jinak zůstává v platnosti odpočet úroků **maximálně 300 tis. Kč** za rok ze všech úvěrů v rámci domácnosti.

- **ř. 6 - PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ** – uplatní se částka **nad 6000 Kč, maximálně lze odečíst částku 12000 Kč** - maximum lze odečíst při vlastní platbě zaměstnance 18000 Kč.

Roční zúčtování za rok 2009 nelze provést u zaměstnance, který v letech 2006 až 2008 uplatňoval odpočet nezdaněné částky na penzijní připojištění vyšší než 6000 Kč a v roce 2009 smlouvu zrušil a nechal si vyplatit odbytné (tj. nesplnil smluvní podmínky). Tento zaměstnanec musí podat daňové přiznání za rok 2009 a v něm jako příjem podle § 10 uvést částku, kterou si odečetl v letech 2006 až 2008. Pokud nebyla částka odpočtů v součtu vyšší než 6000 Kč, může se u něho roční zúčtování provést.

- **ř. 7 - SOUKROMÉ ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ**

Mezi pojišťovny, které mohou uzavírat toto pojištění, se doplnily „**jiné pojišťovny usazené na území členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru**“. Z toho vyplývá, že zaměstnanec může předložit smlouvu na životní pojištění uzavřenou ve státě EU

s pojišťovnou, která v ČR vůbec nepodniká. Zde je potřeba upozornit, že smlouva musí být přeložena do českého jazyka, protože úředním jazykem je čeština. Pouze u smlouvy o soukromém životní pojištění uzavřené na Slovensku není třeba překladu, protože slovenštinu je možno na území ČR uznat jako úřední jazyk v daňovém řízení (§ 3 odst. 1 zákona 337/92 Sb. o správě daní a poplatků).

Maximální částka, kterou lze odečíst na životní pojištění činí **12 tis. Kč**, a to i v případě, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami.

V případě vypovězení smlouvy v roce 2009 při nesplnění podmínek (60 a 60...), musí zaměstnanec podat daňové přiznání, pokud odpočty nezdaniitelných částek z tohoto titulu činily v letech 2000 až 2008 v součtu více než 6000 Kč.

- **ř. 8 - ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY - odečtou se částky zaplacených členských příspěvků do výše 1,5% zdanitelných příjmů, maximálně však do výše 3000 Kč.**

Zde se budou uplatňovat příspěvky sražené ze mzdy za období 12/08 až 11/09.

• **ř. 9 - ÚHRADA ZA ZKOUŠKY OVĚŘUJÍCÍ VÝSLEDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ**

Maximálně lze odečíst úhrady ve výši **10000 Kč**, u osob se zdravotním postižením **13000 Kč** a u osob s těžším zdravotním postižením **15000 Kč**, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem nebo si je poplatník s příjmy podle § 7 neuplatnil jako výdaj.

3. Po odpočtu těchto nezdaniitelných částek získáme ř. 11 **základ daně snížený o nezdaniitelné částky, který se zaokrouhlí na celé stovky směrem dolů.**

4. **Ze základu daně sníženého o nezdaniitelné částky a zaokrouhleného na celé stovky směrem dolů se vypočte daň z příjmů 15% do ř. 12.**

5. Od vypočtené daně se **odečtou SLEVY NA DANI PODLE § 35ba odst. 1**

Řádek		Celoroční sleva	Krácení za měsíce, kdy nebyly splněny podmínky na začátku měsíce
RZ	Slevy na dani podle § 35ba ZDP:	Kč	
ř. 13	- na poplatníka (základní)	24840	uplatní se vždy celá
ř. 14	- na druhého z manželů (na držitele průkazu ZTP/P)	24 840 49 680	2070/4140 tato částka se krátí za měsíce, kdy netrvalo manželství na začátku měsíce
ř. 15	- na částečný invalidní důchod	2520	210
ř. 16	- na plný invalidní důchod	5040	420
ř. 17	- na průkaz ZTP/P	16140	1345
ř. 18	- pro studenta	4020	335

SLEVA NA DRUHÉHO Z MANŽELŮ bude náležet, jestliže jeho vlastní příjem nepřesáhl v roce 2009 částku **68000 Kč**. Do částky 68000 Kč patří celoroční příjmy, i když manželství netrvalo po celý kalendářní rok.

Do příjmů se nezahrnují:

- dávky státní sociální podpory
- dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi
- příspěvek na péči
- sociální služby
- státní příspěvky na penzijní připojištění
- státní příspěvky podle zákona o stavebním spoření
- stipendium
- **příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu, která má nárok na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, který je od daně osvobozen podle § 4“.**

Ostatní příjmy nesnížené o výdaje do vlastních příjmů druhého z manželů patří.

Prokazování příjmu druhého z manželů se i nadále provádí čestným prohlášením poplatníka, tzn., že je

třeba vepsat do prohlášení k dani, jméno, příjmení a rodné číslo manžela/ky a dobu, po kterou spolu žili v domácnosti (str. 4). Ve starších tiskopisech prohlášení k dani je třeba opravit částku 38040 Kč na **68000 Kč**.

INVALIDITA A STUDIUM se prokazují a poskytují za stejných podmínek jako při zúčtování za rok 2008. V případě, že byly podmínky splněny pouze po část kalendářního roku, náleží slevy podle § 35ba odst 1 písm. b) až f) ve výši poměrné části roční slevy za měsíce, kdy byly podmínky splněny na začátku měsíce.

6. **Po odpočtu veškerých řádně prokázaných slev na dani získáme daň po slevě** (uvede se na ř. 20. „Výpočtu“ - musí být větší nebo rovna 0)

7. **Daň po slevě porovnáme s úhrnem sražených záloh** na daň uvedeným na ř. 21. „Výpočtu“

8. **Pokud je daň po slevě nižší než sražené zálohy, jedná se o přeplatek na dani, který se vrátí poplatníkovi, je-li tento přeplatek vyšší než 50 Kč.** Případný nedoplatek z ročního zúčtování se poplatníkovi nesráží. Rozdíl mezi daní po slevě a sraženými zálohami se uvede na řádku 22. „Výpočtu“. **U zaměstnanců, kteří neuplatňují daňové zvýhodnění na dítě, končí výpočet daně tímto řádkem.** Pokud zaměstna-

nec uplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, tak se řádek 22 „Výpočtu“ nevyplňuje a pokračuje se ve výpočtu řádkami 23. až 31.

9. Zaměstnancům, kteří uplatňují daňové zvýhodnění na dítě se pokračuje ve výpočtu takto:

Daňové zvýhodnění se uplatní v roce 2009 **10680 Kč** (u dítěte s průkazkou ZTP/P **21360 Kč**). Daňové zvýhodnění se může poskytnout formou **slevy na dani** (až do výše daňové povinnosti) nebo formou **daňového bonusu**, který může činit až **52200 Kč**. Nárok na daňový bonus vzniká zaměstnanci při ročním příjmu ve výši šesti násobku minimální mzdy, která byla v roce 2009 ve výši 8000 Kč, tzn., že nárok na daňový bonus vznikne u příjmu 48000 Kč nebo vyšším. Posouzení, zda se jedná o vyživované dítě, je třeba provést podle § 35c odst. 6 ZDP.

10. Proveďte se porovnání nároku na daňové zvýhodnění se slevami na dani a daňovými bonusy

V případě, že na řádce 22 bude přeplatek na dani vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2010. Pokud je doplatek ze zúčtování na ř. 30 vyšší než 50 Kč, vrátí se poplatníkovi rovněž nejpozději v zúčtování mzdy za měsíc březen 2010. O vrácený přeplatek si sníží plátce daně nejbližší odvody záloh nebo může požádat o vrácení přeplatku podle § 64 zákona 337/92 Sb. o správě daní a poplatků. V případě, že vznikne nedoplatek na dani, tak se od poplatníka nevybere.

Díky zavedení jednotné daně 15% by **nedoplatky na dani neměly** v roce 2009 **vůbec vzniknout**. Doporučuje se v případě nedoplatku zkontrolovat výpočet záloh v průběhu roku a **zkontrolovat přeplatky na dani u poplatníků, kteří neměli žádné nezdanitelné částky nebo dodatečně prokázané slevy na dani**. U těchto poplatníků by díky jednotné 15% dani neměly vznikat přeplatky na dani vyšší než 140 Kč, pokud byl správně stanoven základ daně.

Roční zúčtování daně u cizinců:

Zde je třeba rozlišit, zda se jedná o **daňového rezidenta** (tj. ten, kdo má daňovou povinnost z celosvětových příjmů v ČR) nebo o **daňového nerezidenta**, který má daňovou povinnost pouze z příjmů ze zdrojů v ČR. **Mzda** za práci vykonávaná na našem území má vždy **zdroj na území ČR**.

Cizinec, daňový rezident by u nás měl mít bydliště nebo se zde obvykle zdržovat (popř. by zde měl mít rodinu) a pokud měl příjmy ze závislé činnosti u nás - může v případě, že měl podepsané prohlášení k dani, požádat o roční zúčtování a uplatnit všechny slevy na dani, které řádně prokáže a může uplatnit daňové zvýhodnění na děti.

Cizinec, daňový nerezident pokud by u nás měl pouze příjmy ze závislé činnosti, mohl by si požádat o provedení ročního zúčtování (předpokladem je podpis prohlášení k dani). U něho by se mohla uplatnit pouze základní sleva na dani (24840 Kč) a sleva na dani na studenta (4020 Kč), případně poskytnutý dar podle § 15 odst. 1. K příjmům dosaženým v zahraničí se u něho nepřihlíží. V případě, že má **90% příjmů ze zdrojů v ČR**, může **podat daňové přiznání** a uplatnit si **slevu na manželku nebo invalidity a daňové zvýhodnění na dítě**.

Při posuzování, zda se jedná o rezidenta v ČR nebo ve státě, odkud tento cizinec pochází, je vhodné se podívat do platné smlouvy o zamezení dvojího zdanění s příslušným státem. Platné **smlouvy o zamezení dvojího zdanění** najdete na adrese:

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/zamezeni_dvojimu_zdaneni.html?year=0

V případě, že máte **jakoukoliv pochybnost** o rezidenci či nerezidenci, **považujte cizince za nerezidenta a uplatněte u něho pouze odpočet základní nezdanitelné částky**, případně částky na studium. Pokud chce uplatnit další slevy na dani nebo daňové zvýhodnění na dítě, doporučte mu podání daňového přiznání.

Roční zúčtování daně zaměstnancům, kteří pobírají náhradu za ztrátu na výdělků,

Ize roční zúčtování provést, pokud jim vyplacená náhrada od Kooperativy resp. České pojišťovny nebyla zdaněna zálohovou daní (tzn., že náhrada byla do 5000 Kč). V případě, že vyplacená náhrada byla vyšší než 5000 Kč, musí zaměstnanec podat daňové přiznání.

Poznámka: Pokud chcete příklady a podrobnosti k ročnímu zúčtování daně a k jiným tématům průběžně po celý rok, obraťte se na firmu Ing. Růžičky DÉMONIA - www.demonia.cz.

Poznámka: Za Vás provede program MZDY v nabídce 4.2. Roční zúčtování. Po doplnění příjmů a pojistného od dalších plátců v ř. 1 a 2 doplňte nezdanitelné částky v řádcích 4 až 9 a slevy na dani v řádcích 13 až 18. Na řádku 21 doplňte případně sražené zálohy na dani od dalších plátců. Má-li zaměstnanec daňové zvýhodnění, aktualizujte na ř. 23 částku a doplňte na ř. 28 vyplacené měsíční bonusy od dalších plátců na ř. 28. Ostatní řádky až do řádku 31 dopočte program. Po stisku klávesy Ulož Vám program nabídne PPV, do něhož vratku daně či doplatek na daňovém bonusu uložíte. Dejte pozor, abyste **VŽDY** vybrali aktivní nebo poslední platné PPV. Věty uložíte do pořizovaných dat klávesou F2.

5.4. VZOROVÉ PŘÍKLADY NA OPRAVY PROVEDENÉ PODLE § 38I ZDP

Příklad č. 1: (opravy daňového bonusu podle § 38i odst. 5 zákona o daních z příjmů z běžného zdaňovacího období):

V roce 2009 plátce daně (zaměstnavatel) nesprávně vyplatil poplatníkovi (zaměstnanci) měsíční daňový bonus (poskytl vyšší daňový bonus) za měsíc březen, daňový bonus byl vyplacen například 17.4.2009. Tuto chybu plátce napravil v průběhu téhož zdaňovacího

období (tedy v roce vyúčtování) tak, že poplatníkovi dodatečně srazil chybně vyplacený vyšší daňový bonus při příležitosti zúčtování mzdy za červen 2009. Dodatečně sraženou částku plátce odvedl ve lhůtě pro

odvod záloh na daň po slevě za červen 2009 dne 20.7.2009.

Postup plátce daně:

- Za měsíc březen 2009 plátce vyplatil poplatníkovi měsíční daňový bonus ve výši 1000,- Kč. O 400,- Kč snížil odvod záloh (sraženo jinému zaměstnanci) k 20.4.2009 a o poukázání zbývajících částky 600,- Kč si požádal prostřednictvím příslušného

formuláře správce daně. FÚ požadovanou částku plátcí daně vrátil.

- V měsíci červenci 2009 plátce zjistil chybu ve vyplacení měsíčního daňového bonusu za březen 2009 (poplatník neměl nárok na žádný daňový bonus), proto plátce celých 1000,- Kč srazil poplatníkovi a následně tuto částku poukázal (odvedl) správci daně.

Část I.

měsíc	sl. 2	sl. 5a	sl. 5b	sl.8	sl.9
březen	400	400	0	0	0
červen					1000

Část II.

ř. 1	ř.3a	ř.4a	ř.7	ř.8	ř.9
400	0	600	1000	1000	0

Popsanou dodatečnou opravu pak plátce daně také příslušným způsobem (v souladu s pokyny) uvede v Příloze č. 4 vyúčtování za rok 2009

Příklad č. 2: (opravy daňového bonusu podle § 38i odst. 4 zákona o daních z příjmů z běžného zdaňovacího období):

V roce 2009 plátce daně nesprávně vyplatil poplatníkovi měsíční daňový bonus (poskytl nižší měsíční daňový bonus za měsíc březen 2009). Tuto chybu plátce napravil v průběhu téhož zdaňovacího období (tedy v roce vyúčtování) tak, že poplatníkovi (zaměstnanci) dodatečně vyplatil rozdíl na měsíčním daňovém bonusu při zúčtování mzdy za červen 2009 v červenci 2009.

Postup plátce daně:

- Za měsíc březen 2009 plátce daně vyplatil poplatníkovi měsíční daňový bonus ve výši 1000,- Kč. O 400,- Kč snížil odvod záloh na daň po slevě k 20.4.2009 (sraženo jinému zaměstnanci) a o pou-

kázání zbývajících částky 600,- Kč si požádal prostřednictvím příslušného formuláře správce daně. FÚ požadovanou částku plátcí daně vrátil.

- V měsíci červenci 2009 plátce daně zjistil chybu (poplatník měl nárok za měsíc březen 2009 na měsíční daňový bonus v celkové výši 1 500,- Kč). Plátce daně tedy vyplatil poplatníkovi 17.07.2009 dlužnou částku ve výši 500,- Kč a o poukázání této dodatečně vyplacené částky měsíčního daňového bonusu si následně prostřednictvím příslušného formuláře požádal FÚ (ten mu požadovanou částku vrátil).

Vyplnění vyúčtování:

Část I.

měsíc	sl. 2	sl. 5a	sl. 5b	sl.8	sl.9
březen	400	400	1500	0	0

Část II.

ř. 1	ř.3a	ř.4a	ř.7	ř.8	ř.9
400	1500	1100	0	0	0

Poznámka: Z uvedeného příkladu č. 1 a č. 2 je zřejmé (uvedeno v Pokynech k vyplnění tiskopisu vyúčtování za zdaňovací období 2009 „poznámka u sl. 5b“), že jak již bylo výše uvedeno, při provedení opravy podle § 38i odst. 4 a 5 zákona o daních z příjmů, se tato oprava promítne do sloupce 5b v měsíci, kdy bylo nesprávně poskytnuto daňové zvýhodnění (viz. výše uvedené tabulky).

Příklad č. 3 (oprava přeplatku z ročního zúčtování záloh):

Plátce daně provedl dvěma zaměstnancům, kteří neuplatňovali daňové zvýhodnění na děti ve formě daňového bonusu, roční zúčtování záloh na daň po slevách za rok 2008 (dále jen roční zúčtování). Prvnímu zaměstnanci roční zúčtování plátce daně provedl v únoru 2009 (při zúčtování mzdy za leden 2009) a druhému

zaměstnanci pak v březnu 2009 (při zúčtování mzdy za únor 2009). Jednalo se o následující případy:

Prvnímu zaměstnanci v důsledku ročního zúčtování vznikl přeplatek 1000,- Kč. Plátce daně uvedený přeplatek vrátil 16. února 2009. O 400,- Kč plátce daně snížil 20. února 2009 odvod záloh na daň za leden a o

vrácení zbylých 600,- Kč si 23. února 2009 požádal písemně správce daně. FÚ následně přeplatek plátcí daně vrátil. Plátce daně v průběhu měsíce června 2009 zjistil, že v ročním zúčtování za rok 2008 udělal chybu ve výpočtu a danému zaměstnanci dodatečně při příležitosti zúčtování mzdy za květen 2009 16.června 2009 vrátil dalších 500,- Kč, o které snížil odvod nejbližších záloh 22.června 2009 (zálohy sražené ve výši 1000,- Kč). Celkově tedy přeplatek z ročního zúčtování u prvního zaměstnance činil 1500,- Kč. Druhému zaměstnanci plátce daně 16. března 2009 vrátil přeplatek z ročního zúčtování 2000,-Kč. O celou částku si 20. března 2009 písemně požádal správce daně a ten ji následně vrátil plátcí daně. V průběhu července 2009

plátce daně zjistil, že v ročním zúčtování udělal chybu a že zaměstnanci správně náležel přeplatek ve výši 500,- Kč. Při příležitosti zúčtování mzdy za červen 2009 plátce zaměstnanci 16. července 2009 dodatečně srazil chybně vrácených 1500,- Kč a provedl odvod této částky správci daně.

Postup plátce daně při vyplnění vyúčtování a jeho příloh:

V řádku 06 záhlaví vyúčtování plátce daně uvede částku 3500,- Kč (tj. všech vyplacených přeplatků, tzn. i nesprávně vyplacených).

V navazující tabulce pak plátce daně uvede:

V měsíci (měsíc, v jehož průběhu byl přeplatek vrácen zaměstnancům)	V částce (částka Kč)	Z toho vráceno /převáděno FÚ plátcí/ ponecháno na osobním účtu plátce (v Kč)	Podle žádosti podané plátcem u finančního úřadu dne (den, měsíc,rok)
únor	1000	600	23. února 2009
březen	2000	2000	20. března 2009
červen	500		

V části I. Vyúčtování uvede plátce daně:

měsíc	sl.2	sl.3	sl.4	sl.5	sl.8	sl.9
	Mělo být sraženo (po slevě)	Bylo sraženo (po slevě)	Na nedoplatcích na dani, měsíčních daňových bonusech a na doplatcích na daňovém bonusu za předcházející období bylo staženo nebo vybráno	Odvod z záloh na daň byl snížen o vrácené přeplatky na dani z ročního zúčtování záloh za předchozí zdaňovací období	Mělo být odvedeno	Bylo odvedeno
leden	400	400		400	0	0
únor	0	0		0	0	0
květen	1000	1000		500	500	500
červen	0	0	1500	0	1500	1500

V části II. Vyúčtování plátce uvede:

ř.1	ř.2	ř.3	ř.4	ř.7	ř.8	ř.9
1400	1500	3500	2600	2000	2000	0

V příloze č. 3. plátce daně uvede:

1	2	3	4	5	6
Předmět opravy Z- záloha D - daň	Období, za které bylo nesprávně sraženo (poskytnuto, vypočteno)	Datum, kdy mělo být původně správně sraženo (poskytnuto, vypočteno)	Období, kdy byla provedena oprava	Datum dodatečného sražení / snížení odvodu	částka
D	2008	16. února 2009	květen	22. června 2009	-500
D	2008	16. března 2009	červen	16. července 2009	1500

6. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Od 1. ledna 2010 dochází k celé řadě změn v důchodovém pojištění na základě zákona č. 306/2008 Sb. a z NV č. 339/2009 Sb., kterým se vyhláší VVZ a koeficient pro jeho přepočítání za rok 2008. . . Jedná se o tzv.

Parametrické změny v důchodovém pojištění

A) Ruší se doba studia získaná po 31. prosinci 2009 jako náhradní doba pojištění. (§ 5 odst. 1 písm. m) a § 6 odst. 1 písm. b).

Náhradní dobou pojištění přestává být studium na střední, vyšší odborné škole nebo vysoké škole. **Studenti mají od 1. 1. 2010 možnost být účastní důchodového pojištění dobrovolně.** Pro rok 2010 činí nejnižší měsíční pojistné 1 660 Kč, tj. 28 % z částky odpovídající jedné čtvrtině průměrné mzdy platné v roce 2010. Studium absolvované do 31. 12. 2009 se i pro nároky na důchody vzniklé po tomto datu hodnotí podle dosavadních pravidel. To znamená, že za náhradní dobu pojištění se považuje studium na střední, vyšší odborné nebo vysoké škole, a to maximálně po dobu prvních šesti let takového studia. Pro účely nároku na invalidní důchod se však doba prvních šesti let studia po dosažení 18 let věku (i doba studia od skončení povinné školní docházky do dosažení 18 let věku) považuje za dobu pojištění vždy, tedy i když byla získána v roce 2010 a později.

Rozšiřuje se okruh tzv. kvalifikovaných důvodů, pro které může účast na dobrovolném důchodovém pojištění trvat na základě podané přihlášky bez časového omezení. Dosud:

- studium po uplynutí prvních šesti let studia po dosažení věku 18 let,
- nezaměstnanost,
- dlouhodobá dobrovolnická služba,
- zaměstnání v cizině a
- činnost na území ČR ve prospěch zahraničního zaměstnavatele.

Nově přibývá

- **jakékoliv studium po roce 2009** (bez ohledu na to, zda již uplynulo prvních šest let studia po dosažení věku 18 let nebo nikoliv)
- **doba pobytu v cizině**, po kterou osoba následuje svého manžela, který v cizině působil v diplomatických službách ČR,
- doba, po kterou byla osoba **poslancem Evropského parlamentu**.

Dobrovolného pojištění obecně mohou být účastny pouze osoby starší 18 let.

B) Souběh příjmu a vyloučené doby

Do § 16 se vložil nový **odstavec 8**, z něhož vyplývá, že v případě, kdy dochází ke krytí vyloučené doby s příjmem z výdělečné činnosti, může pojištěnec požádat,

aby byla tato doba brána při výpočtu důchodu jako doba vyloučená. Dosud, pokud dochází ke krytí vyloučené doby s příjmem, má vždy přednost zápočet příjmu a to v případech:

- *zaměstnanec, který má poskytnuto vozidlo k služebnímu a soukromému užívání a toto vozidlo může užívat i v době nemoci. Z titulu užívání auta má v příslušném období započitatelný příjem a doba nemoci se doposud nemohla brát jako vyloučená. Nově bude moci pojištěnec požádat (buď při sepisování žádosti o důchod nebo do 30 dnů ode dne oznámení ČSSZ o přiznání důchodu), aby se tyto doby považovaly za vyloučené doby.*
- ženy, kterým zaměstnavatel při pobírání rodičovského příspěvku přispíval na penzijní připojištění a z tohoto příspěvku se v určité době odvádělo pojistné na SZ a tudíž se tato doba nemohla dosud posuzovat jako doba vyloučená.

Tento postup vylučování dob při souběhu s příjmem se umožňuje až u důchodů, na které vznikne **nárok po 31. 12. 2009**.

C) Sirotčí důchod

V § 20, který řeší **definici dítěte** pro účely důchodového zákona, se doplňuje **nový odst. 6**, který stanovuje, že např. nebude možno pobírat vdovský nebo sirotčí důchod v případě, že dítě bude pobírat invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

Podle přechodného ustanovení v bodu 6. se tento odstavec nevztahuje na vdovské a sirotčí důchody, které byly přiznány před 1. 1. 2010, když je dítě poživatелеm plného invalidního důchodu k 31. 12. 2009. Zde se postupuje podle znění zákona platného do 31. 12. 2009, tzn., že vdovský resp. sirotčí důchod by náležel i nadále.

D) Sjednocuje se věková hranice, ke které se zjišťuje tzv. dopočtená doba pro výši procentní výměry invalidního důchodu, pro ženy a muže.

E) Postupně se zvyšuje důchodový věk (§ 32) postupně až na

- 65 let u mužů, bezdětných žen a žen, které vychovaly jedno dítě,
- 64 let u žen, které vychovaly 2 děti,
- 63 let u žen, které vychovaly 3 děti a
- 62 let u žen, které vychovaly 4 a více dětí.

Toto prodloužení se plně dotkne ročníků narození 1968 a vyšších.

F) Postupně se prodlužuje doba pojištění potřebná pro vznik nároku na starobní důchod, a to ze stávajících 25 let na 35 roků. Tempo prodlužování je o jeden rok za každý rok od účinnosti zákona. Tj. v příštím roce bude třeba nejméně 26 let důchodového pojištění (§ 29).

Zásadním způsobem se mění ustanovení § 29 ZDP, které upravuje podmínky nároku na přiznání tzv. řádného starobního důchodu. Dosavadní právní úprava stanovila, že pojištěnec musí dosáhnout důchodového věku a získat alespoň 25 let doby pojištění. **Nově se potřebná doba pojištění postupně prodlužuje až na 35 let.**

Pro zjištění minimální délky doby pojištění u konkrétního pojištěnce je rozhodující, ve kterém kalendářním roce dotýčný dosahuje důchodového věku:

Kalendářní rok, v němž je dosaženo důchodového věku	Potřebná doba pojištění
před rokem 2010	25 let
2010	26 let
2011	27 let
2012	28 let
2013	29 let
2014	30 let
2015	31 let
2016	32 let
2017	33 let
2018	34 let
po roce 2018	35 let

Pojištěnci, který ke dni dosažení důchodového věku nezískal potřebnou dobu pojištění, nemůže být starobní důchod k tomuto dni přiznán. K přiznání důchodu může případně dojít až následně od pozdějšího data, ke kterému již potřebnou dobu pojištění získal.

Pojištěnec, který dosáhne důchodového věku po roce 2014, přičemž ke dni dosažení tohoto věku nezískal potřebnou dobu pojištění (31–35 let), má nárok na starobní důchod též, jestliže získal aspoň 30 let tzv. „čisté“ doby pojištění, tj. doby pojištění získané z titulu výkonu výdělečné činnosti, popř. dobrovolného důchodového pojištění.

Podmínky nároku na tzv. poměrný starobní důchod se rovněž poněkud zpřísňují. Podle dosavadní právní úpravy bylo třeba dosáhnout věku 65 let a potřebné doby pojištění alespoň 15 let. Nově dochází k postupnému navýšení potřebného věku i doby pojištění v závislosti na kalendářním roce dosažení potřebného věku. Potřebný věk navíc přestává být pro všechny jednotný – jeho výše se nově odvozuje od důchodového věku muže stejného data narození, ke kterému se vždy přičítá 5 let:

Potřebný věk v roce	Potřebná doba pojištění
65 let před rokem 2010	15 let
důchodový věk muže stejného data narození + 5 let v roce 2011	17 let
důchodový věk muže stejného data narození + 5 let v roce 2012	18 let
důchodový věk muže stejného data narození + 5 let v roce 2013	19 let
důchodový věk muže stejného data narození + 5 let po roce 2013	20 let

Pojištěnec, který nespĺňuje žádnou z výše uvedených podmínek, má nárok na starobní důchod též, jestliže dosáhl věku 65 let a splnil zákonné podmínky nároku na invalidní důchod.

G) Prodlužuje se období pro předčasný odchod do starobního důchodu a stanovení výše procentní výměry předčasného starobního důchodu, a to od třetího roku.

Pokud jde o tzv. předčasný starobní důchod podle ust. § 31 zdp, zůstává i nadále zachována možnost požádat o přiznání této dávky až 3 roky před dovršením důchodového věku. U osob, jejichž důchodový věk činí 63 let a více, bude dokonce možné odejít do tohoto důchodu již v 60 letech – u osob, jejichž důchodový věk činí 65 let (muži, bezdětné ženy a ženy s jedním dítětem), může tedy doba předčasnosti nově činit až 5 roků.

Při stanovení výše předčasného starobního důchodu, na který vzniká nárok po 31. 12. 2009, se nově postupuje tak, že pokud doba předčasnosti nepřekročí 720 dnů, činí snížení procentní výměry pouze 0,9 % výpočtového základu za každých, i započatých, 90 kalendářních dnů (obdobně jako za právní úpravy účinné do 31. 12. 2009). Pokud doba předčasnosti přesáhne 720 dnů, snižuje se od 721. dne procentní výměra důchodu za každých, i započatých, 90 kalendářních dnů předčasnosti o 1,5 % výpočtového základu.

H) Lidé, kteří pobírají starobní důchod, si ho nově mohou výdělečnou činností zvyšovat.

Zákon nově stanoví možnost požádat o úpravu (zvýšení) procentní výměry starobního důchodu v případech, kdy pojištěnec po přiznání starobního důchodu a čerpání výplaty této dávky vykonává výdělečnou činnost. Takový postup dosud nebyl možný.

- Zvýšení náleží ve výši 1,5 % výpočtového základu za každých 180 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti, je-li starobní důchod vyplácen ve výši jedné poloviny. Polovinou starobního důchodu se rozumí polovina základní výměry a polovina procentní výměry.
- Zvýšení náleží ve výši 0,4 % výpočtového základu za každých 360 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti, je-li starobní důchod vyplácen v plné výši. Toto zvýšení náleží vždy až po dvou letech nepřetržitého výkonu výdělečné činnosti (za takový se považuje i situace, kdy na kalendářní den skončení bezprostředně navazuje kalendářní den začátku výkonu jiné výdělečné činnosti). Zvýšení náleží též v případech, že poživatel starobního důchodu získá alespoň 360 dnů výdělečné činnosti a zaměstnání ukončí.

Požádá-li starobní důchodce o zastavení výplaty této dávky z důvodu výkonu výdělečné činnosti, zvyšuje se jeho důchod podle stejných pravidel, jaká platila do konce roku 2009, tedy o 1,5 % výpočtového základu za každých 90 kalendářních dnů výkonu výdělečné činnosti bez pobírání důchodu.

Jestliže bude přiznáván starobní důchod za podmínky ust. § 29 odst. 4 zdp (pojištěnec nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na starobní důchod, dosáhl věku 65 let a současně splnil podmínky nároku na invalidní důchod), jeho výše bude záviset na stanoveném stupni invalidity (0,5 %, 0,75 % nebo 1,5 % výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění).

I) Ruší se podmínka mít uzavřený pracovněprávní vztah na dobu určitou, maximálně na jeden rok v případě, že člověk pobírá starobní důchod a při tom vykonává výdělečnou činnost.

Od 1. 1. 2010 již pro nárok na výplatu starobního důchodu **není rozhodující, zda poživatel starobního důchodu pracuje v pracovněprávním vztahu sjednaném na dobu určitou, či neurčitou.** Výplata předčasného starobního důchodu však nebude stejně jako dosud náležet v období do dovršení důchodového věku, bude-li současně vykonávána výdělečná činnost.

J) Plný invalidní důchod se mění na důchod starobní ve stejné výši v okamžiku, kdy jeho poživatel dosáhne 65 let.

K) Ruší se částečné a invalidní důchody, nově je nahrazuje tzv. třístupňová invalidita.

Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla (§§ 38 až 42)

- **invalidita prvního stupně** - nejméně o 35% avšak nejvíce o 49%
- **invalidita druhého stupně** - nejméně o 50% avšak nejvíce o 69%
- **invalidita třetího stupně** - nejméně o 70%.

Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce

před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Výše důchodu se skládá, stejně jako u ostatních druhů důchodů, ze dvou složek, a to ze základní výměry a z procentní výměry. Výše základní výměry činí od 1. srpna 2008 celkem

2 170 Kč měsíčně. Výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění (§ 41 odst. 2)

- **0,5%** výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně
- **0,75%** výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně (toto odpovídá dosud používanému částečnému invalidnímu důchodu)
- **1,5%** výpočtového základu měsíčně, jedná-li se o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně (stejně jako u plného invalidního důchodu v současné době)

Zde došlo k určitému zpřísnění - ČID stačilo snížení pracovní schopnosti o 33%.

Podle přechodného ustanovení pod bodem 8 se **plný invalidní důchod**, na který vznikl nárok před 1. 1. 2010, se ve výši, v jaké náležel k 31. 12. 2009, **považuje od 1. 1. 2010 za invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Částečný invalidní důchod**, na který vznikl nárok před 1. 1. 2010, se ve výši, v jaké náležel ke dni 31. 12. 2009, **považuje od 1. 1. 2010 za invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, byl-li důvodem částečné invalidity pokles schopnosti výdělečné činnosti nejméně o 50%, a za invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně v ostatních případech.** Plátce důchodu (ČSSZ) je povinen **nejpozději do 31. 1. 2010 zaslat** poživatelům invalidního důchodu **písemné oznámení** o tom, zda mu náleží invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, pro invaliditu druhého stupně nebo pro invaliditu prvního stupně.

Při změně stupně invalidity se nově stanoví výše procentní výměry invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity. Způsob stanovení nové výše procentní výměry je upraven v § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném po 31. prosinci 2009.

L) Ke zpřísnění dochází i při poskytování vdovského důchodu (§ 50 odst. 2 písm. e), který náleží i nadále po dobu jednoho roku od úmrtí manžela, ale po uplynutí doby jednoho roku je nově nárok na vdovský důchod

- v případě invalidity třetího stupně
- vdova dosáhla věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 pro muže stejného data narození.

Obdobně se bude postupovat i při přiznávání vdoveckého důchodu.

Podle přechodného ustanovení v bodu 7., vznikl-li nárok na vdovský nebo vdovecký důchod před 1. 1. 2010, zůstává nárok na tento důchod zachován po 31. 12. 2009, pokud vdova dosáhla před 1. 1. 2010 věku

55 let resp. vdovec 58 let. Obdobně by se postupovalo v případě, že došlo k zániku práva na vdovský důchod před 1. 1. 2010 nebo i po 31. 12. 2009, ale jedná se o důchody, které byly přiznány před 1. 1. 2010. Zde vznikne nárok na vdovský důchod po 31. 12. 2009, pokud budou splněny podmínky platné před účinností této novely (tj. musí být splněny podmínky v § 50 odst. 2 - např. péče o nezaopatřené dítě, přiznání invalidního důchodu nebo věk 55 resp. 58 let).

Pro všechny pozůstalostní důchody nově platí, že dojde-li po zániku nároku na ně k jeho obnově, nesmí být výše procentní výměry nové dávky nižší než výše procentní výměry původní dávky, která náležela ke dni zániku nároku na ni. To je výrazné zvýhodnění oproti dosavadnímu stavu, kdy byl obnovený nárok nově vypočítáván, čímž došlo ke ztrátě všech valorizačních navýšení, která náležela k původní dávce za léta jejího pobírání.

M) U důchodů vyplácených složenkou bude hradit náklady za poukazy splátek jejich příjemce (§ 64 odst. 4). Toto se nebude vztahovat na důchody přiznané před 1. lednem 2010 a vyplácené složenkou.

N) Přechnodné ustanovení pod bodem 1. řeší nároky na důchod, které vznikly před 1. 1. 2010, a vyplývá z něj, že pokud někdo požádal o přiznání některého z důchodů před 1. 1. 2010, bude se rozhodovat podle předpisů platných do 31. 12. 2009.

O) Parametry pro výpočet důchodu v roce 2010

Všeobecný vyměřovací základ za rok 2008 je **23 280 Kč**, přepočítací koeficient pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008 pak **1,0184**. Uve-

dené údaje jsou nezbytné pro výpočet důchodů v roce 2010.

Všeobecný vyměřovací základ zákon definuje jako výši průměrné měsíční mzdy zjištěné ČSÚ za kalendářní rok. Přepočítací koeficient je podle zákona podílem průměrné měsíční mzdy zjištěné ČSÚ za první pololetí roku 2008 a 2009. Velmi zjednodušeně řečeno tak jde o koeficient, který příjmy v uplynulém období zhodnocuje na příjmy v současné době.

Důchody v roce 2010 se nezvýší, protože nebyly splněny zákonné podmínky. Podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se mají důchody valorizovat v případě, že index růstu spotřebitelských cen a třetiny růstu reálné mzdy je alespoň 2 %. Celkový růst byl však pouze 0,9 %.

K valorizaci důchodů tak od 1. ledna 2010 nedojde a nezvýší se ani související příplatky k důchodu podle odškodňovacích předpisů. Zachovány zůstanou i tzv. redukční hranice, tedy částky redukující při výpočtu důchodu výši osobního vyměřovacího základu. Budou stejné jako v roce 2009

- 1. redukční hranice 10 500 Kč
- 2. redukční hranice 27 000 Kč.

V současné době jsou tak známy všechny parametry potřebné pro výpočet důchodů v roce 2010. Důchod si nyní může orientačně vypočítat každý, a to pomocí důchodové kalkulačky na webových stránkách ministerstva práce a sociálních věcí na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/2435>.

7. ORGANIZACE A PROVÁDĚNÍ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Změny v zákoně č. 582/91 Sb., které se provádějí zákonem č.306/2008 Sb.

7.1. ZRUŠENÍ ELDP VE ŠKOLSTVÍ

V § 37 se ruší odst. 4, v § 39a se ruší odst. 1, čímž se ruší povinnosti škol vést záznamy o žácích a studentech pro účely důchodového pojištění a předkládat je na ČSSZ, protože doba studia již nebude považována za dobu důchodového pojištění.

A naopak, paragrafem 40 byla doplněna povinnost:

Právnícké osoby nebo organizační složky státu nebo jejich součástí vykonávající činnost střední školy, vyšší odborné školy nebo konzervatoře a vysoké školy jsou povinny na žádost orgánu sociálního zabezpečení nebo pojištěnce pro účely jeho důchodového pojištění vydat písemné potvrzení o formě a době studia pojištěnce, včetně údajů o zahájení a ukončení, popřípadě přerušování studia, pokud v souladu se zákonem o archivnictví a spisové službě uchovávají dokumenty

obsahující tyto údaje. Toto potvrzení jsou povinny vydat do 8 dnů ode dne obdržení žádosti o jeho vydání.

Poznámka: Přihlaste své studující děti k dobrovolnému pojištění (1660 Kč měsíčně) nebo jim najděte šolich na dohodu o pracovní činnosti nad 2000 Kč., ať jim při dosažení důchodového věku nechybí odpracované roky.

7.2. VEDENÍ ELDP PRO PRACUJÍCÍ STAROBNÍ DŮCHODCE

V § 38 odst. 1 se ruší věta druhá, čímž se ukládá opět vést evidenční listy na pracující poživitele starobního důchodu. Tato změna navazuje na změnu v zákonu o důchodovém pojištění, podle které se budou starobní důchody zvyšovat i v případě výdělečné činnosti a pobírání plného starobního důchodu nebo starobního důchodu v poloviční výši (viz změny v § 34 zákona o důchodovém pojištění).

7.3. HLÁŠENÍ O ZAMĚŠTNÁVÁNÍ DŮCHODCŮ

Změna textu v § 41 odst. 1 - hlášení o zaměstnávání důchodců se odkazuje §37 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, proto se vztahuje povinnost hlášení nástupu do „výdělečné činnosti“ poživitele starobního důchodu pouze na **poživitele předčasného starobního důchodu podle § 31** důchodového zákona. Poživitele klasického starobního důchodu podle § 29 již hlásit v žádném případě nemusíte.

7.4. PŘEMĚNA INVALIDNÍHO DŮCHODU NA STAROBNÍ

V 81 se doplňuje odst. 4, který stanovuje, že řízení o přeměně invalidního důchodu na starobní důchod se zahajuje z moci úřední. Tato změna reaguje na nově vložený § 61a zákona o důchodovém pojištění, podle které se **invalidní důchod v 65 letech automaticky přeměňuje na starobní důchod.**

7.5. ŽÁDOST O DŮCHOD

1. Změna v § 82 odst. 4 stanovuje, že **žádost o důchod lze podat nejdříve 4 měsíce** před dnem, od kterého občan žádá důchod přiznat. Dosud to mohlo nejdříve 3 měsíce.

2. Změna v § 83 odst. 1 vkládá větu, podle které musí OSSZ **informovat** občana při sepisování žádosti o důchod **o výši nákladů na výplatu důchodu v hotovosti** prostřednictvím držitele poštovní licence. Změna vyplývá z § 64 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, podle které je příjemce důchodu povinen hradit náklady plátce důchodu v případě jeho pobírání v hotovosti.

3. V § 83 odst. 2 se mění písm. b), které stanovuje, že pokud trvá pracovní vztah žadatele o starobní důchod ke dni, od něhož občan žádá o přiznání tohoto důchodu, a na jakou dobu byl tento vztah sjednán, je-li podmínkou výplaty starobního důchodu sjednání pracovního vztahu na dobu určitou. Z tohoto § vyplývá, že zaměstnavatel je povinen do 8 dnů od obdržení výzvy, sdělit OSSZ sepisující žádost o důchod i tyto údaje.

Podle názoru DEMONIE se bude údaj o době, na jakou byl pracovní vztah sjednán, uvádět pouze v případě, že zaměstnanec bude žádat o přiznání důchodu zpětně a toto období bude zasahovat do roku, kdy musel být sjednán pracovní vztah na dobu určitou nejdéle na dobu jednoho roku, aby byl nárok na důchod.

4. V § 83 se vkládá nový odst. 3, který stanovuje, že v žádosti o dávku důchodového pojištění může občan

požádat, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění **považovaly** podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění **za vyloučené doby.** *V žádosti podle věty první se uvádí, kterých dob a kterých kalendářních roků se má postup podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění týkat.* Tato změna reaguje na nový odst. 8 v § 16, který umožňuje považovat dobu pojištění, ve které se kryje příjem s vyloučenou dobou, za vyloučenou dobu.

5. V § 85 se vkládá odst. 2, který zní:

Rozhodnutí o přiznání dávky důchodového pojištění je orgán sociálního zabezpečení povinen vydat nejpozději do 90 dnů ode dne zahájení řízení; ustanovení § 71 odst. 3 písm. b) správního řádu tím není dotčeno.

Vzhledem k tomu, že řízení o přiznání dávky se zahajuje na základě písemné žádosti a za den uplatnění nároku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na ČSSZ se žádostí o její přiznání, neměla by nastat situace, že občan, který požádá ve lhůtě o přiznání důchodu, aby mu nebyl od dne uvedeného v žádosti přiznán. Nově může požádat 4 měsíce před dnem, od kterého žádá o důchod a ČSSZ by měla rozhodnutí vydat nejpozději do 90 dnů.

6. V § 86 se doplňuje odst. 5, který zní:

Oprávněný může do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení písemně požádat, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění považovaly podle § 16 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby; na základě této žádosti vydá Česká správa sociálního zabezpečení nové rozhodnutí a současně zruší předchozí rozhodnutí. Ustanovení § 83 odst. 3 věty druhé platí zde přitom obdobně. Žádost podle věty první lze podat i tehdy, nebyla-li podána žádost podle § 83 odst. 3 věty první. Žádost podle věty první může oprávněný podat nejvýše dvakrát v případě přiznání téhož důchodu; přitom může požádat též o to, aby se doby uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a) až j) zákona o důchodovém pojištění za vyloučené doby nepovažovaly.

Zde je dána možnost pojištěnci, který nepožádal při žádosti o důchod o vyloučení vyloučených dob, které se kryly s příjmem, aby to po přiznání důchodu ještě napravil.

7) Přechné ustanovení pod bodem 1. řeší **žádosti o plný nebo částečný invalidní důchod podané před 1. 1. 2010** a nebylo před tímto dnem pravomocně skončeno, dokončí se podle právních předpisů účinných ke dni 31. prosince 2009, pokud plná invalidita nebo částečná invalidita vznikla před 1. lednem 2010.

8. STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

Změny v zákonu o státní sociální podpoře vyplývají ze zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony a dále ze zákona č. 362/2009 Sb., kterým se mění zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu na rok 2010.

8.1. NÁZVOSLOVÍ

Do zákona se vložily nové formulace vyplývající ze změn v zákonu o důchodovém pojištění, např. v § 11 odst. 3 se změnil text takto:

„Za nezaopatřené dítě nelze však považovat dítě, které je poživitelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně.“

Dosud bylo v textu uvedeno, že dítě nesmí být poživitelem plného invalidního důchodu.

8.2. PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

Změna v podmínkách pro nárok na přídavek na dítě a ve výši přídavku na dítě (§§ 17 a 18) provedená zákonem č. 326/2009 Sb. o podpoře hospodářského růstu byl od 1. 7. 2009 nárok na přídavek na dítě v případě, že rozhodný příjem nepřevyšuje součin životního minima a koeficientu 2,50. Od 1. 1. 2010 bude nárok na přídavek na dítě pouze v případě, že rozhod-

ný příjem nepřekročí součin životního minima a koeficientu 2,40.

Výše přídavku na dítě bude od 1. 1. 2010 náležet opět ve výši, která platila do 30. 6. 2009 tj.

- na dítě do 6 let věku **500 Kč**
- na dítě ve věku od 6 do 15 let **610 Kč**
- na dítě od 15 let do 26 let **700 Kč**.

Zvýšený přídavek na dítě (o 50 Kč), který byl poskytován od 1. 7. 2009 bude náležet naposledy za měsíc prosinec 2009.

8.3. PŘÍSPĚVEK NA PROVOZ MOTOROVÉHO VOZIDLA

1. Příspěvek na provoz motorového vozidla se od nového roku snižuje. A to o 50 % u osob, jejichž zdravotní stav odůvodňuje přiznání mimořádných výhod II. stupně, a o 20 % u osob, jejichž zdravotní stav odůvodňuje přiznání mimořádných výhod III. stupně. Snižování se netýká rodičů dětí s onkologickým onemocněním.
2. Snižuje se i počet ujetých kilometrů, který zakládá nárok na zvýšení dávky, a to z dřívějších najetých 9000 km na 7 000 km.

9. RŮZNÉ

9.1. PLATNOST DOKLADŮ ZASLANÝCH PROSTŘEDNICTVÍM DATOVÉ SCHRÁNKY

Od 1. července roku 2009 musí někteří zaměstnavatelé používat datovou schránku, do které jim mohou orgány veřejné moci (státní orgány, orgány územních samosprávných celků... notáři a soudní exekutoři) zasílat tzv. „datové zprávy“.

Datová zpráva se vytvoří tzv. konverzí dokumentu, která je řešena v § 22 zákona 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a který zní:

(1) Konverzí se rozumí

a) úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru (dále jen „dokument obsažený v datové zprávě“), ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo

b) úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky.

(2) Dokument, který provedením konverze vznikl (dále jen „výstup“), má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl (dále jen „vstup“).

(3) Má-li být podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, nebo soudu anebo jinému státnímu orgánu, zejména aby byl užit jako podklad pro vydání rozhodnutí, je tato povinnost splněna předložením jeho výstupu.

Jestliže obdrží zaměstnavatel do datové schránky datovou zprávu od orgánu veřejné moci, má toto doručení stejné účinky jako doručení „do vlastních rukou“. Této skutečnosti využili, jako jedni z prvních soudní exekutoři a začali zaměstnavatelům zasílat exekuční příkazy na jejich zaměstnance.

Doručení exekučního příkazu prostřednictvím datové schránky má stejné účinky jako klasické doručení a je třeba ihned po jeho doručení začít provádět srážky ze mzdy.

10. ZÁVĚRKA V MODULU MZDY A JINÉ RADOSTI

Pokud jste nepřečetli nic z toho, co je uvedeno výše nebo nic z toho, co jste obdrželi s verzemi 14.00 až 14.06. nebo prostřednictvím AutoVeru, **přečtěte alespoň toto**:

1. Pro příště: pokud dostanete verzi, která se instaluje v určitém období, znamená to, že ji nainstalujete do tohoto období po provedení závěrky předchozího období a neplácnete přes ni bez rozmyslu závěrku z předchozího období. Způsobuje to neskonale potíže Vám i nám. Příklad:
2. Pro měsíční uzávěrku období 12 roku 2009 byly určeny verze 14.00. a 14.02. Na těchto verzích jste mohli zpracovat 4.1. Měsíční uzávěrka. Naivně jsem předpokládala, že do 1.2. jste měli dost času, abyste v pořádku uzavřeli data z období 12/09. Verzi 14.04. a 14.06. jste instalovali v období 01/10 – kde se už aktualizovaly číselníky a nastavení pro zpracování období 01/10. Pokud jste neprozřetelně zrušili roční uzávěrku ve verzi 14.04. a znovu jste znovu provedli měsíční uzávěrku v období 12/09 na verzi 14.04., je nutné ručně opravit číselníky a nastavení v období 01/10 dle popisu k verzi 14.04. a překontrolovat dle popisu k verzi 14.06. Vy, kteří jste si zrušili roční uzávěrku na verzi 14.06. požádejte svého poradce o opravu dat, zajistěte máte takový chaos v datech, že ho nezvládnete sami a chybné nastavení z počátku roku se Vám potáhne celý rok. Nedomyslela jsem to, že je nutné od verze 14.04. zrušení roční uzávěrky zablokovat, krutě se mi to vymstilo.
3. Pokud jste nedoplnili veškeré potřebné údaje o účetní a zmocněné osobě v přepínačích, učiňte tak alespoň v období 01/10, bude se potřebovat postupně pro všechny sestavy.
4. Pro zpracování mezd v období 01/10 máte nainstalovanou verzi 14.06.
5. Podívejte se, jestli máte nastaveno v položce intervalu sestavy 3.4.1.2 Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách RozdílPoSleva=**8545**, někomu zůstala =8543. Opravte, znovu zobrazte formulář, naimportujte do Atilly. Pro mzdy to nevádí, už to nepotřebujeme, ale může to zlobit v Atillovi (ver. 9.05.), kde je dosud formulář z roku 2009 (portál po odeslání vrátí chybu). Pokud už máte importován soubor s daty pro PVPOJ, pak stačí v Atille proklepat klávesou Enter formulář a je to taky OK. Do nové verze Atilly už je připravena oprava.
6. Do formuláře 3.4.1.5. Příloha k žádosti o dávky se nepřenáší číslo a název OSSZ. Opraveno do další verze.
7. Dotaz na datum narození dítěte se provede u PPM pouze, dokud není doplněno. V lednu nemá tento datum žádná matka, proto se program dotazuje opakovaně při každém spuštění hrubých mezd (žadávejte pečlivě, nejde opravit jinak než při opětovném spuštění hrubých mezd). V únoru se bude dotazovat jen u „nových“ matek.
8. Pokud byl Váš zaměstnanec nemocen od 4.1. do konce měsíce a za 1.1. dostal náhradu za svátek menší než 775 Kč, program dopočte zdravotní pojištění za 3 KD do minimálního vyměřovacího základu, je to správně, pojistné platí zaměstnanec, proto na první dotaz při zpracování čistých mezd odpovězte ANO.
9. Před pořízením nemocenských musí být provedena roční uzávěrka za 2009 v období 01/10 v menu 4.3. Uzavření roku 2009 - přepočítávají se redukované průměry na redukční hranice pro rok 2010. Kdo jste ji neměl, máte pravděpodobně chybně redukován průměr pro nemoc – dle redukčních hranic pro rok 2009.
10. Až dostanete tento text, budete mít pravděpodobně na webu a v AutoVeru k dispozici verzi MZDY 14.08. a Atilla 9.06. Prosím, **přečtěte dobře popis k nové verzi**. Dochází k dalším změnám v komunikaci mezi moduly MZDY a ATILLA a k jejich pevnějšímu provázání. To bude vyžadovat správný postup při reinstalaci a nastavení, odměnou Vám bude uživatelsky přítevnější prostředí bez exportů dat z Mezd a importů v Atille. Doufám, že se vše konečně zdaří k oboustranné spokojenosti.
11. Rovněž budou odstraněny drobné nedostatky v modulu MZDY, způsobené změnou struktury nemocenského.
12. Protože tento text dostanou všechny podniky, které modul Mzdy používají, žádám vás tímto, abyste mi všichni, kterým do roku 2010 přešla nemocenská z roku **2008** a pokračuje do **února 2010**, poslali mail na níže uvedenou adresu s předpokládaným termínem ukončení. Rádi bychom tuto část z windows-verze již vypustili.
13. Za nedostatky se omlouvám, děkuji za pochopení, pracujeme intenzivně na jejich odstranění. Pokud najdete chybu, pošlete mi hned mail na hp@mapsumperk.cz.
14. Pokud mi posíláte mail s dotazem nebo připomínkou a jsem tomu ráda (od 1.2. do 11.2 jsem od Vás dostala 98 mailů a odpověděla na 143 telefonických dotazů (prosím, neomlouvejte se), uveďte prosím **do předmětu jádro dotazu** (např. Dotaz k dopočtu ZP nebo Připomínka k sestavě 3.4.1.5. Příloha k žádosti o dávky apod.) a **do těla mailu Vaše jméno a číslo na pevnou linku**, pokud bych se potřebovala na něco zeptat. Jistě uznáte, že si nemohu při této frekvenci pamatovat každý Váš problém. Děkuji. Helena Plavecká

